

A P a l l a s Nyomda T.Vezetőségét

Szerencsém van hivatkozással f.hó 29-én kelt levelükre tisztelettel felkérni, sziveskedjék Liszt Ferencnek Bertha Sándorhoz intézett leveléről, amelyet f.hó 28-án küldettem meg, egyelőre 10 /tiz/ példányban fényképreprodukciót készíttetni.

Becsés levelükben nem méltóztatik közölni, hogy a 4 oldal fototipia klisével együtt hány példányra van felszámítva 38 pengőben.

Errenézve újabb szíves értesítést kérek, hogy a példányszám iránt utólag még intézkedhessem.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 30.

K. Balogh
főtiszt

~~1999~~
1999

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

M. Tud. Akadémia

A Pallas Nyomda T. Vezetőségének

B u d a p e s t

Szerencsém van mellékelve megküldeni
az Akadémiai Értesítő 437. füzetének nyomdai korrektu-
ráját és a ^{Cutólag} legutóbb felveendő pótlólagos kéziratot.

Köszönettel venném a Nagyságos Vezetőség
szives intézkedését a nyomdai kiállítás sürgetése iránt.

A füzet 1500 /Egyezeröttszáz/ példányban
a rendes papíron, 25 példányban pedig famentes papíron
lesz kiállítandó. A famentes papírra nyomtatott példá-
nyokat külön csomagolva kérem Bárá Brandenstein Béla
egyetemi m. tanár ur címére, V., Akadémia-u. 2. sz. I. emelet
Főtitkári Hivatal.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 22.

K. Balogh
főtitkár

1399
~~1399~~

2

ph. 1399

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ph. 1399

Kegyelmes Uram !

Igen tisztelt Barátom !

Szerencsém van bemutatni az Akadémiai
Értesítő hasábos korrekturájának azon iveit,
amelyek az Excellenciád kegyességéből Akadémiánk-
nak ajándékozott Bertha Sándor emlékalbum és le-
velezésre vonatkozó adatokat tartalmazzák.

A korrekturát légy szives annak idején
a főtitkári hivatalba visszaküldetni.

Fogadd régi, igaz nagyrabecsülésem kifeje-
zését.

Budapest, 1927. szeptember 24.

exp. Balogh

B. Forster & k. c.

1399 / 1907

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Pallas-nyomda t.Vezetőségének

B u d a p e s t

Báró Forster Gyula ig.és t.t.ur 3 exc.
azt óhajtaná,hogy a kitűnő zeneművésznek Listt
eredtiben
Ferencnek idemellékelte levele az Akadémiai Ér-
tesítő legközelebbi számához fényképreprodukció
gyanánt csatoltassék.

Szerencsém van a t.Vezetőséget tisz-
telettel megkeresni,sziveskedjék mielőbb értesíteni
arról,hogy ez a reprodukció a Pallas-nyomdában elő-
állitható-e és ha igen,annak költsége kb.mekkora
összeget *é*tsz ki.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.szeptember 28.

K. Balogh
főtitkár

1399
1927

a

MACYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

pol. 1. 1

M.Tud.Akadémia

Ad 1399/27.

A P a l l a s Nyomda T.Vezetőségének

Szerencsém van imprimálva megküldeni az Akadémiai
Értesítő 437.füzetének boritéklapját, továbbá a 10-14 iva-
ket azzal a kéréssel, sziveskedjék a famentes papírra
nyomandó 25 példányt külön csomagolva Báró Brandenstein
Béla dr ur kezéhez a Főtitkári Hivatalba küldetni és leg-
alább tíz példányt f.hó 22-ig beszállíttatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 18.

K. B. B. B.
főtitkár

1399 / 1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Handwritten signature or mark

A Pallas-nyomda t.^vezetőségének

B u d a p e s t

Szerencsém van tisztelettel megküldeni az Akadémiai Értesítő 437.füzetének ~~xxix~~ átnézett korrekturáját és pedig :
a 7-9 ivateket imprimálva;
a további szedést az 52.hasábtól tördelés végett és a boritéklapnak ,valamint a tartalomutató magyar-német és francia szövegének kéziratát pedig az adománymányok újabb kiadványok jegyzékével együtt szedés végett.

Szerencsém van megjegyezni,hogy a magyar tartalomjegyzék a boriték második oldalára ,a német és francia tartalomjegyzék pedig a füzet végére lesz tördelendő.Amennyiben a boriték második oldalán a tartalomjegyzék nem fér meg,azt a harmadik oldalon kell folytatni.

A boriték 4-ik lapján még egy könyvhirdetés jön,amelynek szövegét legközelebb megküldöm.

A B.Forster Gyula ő exc.által átadott
Liszt Ferenc -féle levél faximiléje tördelendő lesz
a korrekturának VI.alatti részlete után ,a báró
Forster ur ő excellenciája által átadott emlékalbum
tartalmának ismertetése után a megfelelő lapon oly
képen,hogy a levél faximiléje az Akadémiai Értesítő
papírjára lesz nyomtatandó.

A faximil~~e~~e után következik VII.alatt új
lapra tördelve Kozma Andornak " A költő végnapjai"
c.költeménye.

Amennyiben e tárgyban még további értesi-
tés vagy felvilágosításadás szükséges ,arranézve
T 235-26 sz.alatt a délelőtti órákban telefonon is
rendelkezésre állok.

Kiváló tisztelettel

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest,1927.október 5.

K. Balogh
főtitkár

a. d.

1399
1927

SÜRGÖNYCIM: PALLASNYOMDA BUDAPEST

TELEFON: 5-67, 5-68.

BUDAPEST, 1927 október 3.

T.

Magyar Tudományos Akadémia,

B u d a p e s t .

Válaszolva múlt hó 29-én kelt b. levelükre, tisztelettel közöljük, hogy a Liszt Ferencz levelére vonatkozó árajánlatunkban csak a fototypia-klisé árát közöltük, mert azt hittük, hogy a levél az Akadémiai Értesítőben fog megjelenni.

Ha különállóan készítendőek el a példányok úgy :

1.500 példány famentes papíron, ... Pengő 105.-

" " Gloria papíron, ... " 101.-

kerül. Megjegyezzük, hogy a levélről fototípiát készítünk és könyvnyomdai uton sokszorosítjuk.

Készséggel állunk nb. rendelkezésükre és vagyunk

kiváló tisztelettel

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Handwritten signature in red ink

Handwritten signature in green ink

1399
1927

Dr. A. E. íratához.

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

SÜRGÖNYCIM: PALLASNYOMDA BUDAPEST

TELEFON: 5-67, 5-68.

BUDAPEST, 192⁷ szeptember 29.

T.

Magyar Tudományos Akadémia,

B u d a p e s t .

Folyó hó 28-ról kelt b.levelükre válaszolva van szerencsénk tisztelettel közölni, hogy a hozzánk beküldött Liszt Ferencz eredeti levelének fényképreprodukcióját kifogástalan kivitelben el tudjuk készíteni.

Eredeti nagyságban 4 oldal fototipia klisével együtt 68.- pengőbe kerül.

Szolgálatukra szívesen készen vagyunk

kiváló tisztelettel

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
[Handwritten signature]

1399
1927.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad acta

Balogh

a

A három osztálytitkár ur ömgának

Méltóságos Osztálytitkár

Ur !

Remélhető, hogy néhány hónap múlva azok a tisztelt tagtárs urak, akiket erre annak idején felkértünk, megtarthatják eddig még fel nem olvasott centenáris előadásukat.

Ennek folytán az 1928. év tavaszától kezdve a legtöbb összes ülés napirendjére egy-egy emlékbeszéd lenne kitűzhető, kivéve ha valamelyik m.t. Osztály azt az óhaját ~~el~~terjeszti elő, hogy az összes ülés napja valamely más ünnepi ülés céljára használtassék fel. Így például a f.évi november 28-án tartandó összes ülés napirendjére a m.t. III. osztály kívánságának megfelelőleg az elnök ur ő excellenciája megnyitó beszédén felül Ilosvay Lajos másodelnök, ig. és r.t. ur előadása fog kitűzteni Berthelot Marcelin k.t., a világhírű francia kémikus születésének centenáriuma alkalmából.

A nagygyűlési ünnepi közülésen 1928-ban Hercege Ferenc ig. és t.t. ur Mikszáth Kálmán t. tagról mondandó emlékbeszédét, 1929-ben pedig Fröhlich Izidor ig. és r.t., osztálytitkár ur B. Eötvös Lőránt akadémiai elnökről mondandó emlékbeszédét fogják előterjeszteni.

A tisztelt tagtárs urak közül 1928-ban /január/ Kolosváry Bálint l.t. Parkas Lajos l. tagról, februárban Horváth János l.t. az 1922-ben elhunyt Riedl Frigyes l. tagról, márciusban pedig Schaffer Károly r.t. Moravcsik Emil l. tagról fog emlékbeszédet mondani.

Indokolt volna, hogy a későbbi hónapokban azokról a néhai tagtársainkról mondjanak emlékbeszédet, akik már évek hosszú sora előtt hunytak el, vagy akiknek tudományos vagy irodalmi munkássága nagyon kiváló volt és ennek folytán Akadémiánk azon szemrehányásnak teszi ki magát, hogy az illető tagtárs urak emléke iránt a kötelességet elhanyagolja.

Szinnyei ömga: Kötelességem felemlíteni, hogy Haraszt ~~Gyula~~ István
emlékbeszéd mondására Ferenczi Zoltán r.t. kéretett fel és hogy az ő
hunyt következtében most más tagtárs urat kell az emlékbeszéd tartásá-
megbizni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 22.

1400/27

főtítkár

Fröhlich ömga: Kötelességem felemlíteni, hogy a m.t. III. osztálynak
az utóbbi években elhunyt tagjai közül Apáthy István l. tagra nézve még
senkit sem kértünk fel emlékbeszéd mondására.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 22.

A. Balogh
főtítkár

Fröhlich ömga-nak elk.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

a

Franklin-Társulat

Magyar Irodalmi Intézet és Könyvnyomda

M. kir. postatakarékpénztári
cheque-számla: 130. sz.

Telefon:

József. 148-20 — 148-21 — 148-22 — 155-29.

Budapest, 1927. szeptember 16.

IV., Egyetem-utca 4.

Postai cím: Főposta, 214. sz. fiókbérlő.

Nagyméltóságu Főtítkár Ur!

500
F. hó 9-én 1311. sz.a. kelt nagybecsű átíratára tisztelettel közöljük, hogy Gróf Tisza István összes munkái I. kötetének fényképezés útján 250 példányban leendő sokszorosítását 16 oldalas ivenként 80.- pengő egységáron vállaljuk. Ez árban a boríték és fűzés költsége is bennfoglaltatik.

Szolgálatunkat készséggel ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IRODALMI INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA tekintetes FŐTITKÁRI HIVATALÁNAK

B u d a p e s t.

7. szeptember 16.

14071
1927

Magyar Tudományos Akadémia

Felirat
az Orsz. Fővárosi Erőközlönyben
1927. X. 27-én
küldésén

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Adotta
Balogh

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGÁNAK

Budapest.

Franciára kérem fordítani !

1401/1927.sz.

Balogh

Julien Luchaire urnak,

az I.de C.I.igazgatójának

P a r i s

Igazgató Ur !

Szives volt Igazgató Ur a M.N.Biz.-t tájékoztatni arról a javaslatról, amely a különböző országokban ~~használtak~~ eltérően használt földrajzi elnevezések tárgyában az I.de C.I. elé érkezett.

A M.N.Biz .e tárgyban kiváló magyar földrajzi tudósokat, továbbá a M.Tud.Akadémiát és különösen a földrajzi tudományokkal foglalkozó II.és III.osztályt ^{is} meghallgatta és ezen az alapon intézkedett az iránt, hogy különösen a régi magyar elnevezés ^{ek} és a más nyelven használatos ^{hely} nevek feltüntetésével a szükséges jegyzékek elkészíttessenek.

Ezt a munkát ~~tette~~ Kovács Alajos ur, ^{az M.F.Ak. lev. tagja,} a m.kif.Központj Sta-
tistikai Hivatal igazgatója és a Magyarországon megjelenő Helységnévtár szerkesztője végezte, ~~vett~~, akivel Igazgató Ur az értelmi statisztika kérdésében /Statistique Intellectuelle/ már hivatalos érintkezésben van.

A M.N.B.teljes mértékben elfogadta azokat az alap gondolatokat, amelyek ^{bol} Kovács Alajos ur, ~~a M.Tud.Akadémia I.tagja~~ az általa összeállított jegyzék készítésénél ^{kiindult.} ~~alapul vett.~~ E szerint a jegyzékbe felvételtek a Magyarországtól az utóbbi évek békekötése alapján elszakított összes városoknak jelenleg hivatalos használatban levő új elnevezései, továbbá azoké a községeké is, amelyek lélekszámuknál fogva jelentékenyek, vagy ipari, közlekedési vagy más, pl.fürdőügyi szempontból nemzetközileg bizonyos jelentőséggel bírnak.

A hivatalos használatban levő nevek betűrendes jegyzékében (a M.N.B.azonban) okvetlenül felveendőnek tartja a régi hivatalos neveket, hogy ezeket, a nemzetközi szempontból fontos helyneveket bár-

(is)

mely nyelven használt ~~írásokban~~ formájukban meg lehessen találni.

Ezenfelül jegyzék készült a jelenlegi Magyarországon ~~ban~~
fekvő azokról a vármegyékről és városokról is, amelyeknek idegen~~nyelvi~~
neve használatos, végül összeállított egy jegyzék a Nagymagyarország
területén kívül fekvő azokról a városokról, amelyeknek ma is élő, hasz-
nálatos magyar neve van.

Szerencsém van ezt az összeállítást ./. alatt ,a m.kir.
Központi Statisztikai Hivatal által 1926-ban kiadott Helységnévtárt
pedig egyidejűleg külön nyomtatvány gyanánt Igazgató Urnak tisztelet-
tel megküldeni.

Fogadja stb.

Budapest, 1927. október 27.

a M.N.Biz.előadója

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Franciára kérem fordítani

Balogh

Luchaire Julien urnak

Igazgató Ur !

F.évi 1008.sz.iratommal a C.I. Magyar Nemzeti Bizottságának határozata alapján még június havában megkerestem Igazgató Urat, szíveskedjék jóakartu, pártatlan és erélyes közreműködésével oda hatni, hogy megszüntetessék az az indokolatlan, káros és terhes korlátozás, amelynél fogva a Csonkamagyarország területén 1918 óta kinyomatott, tisztán tudományos és szépirodalmi kiadványok, ezek között a M.Tud.Akadémia kiadványai is nem juthatnak be némely állam, [különösen Csehország, Románia és Jugoszlávia területére], illetőleg ezeknek a kiadványoknak szabad terjesztése az említett területen nehézségekbe ütközik.

[*de*] Szíves volt Igazgató Ur erre a megkeresésemre f.évi június 25-én kelt iratával azt a választ adni, hogy "sera soumise à l'examen de la Commission de Coopération Intellectuelle dans sa session du mois prochain".

Minthogy a C.I. ^{f.évi} július 25-én és következő napjain tartotta ülését és az arról eddig ideérkezett értesítések nem tartalmazzak adatot arra vonatkozólag, hogy a C.I. ^{a fennebb érintett tárgyban} milyen érdemleges határozatot hozott, a M.N.B. határozata alapján szerencsém van Igazgató Urat megkeresni az iránt, méltóztassék e tárgyban a döntéséről hozzám értesítést adni.

Fogadja stb.

Budapest, 1927. október 27.

a M.N.Biz.elnöke

1401

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

2204/26

Budapest, 1927. évi szeptember hó 6-án.

IGAZGATÓ

6.500/el.n.sz.

Méltóságos Osztálytitkár Úr !

Méltóságod folyó évi január hó 23-án ad 2204/1926. szám alatt szives volt értesíteni arról, hogy a M. Tud. Akadémia II. osztálya folyó évi január hó 17-én tartott zárt ülésében engem bizott meg azzal, hogy elkészítsem azoknak a külföldön és elszakított területeken előforduló földrajzi neveknek jegyzékét, amelyek a különböző nyelveken eltérő alakban használtatnak, illetőleg, amelyeknek magyar elnevezésük is van. Az indítékot erre az Institut International de Cooperation Intellectuelle-nek az a terve adta meg, hogy egy ilyen jegyzéket rövidesen ki szándékozik adni, tekintettel arra, hogy az utolsó években különböző országokban számos földrajzi elnevezést megváltoztattak s a jelenleg használatban lévő neveket külföldön rendszerint nem ismerik, amiből gyakran nehézségek és zavarok támadnak.

Méltóságos Finánczy Ernő úrnak, a M. Tud. Akadémia II. osztálya titkárának,

B u d a p e s t.

A megtisztelő megbízatásnak eleget téve van szerencsém a mellékelt jegyzéket - gróf Teleki Pál és Cholnoky Jenő urak nekem megküldött véleményével együtt, melyeknek a főtitkár úrhoz való szives juttatását kérem - Méltóságodnak a következő megjegyzések kíséretében megküldeni.

I. A megbízatást én úgy fogtam fel, hogy nekünk első-sorban azoknak a helyneveknek a jegyzékét kell összeállítanunk, amelyek a történeti Magyarország területén vannak és amelyek neve a békekötések következményeképpen megváltozott. Ebbe a jegyzékbe bevettem a Magyarországtól elszakított összes városoknak a neveit, továbbá azokat a községeket, amelyek akár lélekszámuknál fogva jelentékenyek, akár ipari, közlekedési vagy más szempontból /: fürdők /: nemzetközileg bizonyos jelentőséggel bírnak. Az ilyen szempontból figyelembe jöhető városok és községek közül csak azokat a neveket hagytam ki, amelyeknek a régi és új hivatalos neve vagy egyéb nyelvekben használatos neve is vagy teljesen megegyező /: pl. Arad /:, vagy esetleg csak az írásmódban mutat csekély különbözőséget.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A jegyzék csak a helynevekre terjed ki, egyéb földrajzi neveknek /: folyók, hegyek, tavak, stb. elnevezése /: összeállítására nem tartottam magamat illetékesnek, különben is tiszteletteljes véleményem szerint gyakorlati fontossága csak a

helynevek jegyzékének van s az ország-határok megváltoztatása az egyéb földrajzi nevek használatát alig változtatta meg.

3) A jegyzéket a most hivatalos használatban levő nevek betűrendjében szerkesztettem, mert ezek a helynevek minden esetre sűrűbben szerepelnek /: legalább is külföldön /: mostani hivatalos nevükön, a praktikus szempont tehát azt ajánlja, hogy ezek a nevek szerepeljenek első helyen. Mindenesetre figyelembe kellene azonban ajánlani a Nemzetközi Jegyzék Szerkesztőségének, hogy a betűrendbe, esetleg más szedéssel, a régi hivatalos neveket és az egyéb nyelven használt neveket is vegye be, hogy bármely helynevet bármely nyelven használt formájában meg lehessen találni a jegyzékben.

Minthogy a magyarországi helyneveknek a nagy nyugateurópai nyelvek közül többnyire csak német nyelven van elnevezésük, a magyar néven és a mostani hivatalos elnevezésen kívül csak az előforduló német elnevezéseket vettem be a jegyzékbe, abban a föltevésben, hogy amennyiben ezeknek a városoknak, vagy községeknek francia, angol vagy más nyelvű nevük is lenne, a Nemzetközi Jegyzék Szerkesztősége úgyis kifogja azt egészíteni az általa ismert nevekkal. A mi részünkről, véleményünk szerint nem szükséges ezeknek a neveknek az összeállítása, mert egyrészt nem érdekünk, hogy helyneveinknek különböző nyelveken való változatait szá-

porítsuk és megrögzítsük, másrészt pedig amugy is az a helyzet, hogy a franciák és angolok városneveinknek többnyire a német formáját vették át és azt alakították át némileg a maguk írásmódja szerint.

B. A második számú jegyzéken a Csonka-Magyarországon fekvő azok a vármegyék, városok vannak felsorolva, amelyeknek idegen /: többnyire német :/ neve is használatos. Szükségesnek tartom, hogy a jegyzékben ezek a helynevek is szerepeljenek, mert bármennyire ragaszkodunk is mi hivatalos magyar helyneveinkhez, a külföldiektől, különösen, ha saját nyelvükön írják és beszélnek, nem kívánhatjuk meg azt, hogy olyan városnak a nevét, amelynek a saját nyelvükben elnevezése van, más-képp írják és mondják is.

4. Ebből az elvből kifolyólag egy harmadik jegyzéken összeállítottam azoknak a Nagy-Magyarország területén kívül fekvő városoknak a jegyzékét is, amelyeknek ma is élő használatos magyar neve van és nyomatékosan kérem a M. Tud. Akadémiát, szíveskedjék oda hatni, hogy a készülő nemzetközi jegyzékbe ezek a nevek is felvétessenek. A második és harmadik számú jegyzékbe szintén nem vettem be az illető városoknak közismert francia vagy angol nevét abban a föltevésben, hogy ezt a Nemzetközi Jegyzék Szerkesztősége amugy is pótolni fogja.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

./.

Tiszteletteljes véleményem szerint az I.I.C.I. által kiadandó jegyzéknek nagy haszna lesz abban a tekintetben, hogy az elszakított magyar területeken lévő helységek magyar nevét ezentúl nyugodtabban és kellemetlenségek felidézése nélkül használhatjuk és használhatja esetleg az ott élő magyarság is. Ha az u.n. utódállamok látják azt, hogy olyan nagytekintélyű nemzetközi szervezet, mint az I.I.C.I. szükségét érzi annak, hogy a helynevek különböző nyelvű alakjairól külön jegyzéket adjon ki, amivel a hivatalos néven kívül egyéb nyelveken használatos neveket szinte szankcionálja, akkor az u.n. utódállamok is kénytelenek lesznek belenyugodni abba, hogy az elszakított területek magyar helynevei a postai és egyéb forgalomban használtassanak a nélkül, hogy ebből az egyesekre kellemetlenség vagy hátrány származzék.

Hogy a nyugati nagy nemzetek mennyire nyelvük kincséhez tartozóknak tartják a helyneveket, még ha azok más nyelvű országokban lévő városokra vonatkoznak is és ettől az elvtől vezetve mennyire nem respektálják a hivatalos elnevezéseket sem, arra szembeszökő példát szolgáltatnak a Nemzetek Szövetségének kiadványai, amelyek a városneveket a francia szövegben franciául, az angol szövegben angolul közlik. "Genova" név pl. elő sem fordul e kiadványokban, hanem csak "Gênes", illetőleg "Genoa"; "S-Gravenhage" nevet is hiába keressük, ott csak "La Haye" ill. "The Hague" található, "Praha" csak "Prague" alakban, "Köln" csak "Cologne",

1401/1922

"München" csak "Munich", "Venezia" csak "Venise" ill. "Venice" alakban szerepel és i.t.

De maguk a nyugati államok sem ragaszkodnak ahhoz, hogy helyneveik idegen nyelvű szövegben a hivatalos nemzeti néven neveztessenek. Több olasz és németalföldi hivatalos és nem hivatalos francia nyelvű kiadványt volt pl. alkalmam látni, amelyek az olasz és németalföldi városok nevét csak francia formájukban közlik.

Végül van szerencsém közölni, hogy a m. kir. központi statisztikai hivatal által legutóbb 1926-ban kiadott Helységnévtár a Magyarországtól elszakított területeken fekvő összes városok és községek régi és mostani nevét is betűrendben közli, amennyiben tehát az itt közölt jegyzék kiegészítésre szorul, az az említett Helységnévtár segítségével könnyűszerrel eszközölhető. Egyébként ha a tek. Akadémia szükségesnek tartja, hogy e Helységnévtár f. Luchaire úrnak megküldessék, kívánatra készséggel bocsátok e célból egy példányt a tek. Akadémia rendelkezésére.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kivánság

1401

1401/1927.

À Monsieur Julien Luchaire,
directeur de l'I. de C. T.

Paris

Monsieur le Directeur,

Vous avez eu l'obligeance d'envoyer à la Commission Nationale Hongroise de C. T. la proposition soumise à l'examen de l'I. de C. T. au sujets des noms géographiques employés ^{sous} ~~dans~~ diverses formes ~~aux~~ dans les différents pays.

La C. N. H., ayant pris contact avec les plus éminents géographes hongrois et avec la T. à III. classe de l'Académie Hongroise, a pris ses dispositions que la liste des vieux noms géographiques hongrois (avec les variantes dans les langues étrangères) soit dressée.

Ces travaux ont été fait par L. Kovács, m. c. de l'Académie, directeur du Bureau Central de Statistique, (avec qui, au rédacteur du Régistre des noms des villages et des villes),

sujet de la statistique intellectuelle, vous êtes déjà en correspondance.

La Commission Nationale Hongroise de C.I. a approuvé entièrement les points de vue de M. H. Kovács. La liste comprendra donc non seulement les noms ~~des~~ actuels officiels des villes qui se trouvent depuis les traités de paix sur les territoires détachés de la Hongrie, mais encore les noms des villages plus peuplés, ou qui peuvent avoir quelque importance de point de vue industriel, commercial ou balnéologique.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

La C. (N. de C.I. est d'avis que cette liste des noms employés officiellement de nos jours ^{doit} renfermer en même temps les anciens noms officiels, pour qu'on puisse trouver ces noms de lieu d'une importance internationale sous leur différente formes historiques. On a dressé en outre la liste des formes étrangères des noms ~~des~~ comitats et ~~des~~ villes de la Hongrie actuelle, aussi bien que la liste des ^{variantes} ~~noms~~ hongrois ^{es} des villes étrangères, qui sont ~~actuellement~~ en Hongrie d'un ^{emploi} ~~emploi~~ courant.

J'ai l'honneur de vous envoyer avec la présente les listes
mentionnées; j'ai pris en même temps mes dispositions qu'un
exemplaire du Régistre officiel des noms des villages et des
villes, ¹⁹²⁶ public par le Bureau Central de Statistique ^{vous soit envoyé.}

Budapest, le 27 octobre 1927

Croyez, Monsieur le Directeur, à l'assurance de ma
haute considération.

rapporteur de la C. N. Hongroise
de C. I.

exp. Balogh

1401
1917

Elk.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

-Mortier le déclinant,

Est. / alatt
a Kovács A.
a jegyzék

Budapest, le novembre 1927

1401/1927.

Monsieur le Directeur,

Vous avez en l'obligence d'envoyer à la Commission Nationale Hongroise de C.I. la proposition soumise à l'examen de l'I. de C.I. au sujet des noms géographiques employés sous diverses formes dans les différents pays.

La C.N.H., ayant pris contact avec les plus éminents géographes hongrois et avec la II. et III. classe de l'Académie Hongroise, a pris ses dispositions que la liste des vieux noms géographiques hongrois /avec les variantes dans les langues étrangères/ soit dressée.

Ces travaux ont été fait par A. Kovács, m.c. de l'Académie, directeur du Bureau Central de Statistique, rédacteur du Régistre des noms des villages et des villes, avec qui, au sujet de la statistique intellectuelle, vous êtes déjà en correspondance.

La Commission Nationale Hongroise de C.I. a approuvé entièrement les points de vue de M. A. Kovács. La liste comprendra donc non seulement les noms actuels officiels des villes qui se trouvent depuis les traités de paix sur les territoires détachés de la Hongrie, mais encore les noms des villages plus peuplés, ou qui peuvent avoir quelque importance ^{et} de point de vue industriel, commercial ou balnéologique.

La C.N.H. de C.I. est d'avis que cette liste des noms employés officiellement de nos jours doit renfermer en même temps les anciens noms officiels, pour qu'on puisse trouver ces ⁿoms de lieu d'une importance internationale sous leur différente formes historiques. On a dressé en outre la liste des formes étrangères des noms de comitats et de villes

A Monsieur Julien Luchaire,

directeur de l'I. de C.I.

Paris

1401/27.

de la Hongrie actuelle, aussi bien que la liste des variantes hongroises des villes étrangères, qui sont en Hongrie d'en emploi courant.

J'ai l'honneur de vous envoyer avec la présente les listes mentionnées; j'ai pris en même temps mes dispositions qu'un exemplaire du Régistre officiel des noms des villages et des villes 1926, publié par le Bureau Central de Statistique vous soit envoyé.

Croyez, Monsieur le Directeur, à l'assurance de ma haute considération.

Budapest, le 27 octobre 1927.

exp. Balogh

rapporteur de la C.N. Hongroise de C.I.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

SOCIÉTÉ DES NATIONS

LEAGUE OF NATIONS

INSTITUT INTERNATIONAL
DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE

INTERNATIONAL INSTITUTE
OF INTELLECTUAL COOPERATION

Please quote Ref. N° in reply
Dans la réponse prière de rappeler

N° A X Y

Téléphone : LOUVRE { 34-35
66-15

Adresse Télégraphique : INTELLECTI-111-PARIS

Paris (1er) 2, Rue de Montpensier (Palais-Royal)

LE DIRECTEUR
DIRECTOR

Le 2 septembre 1927.

Pour éviter les erreurs de classement, dont nos correspondants éprouveraient les inconvénients, il est recommandé d'adresser toute lettre ou pli de toute espèce à *Monsieur le Directeur de l'Institut International de Coopération Intellectuelle* et d'ajouter autant que possible entre parenthèses l'indication de la section, portée en tête de notre papier à lettre, Prière de rappeler sur la lettre de réponse, le numéro de série de la correspondance, inscrit en tête de notre lettre.

Cher Monsieur le Président,

J'ai vivement regretté que le temps de mes brèves vacances coïncide avec l'arrivée à Paris de l'Union inter-parlementaire et j'ai été particulièrement fâché de manquer votre visite.

Je vous aurais renouvelé mes remerciements pour l'accueil si aimable reçu à Budapest.

Veuillez agréer, cher Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération et de mes sentiments dévoués.

Le Directeur,

Monsieur le Comte Albert de BERZEVICZY,
Président de l'Académie Nationale
Hongroise,
BUDAPEST.

LEAGUE OF NATIONS
INTERNATIONAL INSTITUTE
DE COOPERATION INTELLECTUELLE
Paris (7) 2, Rue de Monpenseur (Palais-Royal)
Le 2 septembre 1927.

SOCIÉTÉ DES NATIONS
INSTITUT INTERNATIONAL
DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE
LE DIRECTEUR
1402

927

Az emlékeim és a levelek

Trattarba.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1409.

Igen tisztelt Barátom !

Most vett nagybecsű leveled alapján
Horváth Barna ur dolgozatát okvetlenül fel fogjuk
venni a kiváló munkák jegyzékébe.

Brandenstein Béla dr.ur azt közli velem,
hogy az esztétikai művét Akadémiánk kiadványai közé
óhajtod felvételni. Engedd meg, hogy ennek a kérdés-
nek megbeszélésére egyik közelebbi ülésünk alkal-
mával visszatérhessek.

Budapest, 1927. szeptember 28.

K. Balogh
főtítár

Pauler A. Öngy

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

1409
1922

d. m.

1

Magyarországi Földesbíró.

F. e. 1410 sz. a. horvát intézet magyar-
csú iratában véleményt méltóan
töltem ki. A francia királytól
igaz miniszter által beérkezett
törvényjavaslatról az iratban, mi-
venet is tudomány védelmére és fi-
lektisre rendelt francia nemzeti
pénzár tárgyában.

Mielőtt véleményemet elő-
terjesztsem a törvényjavaslat irán-
yát szívesen önszorgalom.

A törvény ~~szövegében~~ álló tör-
vényjavaslat első alaptétel, hogy a
~~az~~ kitűzött cölök elcsúszás ^{nem} egy
jogalany is az jól felmunkált pénzár
kivétel felállításai. ~~Ezért~~ a cölök
ar 1. melléklet nagy pontban ^{Rövid}
~~az~~ ^{kor} határozat megírás
tudósok, minvenet művelészet anyanyelv

nemzeti érdekeink fűzőmest ah-
hoz, főleg a mostani súlyos vés-
nyről kéri, hogy iradalmunk,
tudományunk és művészetünk
minél erőteljesebben fejlődjön
és minél hatékonyabb jogi védelem-
ben részesüljön ebből a szempont-
ból kötelességünk bekapcsol-
kodni a társadalom tudomány, hogy
a szabályozó törvényjavaslat-
ból mit lehetne a mi javunk-
ra ~~érdekes~~ felhasz-
náljunk.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a törvényjavaslat

Véleményem szerint két
vetetési esemény: egy jogalkotó-
sággal felruházott új szerv lé-
tesítése iradalmi, tudományos
és művészeti érdekeink védel-
mére és a szerzői jog védelme
alól felzárkózott művelő köz-
nyos volna tovább leírásukról.

előtérbe a mi viszonyaink kö-
zött, hogy sikerrel meg-
bízható, és sürgősen meg
is valószínűsítendő.

Szállami életünk fejlesztése
s védelme az arra hivatott Par-
lamentári tényleg köll, első sorban
a Kultúrminiszter az ügyre
ma sokkal határozottabban ~~szól~~
gondolkozik tárgyát mint előbb. De
Bizottságban az is, hogy szállami
életünk ^{éppen} azon idejében, melyek
védelme a francia törvény-
vételhez fűzi ki céljait, ma
megrendezve, szervez gondos-
ban nem részesülnek. Kivon-
latna Bizottság, hogy jót és iri te-
hetőségét támogatása, irodalmi, tud-
omány és művészeti intézmények
működésének előmozdítása, ~~szóval~~ ^{irodalmi}

mindenki számára s a szerző jogi
védelme hatálya alatt maradván
nyire életbevágó ~~védelem~~ iradasi
nemzetünknek. ~~Így a szerző jogi~~
állítapi, hogy az iradasi az iradasi-
nél védelemre ma semmi sem
történik. Ennek s igen idős
interjút készített tette már eddig is
védelmi. Azonban mindaz, ami
valószínű, népköltés a rend-
szere, sőt s egysege sőt, pedig
kétségtelen, hogy hatálya védelmi
csak jól alkalmazott egysege, rend-
szere, irányítás mellett lehet sőt,
amelyre csak egy erre rendelt
bírói szerv ~~lehet~~ dege
alatt.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Nem lehet hivatkozni az állami élet-
ben a felsőszóban bonyolult szerve-
zetnek, mindennek az a védelem
tettük megfontolás tárgyává, vajjon

nem lehetne - e a szóban levő ir-
adasi védelmet már ~~az~~ ^{valamely} meg-
levő ~~sőt~~ Kulturális szervint
hatás körébe utalni. Ilyen szervint
tényleg van, az 1922: XIX t. c. által
létesített Országos Gyűjtőmunka-
egyesület, amely sőt a Kétféle
szóval s amelynek hatálya köré
véleményem szerint valós az új
feladatok s Kétféle hatálya
Ha azonban ez a feladat nem teljesül
viszhangra, akkor a szóban levő
iradasi védelme egy egész
új, önálló szerv volna létesíté-
se.

Alkár az egyik a Kétféle pedig a
másik irányban történik a
megoldás, nem szóban most a Kétféle
utalás, a szervezete Kétféle szerv-
net

pontok volnának megőrzendő. Az
azért, hogy a célok védelmére az in-
terjúk szervezésében az állam
belső és külső viszonyait
és, ha az új határkör a gyűlte-
mény egyetemes mellesleg
nem istentől semmi melles-
leg. Azonban a köztársaság
államának jogait és a nem-
pontos, ha az új szervezethez
mellette történetileg a szervez-
te. A minél megőrzendő szervez-
vény a nemzeti és alkotás-
jának becsületére az iródnem-
ben és művészetben. Mert ha-
mennyire fontos is lenne a nem-
~~hogy legyen vizsgáló~~
~~az iródnem~~ művészet-
~~tervezés~~ és a re-
ál és a nemzeti állam

3

bírnak írtak, amennyiben
az ország nagy nemzeti szolgálatában állnak és ar-
tisticus eszméjüket is tel-
jesen megfellelték.

Ami pedig a szerző jog ved-
nése alól kizárva a művel-
ményes ember további lehetősé-
gét a közéletre, az is rendi-
vül üdvözlendő mutatkozott.
Ezt legjobban példán tudjuk
megvilágítani. Következésképpen
öt év múlva Tolnai regényei
felismerendők a szerző jog általa
alól. E regények ma is a szépi-
dalom legkedveltebb olvasma-
nyai közé tartoznak és bizonyára
még hosszú ideig azok lesznek.
Kínosunk, mielőtt a szerző jogi
állása megérné, igen jelenté-

Könyv jövedelmét fog biztosítani
a Kincstárnak. Mily szép volna,
ha ennek a jövedelemnek egy
bíróság hányada aróna a célnak
lenne fordítva, amellyel Jólai
egész életén át dolgozott.

A szerző jog védelme alatt
felmondult munkák kiadásából
befolyó jövedelemnek bíróság által
leltetésre állon csak egy körhöz
érvet lehetne felhozni, hogy az Káro-
sitán a Közműveltségi érdeke-
ket, annál inkább gátolva a
munkák kiadását. Ez az ér-
ve csak akkor volna jogosult, ha
a jövedelemnek Kőszőlőkör
vagy leltetésre oly nagy alán-
yulna, hogy alig maradna vil-
lósítói nyereség. Ezzel azonban
senki sem gondol. Mersélt

aranyra kellőké, azonban a villalló-
zósi Kőszőlőkör nem fogja csőszle-
teni, a művelő körhöz nem fogja
gátolni, mis okból pedig a
Kőszőlők jelentéskönyv hasznára

lesz.

Nem szabad azonban Kőszőlőkör
hogy a tervek vett reform a szerző
jogi törvénynek, sőt az ide-
járó nemzetközi egyezmények-
nek megváltoztatását is csu-
nyságossá. Ez azonban alig-
ha megoldható az ezennel meg-
valósítható körhöz alka-
latlanul.

Bpest 75 27 okt-11.

Vitéz Lintabtel

Magyar Kir-
s. f. u.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Projet de Loi

1.

Article premier.

Il est institué une Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, investie de la personnalité civile et de l'autonomie financière, et relevant du Ministère de l'Instruction publique et des Beaux-Arts.

Cette caisse a pour objet:

- 1° De favoriser, par des allocations, des récompenses, des bourses de voyage, des acquisitions d'ouvrages, ou par tous autres moyens, les travaux des écrivains, des savants et des artistes;
- 2° De subventionner les institutions créées en faveur des lettres, des sciences et des arts, notamment les théâtres municipaux et les institutions d'éducation populaire;
- 3° D'aider, par des subventions et tous autres moyens, les entreprises françaises concernant l'édition ou la réédition de toutes œuvres et de toutes collections qui présentent un intérêt littéraire, scientifique ou artistique;
- 4° D'assurer l'exacte application des dispositions protectrices des droits des auteurs et de leurs œuvres.

Art. 2.

Le Conseil d'administration de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences est composé:

De deux Sénateurs, deux Députés, un Conseiller d'État, un Conseiller maître à la Cour des comptes;

Des représentants des organisations professionnelles d'écrivains, des savants, d'artistes et des autres organisations professionnelles, intéressées au fonctionnement de cette caisse.

Toutefois, des commissaires du Gouvernement et des conseillers juridiques, désignés par le Ministre de l'Instruction publique et des Beaux-Arts, sont appelés à participer, dans les conditions qui seront déterminées par le règlement d'administration publique prévu à l'article 11 de la présente loi, aux délibérations du Conseil d'administration de la Caisse et des diverses commissions émanant de ce Conseil

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

et instituées auprès de lui, sans que leur nombre puisse excéder le tiers du total des membres du Conseil.

Le Ministre de l'Instruction publique et des Beaux-Arts préside les séances plénières du Conseil d'administration de la Caisse.

Art.3.

La Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences exerce l'action publique en vue de la répression des délits prévus par les articles 425, 426 et 428 du Code pénal, par les articles 1, 2 et 4 de la loi du 9 février 1895 relative aux fraudes en matières artistiques, et par les articles 29 à 35 de la loi du 31 décembre 1913, sur les monuments historiques.

Tout délinquant est traduit directement devant le Tribunal correctionnel à la requête de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences.

Le produit de toutes les confiscations et le montant de toutes les amendes prononcées pour la répression des délits ci-dessus prévus sont attribués à cette Caisse.

Art.4.

A l'expiration de la période de cinquante ans après la mort des auteurs, pendant laquelle un droit exclusif appartient à leurs héritiers ou ayants droit, l'exploitation des œuvres entrées dans le domaine public est libre, sous la condition que l'exploitant souscrive l'engagement de payer une redevance calculée sur le produit brut de l'exploitation, que celle-ci ait lieu par voie d'édition, de publication, de représentation, de reproduction, d'exécution ou par tout autre mode de diffusion. Cette redevance est fixée, pour une deuxième période de cinquante ans, à six pour cent.

Si l'exploitation de ces œuvres a lieu sous la forme d'une reproduction dans les journaux, revues ou autres publications périodiques, n'ayant pas caractère d'une citation, la redevance prévue au paragraphe précédent est égale à la moitié des taux des rétributions habituellement allouées aux auteurs vivants d'après les contrats ou usages en vigueur, pour la publication d'œuvres similaires dans ces journaux, revues et publications.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Les difficultés relatives à la détermination du chiffre représentant le produit de l'exploitation et à la fixation des taux usuels des rétributions allouées aux auteurs vivants seront, préalablement à tout litige, soumises à des commissions arbitrales instituées auprès de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, et comprenant des représentants des organisations professionnelles d'exploitants des œuvres littéraires, scientifiques ou artistiques, des représentants des sociétés, associations ou syndicats d'auteurs, et des juristes.

Ces commissions arbitrales seront également chargées de déterminer les cas dans lesquels des exonérations totales ou partielles des redevances ci-dessus prévues pourront être admises en vue de favoriser, dans l'intérêt de l'éducation populaire, la diffusion d'œuvres tombées dans le domaine public.

Est de plein droit exonérée des mêmes redevances l'exploitation des œuvres publiées pour la première fois avant la promulgation de la loi des 19-24 juillet 1793, sauf s'il s'agit de publications donnant lieu à la perception de la taxe dite de luxe.

Art. 5.

Les redevances prévues à l'article précédent sont établies au profit de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, instituée par l'article premier ci-dessus.

Cette Caisse concède la perception de ces redevances à des sociétés, associations ou syndicats ayant pour objet de défendre les intérêts des auteurs, et qu'elle aura spécialement agréés à cet effet.

Les modalités de la perception pourront faire l'objet d'accords entre les collectivités perceptrices et les exploitants des œuvres ou leurs organisations syndicales.

La Caisse et les collectivités perceptrices peuvent prendre communications et copie des déclarations prescrites par les articles 7 et 9 de la loi du 19 mai 1925 sur le dépôt légal, dans les conditions prévues à l'article 19 de la même loi.

Art. 6.

Le produit net des redevances, déduction faite des frais de perception, est partagé entre la Caisse et la collectivité chargée de la perception.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Toutefois, un prélèvement de 33 0/0 est effectué sur le produit net au profit des héritiers de l'auteur, en ligne directe, jusqu'au troisième degré, s'il en existe, ou au profit des donataires ou légataires en faveur desquels l'auteur a disposé du produit de l'exploitation d'une ou plusieurs de ses œuvres.

Art. 7.

Cent ans après la mort de l'auteur, le prélèvement prévu au deuxième paragraphe de l'article précédent cesse d'être opéré; les redevances établies en vertu des paragraphes 1 et 2 de l'article 4 continuent à être perçues, sans limitation de durée, mais sont respectivement réduites à 3 0/0 du produit brut de l'exploitation et au quart des taux des rétributions généralement allouées aux auteurs vivants.

Art. 8.

Sont exonérées des redevances prévues à l'article 4 les publications et reproductions d'œuvres destinées à être exportées hors du territoire français.

Art. 9.

Ne sont admises en France que sur production d'un timbre-vignette justifiant de l'acquiescement de la redevance prévue au paragraphe premier de l'article 4 les publications et reproductions importées en territoire français.

Pourra être interdite, sur la demande de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, l'entrée en France de journaux et autres publications périodiques, dont les propriétaires ou directeurs n'auront pas acquitté la redevance prévue au paragraphe 2 de l'article 4.

Art. 10.

A défaut d'entente amiable en ce qui concerne le paiement des redevances ci-dessus prévues, ou la restitution des redevances indûment perçues, le litige sera jugé par les tribunaux civils.

La juridiction saisie pourra ordonner toutes mesures propres à assurer l'exécution des dispositions de la présente loi, et notamment allouer des dommages intérêts et prononcer des astreintes.

Art. 11.

Dans un délai de trois mois à compter de la promulgation de la présente loi, un règlement d'administration publique déterminera les mesures propres à assurer l'exécution des dispositions précédentes, et fixera, notamment, les règles relatives à la constitution et au fonctionnement des commissions arbitrales prévues à l'article 4.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1410/1927.

Tisztelt Méltóságos Uram !

A mm.m.kir.vallás- és közoktatásügyi miniszter ur most érkezett 2507/III.ú.o. sz.úgyiratával véleményem közlése végett megküldött hozzám egy francia törvényjavaslatot, amely "az irodalom, művészet és tudomány védelmére és fejlesztésére rendelt francia nemzeti pénztár" /oréation d'une Caisse nationale des lettres, arts et sciences et l'établissement au profit de cette caisse de redevances sur l'exploitation des œuvres littéraires et artistiques entrées dans le domaine public/ felállítását tárgyalja.

A f.év június 24-én a francia köpviseletében Herlot közoktatásügyi miniszter ur által előterjesztett törvényjavaslat teljes szövegét mellékelve, annak indoklásával, amely 12 nyomtatott nagy oldalra terjed és amely csak egy példányban küldött meg hozzám, a következőket tartom szükségesnek kiemelni:

A Commission de Coopération Intellectuelle nevében és köpviseletében Destree ur, volt belga oktatásügyi miniszter azt az óhaját /vœu/ fejezte ki, hogy az első eszköz arra, hogy az irodalmi és művészeti munka folytatását és kifejlődését biztosítsuk az, hogy megengedjük az íróknak és a művészeknek, hogy munkájából éljen. Hogy ez megtörténjék, az indítványozó ur egy irodalmi és művészeti nemzeti közpénztár vagy inkább alap felállítását tartotta volna kívánatosnak, amelyet az állam ellenőrsége mellett írók és művészek kezelnének és amelyből utasági ösztöndíjak, állami subvenciák stb. adatrának ki és amelynek jövedelmei forrásai volnának: államszegély, egyesek adományai, pénzbirodalmokból és vagyonközvetítésekbe befolyó összegek és más különböző természetű források.

Amint Méltóságod a törvénytervezetben látni méltóztatik, ennek a nemzeti pénztárnak vagy alapnak felállítására szükséges ^{len} tenni azt is, hogy a hatályban levő némely törvények módosításának, különösen büntetőjogi, sajtójogi és a szerzői tulajdonjogra nézve hatályban levő jogszabályok megváltoztatásának, aminek fogva ez az össze csak akkor kaphatna törvényhozásilag alapot, ha annak alapvető tételeire nézve a tisztelt kor-

máznak más tagjai, különösen na. igazságügyi miniszter ur is állást foglalnának.

Lokátelezne Méltóságod, ha szives volna a felvetett eszámkre vonatkozólag nagybecsü véleményét akár írásban, akár a Magyar Nemzeti Bizottságnak előreláthatólag f.évi október első felében tartandó ülésén előszóval közölni.

A na. v.- és k.miniszter urhoz rövid uton kérdést intéstem az iránt, hogy az a törvényjavaslat a kormány más tisztelt tagjaival és más jogi személyekkel már közöltetett-e vagy az csak az Akadémia elnökségének hozatott tudomására.

A miniszterur válaszáat a H.N.Biz.ülésén lesz szerezhesem Méltóságodnak is nagybecsü tudomására hozni.

Kiváló tisztelettel és előre is meleg köszönettel
Budapest, 1927. szeptember 26.

exp. Balogh

a H.N.Biz. előadója

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1) Ifj. B. Weiss Gyula

2)

3)

4)

5) Dr. Feri Gyula szóc. [elk.]

Coat. Jero.

Projet de Loi

1.

Article premier.

Il est institué une Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, investie de la personnalité civile et de l'autonomie financière, et relevant du Ministère de l'Instruction publique et des Beaux-Arts.

Cette caisse a pour objet:

- 1° De favoriser, par des allocations, des récompenses, des bourses de voyage, des acquisitions d'ouvrages, ou par tous autres moyens, les travaux des écrivains, des savants et des artistes;
- 2° De subventionner les institutions créées en faveur des lettres, des sciences et des arts, notamment les théâtres municipaux et les institutions d'éducation populaire;
- 3° D'aider, par des subventions et tous autres moyens, les entreprises françaises concernant l'édition ou la réédition de toutes œuvres et de toutes collections qui présentent un intérêt littéraire, scientifique ou artistique;
- 4° D'assurer l'exacte application des dispositions protectrices des droits des auteurs et de leurs œuvres.

Art. 2.

Le Conseil d'administration de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences est composé:

De deux Sénateurs, deux Députés, un Conseiller d'Etat, un Conseiller maître à la Cour des comptes;

Des représentants des organisations professionnelles d'écrivains, des savants, d'artistes et des autres organisations professionnelles, intéressées au fonctionnement de cette caisse.

Toutefois, des commissaires du Gouvernement et des conseillers juridiques, désignés par le Ministre de l'Instruction publique et des Beaux-Arts, sont appelés à participer, dans les conditions qui seront déterminées par le règlement d'administration publique prévu à l'article 11 de la présente loi, aux délibérations du Conseil d'administration de la Caisse et des diverses commissions émanant de ce Conseil

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

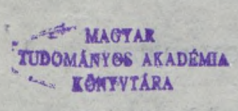
Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

Dr. J. J. J.

et instituées auprès de lui, sans que leur nombre puisse excéder le tiers du total des membres du Conseil.

Le Ministre de l'Instruction publique et des Beaux-Arts préside les séances plénières du Conseil d'administration de la Caisse.

Art.3.

La Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences exerce l'action publique en vue de la répression des délits prévus par les articles 425, 426 et 428 du Code pénal, par les articles 1, 2 et 4 de la loi du 9 février 1895 relative aux fraudes en matières artistiques, et par les articles 29 à 35 de la loi du 31 décembre 1913, sur les monuments historiques.

Tout délinquant est traduit directement devant le Tribunal correctionnel à la requête de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences.

Le produit de toutes les confiscations et le montant de toutes les amendes prononcées pour la répression des délits ci-dessus prévus sont attribués à cette Caisse.

Art.4.

A l'expiration de la période de cinquante ans après la mort des auteurs, pendant laquelle un droit exclusif appartient à leurs héritiers ou ayants droit, l'exploitation des œuvres entrées dans le domaine public est libre, sous la condition que l'exploitant souscrive l'engagement de payer une redevance calculée sur le produit brut de l'exploitation, que celle-ci ait lieu par voie d'édition, de publication, de représentation, de reproduction, d'exécution ou par tout autre mode de diffusion. Cette redevance est fixée, pour une deuxième période de cinquante ans, à six pour cent.

Si l'exploitation de ces œuvres a lieu sous la forme d'une reproduction dans les journaux, revues ou autres publications périodiques, n'ayant pas caractère d'une citation, la redevance prévue au paragraphe précédent est égale à la moitié des taux des rétributions habituellement allouées aux auteurs vivants d'après les contrats ou usages en vigueur, pour la publication d'œuvres similaires dans ces journaux, revues et publications.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Les difficultés relatives à la détermination du chiffre représentant le produit de l'exploitation et à la fixation des taux usuels des rétributions allouées aux auteurs vivants seront, préalablement à tout litige, soumises à des commissions arbitrales instituées auprès de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, et comprenant des représentants des organisations professionnelles d'exploitants des oeuvres littéraires, scientifiques ou artistiques, des représentants des sociétés, associations ou syndicats d'auteurs, et des juristes.

Ces commissions arbitrales seront également chargées de déterminer les cas dans lesquels des exonérations totales ou partielles des redevances ci-dessus prévues pourront être admises en vue de favoriser, dans l'intérêt de l'éducation populaire, la diffusion d'oeuvres tombées dans le domaine public.

Est de plein droit exonérée des mêmes redevances l'exploitation des oeuvres publiées pour la première fois avant la promulgation de la loi des 19-24 juillet 1793, sauf s'il s'agit de publications donnant lieu à la perception de la taxe dite de luxe.

Art. 5.

Les redevances prévues à l'article précédent sont établies au profit de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, instituée par l'article premier ci-dessus.

Cette Caisse concède la perception de ces redevances à des sociétés, associations ou syndicats ayant pour objet de défendre les intérêts des auteurs, et qu'elle aura spécialement agréés à cet effet.

Les modalités de la perception pourront faire l'objet d'accords entre les collectivités perceptrices et les exploitants des oeuvres ou leurs organisations syndicales.

La Caisse et les collectivités perceptrices peuvent prendre communications et copie des déclarations prescrites par les articles 7 et 9 de la loi du 19 mai 1925 sur le dépôt légal, dans les conditions prévues à l'article 19 de la même loi.

Art. 6.

Le produit net des redevances, déduction faite des frais de perception, est partagé entre la Caisse et la collectivité chargée de la perception.

Toutefois, un prélèvement de 33 0/0 est effectué sur le produit net au profit des héritiers de l'auteur, en ligne directe, jusqu'au troisième degré, s'il en existe, ou au profit des donataires ou légataires en faveur desquels l'auteur a disposé du produit de l'exploitation d'une ou plusieurs de ses œuvres.

Art. 7.

Cent ans après la mort de l'auteur, le prélèvement prévu au deuxième paragraphe de l'article précédent cesse d'être opéré; les redevances établies en vertu des paragraphes 1 et 2 de l'article 4 continuent à être perçues, sans limitation de durée, mais sont respectivement réduites à 3 0/0 du produit brut de l'exploitation et au quart des taux des rétributions généralement allouées aux auteurs vivants.

Art. 8.

Sont exonérées des redevances prévues à l'article 4 les publications et reproductions d'œuvres destinées à être exportées hors du territoire français.

Art. 9.

Ne sont admises en France que sur production d'un timbre-vignette justifiant de l'acquiescement de la redevance prévue au paragraphe premier de l'article 4 les publications et reproductions importées en territoire français.

Pourra être interdite, sur la demande de la Caisse nationale des arts, des lettres et des sciences, l'entrée en France de journaux et autres publications périodiques, dont les propriétaires ou directeurs n'auront pas acquitté la redevance prévue au paragraphe 2 de l'article 4.

Art. 10.

A défaut d'entente amiable en ce qui concerne le paiement des redevances ci-dessus prévues, ou la restitution des redevances indûment perçues, le litige sera jugé par les tribunaux civils.

La juridiction saisie pourra ordonner toutes mesures propres à assurer l'exécution des dispositions de la présente loi, et notamment allouer des dommages intérêts et prononcer des astreintes.

Art. 11.

Dans un délai de trois mois à compter de la promulgation de la présente loi, un règlement d'administration publique déterminera les mesures propres à assurer l'exécution des dispositions précédentes, et fixera, notamment, les règles relatives à la constitution et au fonctionnement des commissions arbitrales prévues à l'article 4.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A vall. és közokt. miniszter ur 6 Nagyméltósága által véleménynyilvánítás végett a M.Tud. Akadémia elnökségéhez megküldött francia törvényjavaslatot a Nemzetközi Együttműködés magyar nemzeti bizottság^{ának} előadója 6 nagyméltóságától vett megtisztelő megbízatás folytán áttanulmányozva van szerencsém azt alábbiakban tisztelettel ismertetni.

Lv
A törvényjavaslat a művészet, irodalom és tudomány nemzeti pénztárának nevezett alap felállításáról intézkedik, s körülírja az alap adminisztrálására rendelt szervezetet.

Az alap célja: az írók, tudósok és művészek munkájának művásárlás, megbízások, utazási segélyek útján s minden más módon való támogatása,

az irodalom, tudomány és művészet érdekében létesített intézmények, városi színházak, népnevelő intézmények/ támogatása,

pénzbeli s minden egyéb más módon való támogatása ama francia vállalkozásoknak, melyek oly munkák, vagy gyűjtemények / ~~sorozatok~~ kiadására, vagy újból való kiadására vonatkoznak, amelyek irodalmi, tudományos, vagy művészeti érdeket képviselnek;

végül célja még az új intézménynek, hogy a szerzők jogának és műveiknek védelmére szolgáló rendelkezések szigorú betartását biztosítsa, s ezért bizonyos vétségek eseteiben a vádjog gyakorlását is az új Caisse Nationale igazgatótanácsához csatolt szervre bizza.

2
(A Caisse Nationale szervezete részben autonóm, az igazgató tanács teljes ülésein a közoktatásügyi és szépművészeti miniszter elnököl, de két szenátor, két képviselő, egy miniszteri tanácsos s az állami számszék kiküldöttén kívül részt vesznek benne az írók, tudósok, művészek s más érdekelt szakbeli szervezetek képviselői.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Sup Az alap jövedelmei volnának esetleges államsegélyen s egyesek adományain .vagy hagyományozásain kívül *den* birságok és elkobzások mellett különösen a szabaddá váló művek után az értékesítőtől beszédendő illetékek.

A szerző halálának elteltétől számított ötven év után, amely alatt örököseinek, illetve jogutódainak kizárólagos joga van , a közkinccsé váló művek kiaknázása szabaddá lesz, de csak oly értékesítő javára, aki az értékesítés nyers jövedelme után 6 % illeték fizetését vállalja. Hírlapokban, folyóiratokban való közlésnél ennek az illetéknek a megállapítása ugy történik, hogy felét kell kitennie azon összegnek, melyet az élő író hasonló közlésért szerzői díjként kapna.

33 %os

Az illetékek tiszta jövedelme, a beszédés költségeinek levonása után a Caisse és a beszédéssel megbízott szervezet között lesz megosztva, mindazonáltal előleges levonásnak van helye a szerző egyenes leszármazói javára, a harmadik fokig. vagy azok javára, kikre az illető mű kiaknázását a szerző hagyományozta.

Ez a levonás azonban száz évvel a szerző halála után megszűnik, s a közkinccsé váló mű után az illeték az idők végéig megmarad, azonban 6%ról 3ra száll le, míg a hírlapokban és folyóiratokban való közlés után az élő szerzőnek fizetett díj egynegyedében állandósul.

+

Nem tarthatom feladatomban körébe tartozónak, kutatni , vajjon a fentiekben ismertetett törvényjavaslat, amellyel az indokolás szerint az írók , tudósok és művészek jogait biztosító több törvényhozási munkálat egész sora kezdődik, valóban a legalkalmasabb utra lépett-e ahhoz, hogy a Coopération Intellectuelle Bizottságának alelnöke, Destrée, volt belga miniszter kezdeményezésében felvetett azt a követelményt, hogy az író és művész munkájából megélhessen, a legszerencsésebb módon közelítse meg, s annak vizsgálata sem tartozik reám, mennyi szerepe van a francia megmozdulás-

MAOTAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

3

ban az 1925. diki olasz törvénynek, amely a közkinccsésé vált szinpadi művek után az állam javára 5 % illeték statuálásával egyidejűen 2 millió lírányi összeget állított a költségvetésbe a kulturát előmozdító személyek és intézmények támogatására, csak arra van szerencsém reámutatni, hogy a szabaddá váló művek tervezett illeték alá vonása, amit a m. kir. vall. és közokt. minisztérium már az olasz példa felmerülte alkalmával mérlegelés tárgyává tett, voltaképpen a klasszikus irodalom és a klasszikus színházi előadások megadóztatását jelentené, a mi ugyanakkor, midőn az iskolán kívüli népművelés szervezetei a legnagyobb erőfeszítéseket teszik a jó könyvek elterjesztésére s az irodalom népszerűsítésére, a midőn a könyvek ára oly magas, hogy azok alig hozzáférhetők a kevésbbé tehetősek számára, nálunk a klasszikusok olcsó kiadásainak lehetővé tétele elé akadályokat gördíteni nem lenne helyes, s ezért ennek az illetékelési ötletnek, mely a francia javaslaton uralkodik, a magyar törvényhozás számára való átvétele mindenképpen aggályosnak mondható. Gondoljuk meg, hogy Vörösmarty, Petőfi, Kisfaludy, nemsokára Arany kiadásának és olvasásának megadóztatásáról volna szó!

A francia indokolás érzi ennek az ellenargumentumnak jelentőségét és erejét, s azzal a megállapítással igyekszik ellene hadakozni, hogy valamely műnek a magántulajdonból köztulajdonba való átkerülte nincs semmi hatással a mű eladási árára. Azonban, hogy ennek a tételnek az igazságáról maga a javaslat alkotója sincs meggyőződve, az kiviláglik abból, hogy a népművelés érdekében megengedi egyes felszabaduló művek teljes, vagy részleges felmentését a szóbanlevő illeték alól, valamint külön felmentést ad az illeték alól a francia területről külföldre való exportálásra hivatott műveknek! Ez természetesen nem gátolja azt, hogy ezzel szemben a külföldről francia területre kerülő publikációk szigorúan illeték alá vonassanak.

Vagyis: annak a szempontnak, amelynek a nemzeti irodalmak külföldi megismertetése érdekében a Coopération Intellectuelle szervezetei előtt kellene lebegnie, hogy t.i. az értékes művek általános elterjedése minél inkább megkönnyítsék, a javaslat csak a francia irodalom szempontjából kíván

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

4

eleget tenni,/a mely nyelven az egész világon ugyis eléggé lehet boldogulni/, de mintegy vámmal sújtja a külföldi klasszikusokat s ugyancsak megnehezíti, hogy példának okáért egy magyar klasszikus könyvének francia fordítója kiadót találjon.

Hogy a Caisse igazgatótanácsa a befolyó összegből a kis elterjedésű nyelvek irodalmának jelentős művei lefordítását is céljai körébe vonná, arra sem a javaslatban, sem az indokolásban nincs utalás, s azt hiszem, merő optimizmus volna azt hinni, hogy az Institut erre vonatkozó enquete-jének bármely gazdag adattára ezzel a törvénnyel egy lépéssel is közelebb jutna a gyakorlati jelentőséghez.

Annak megítélésére nézve, hogy a javaslat utánzása egyéb vonatkozásaiban mennyiben vinné előre a szerzők jogát, tisztelettel ajánlom, méltóztassék a szerzők egyesületének meghallgatását esetleg mérlegelésre ajánlani. Mivel azonban az élő/~~színpadi~~/szerzők legnagyobb konkurrensüknek mindig a halott szerzőket tartják,/akiknek műveit tantiém-fizetés kötelezettsége nélkül lehet értékesíteni,/ megfelelő tiszta kép kialakulása érdekében a kiadók érdekeltsége is meghallgatandó lenne. De természetesen csak abban az esetben, ha ha ily reform a jelzett aggályok után is egyáltalában időszerűnek tartatnék. Mi azonban,-tekintettel arra, hogy a latin nemzetekkel együtt a szerző jogát halálától számított ötven éven át védjük, ellentétben Auszriával és Németországban, ahol csak 30 évig van megvédve, -Nyugodt lélekkel lemondhatunk a változtatásról, hiszen csak nemrégiben csatlakoztunk a berni egyezményhez, s Magyarország erkölcsi pres-tige-e nincs veszélyeztetve, ha egyelőre e bizonytalan értékű reform útján nem haladunk tovább.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1410/1927.

Tisztelt Meltóságos Uram !

A nm.m.kir.vallás- és közoktatásügyi miniszter ur most érkezett 250./III.ú.o. sz.úgyiratával véleményem közlése végett megküldött hozzám egy francia törvényjavaslatot, amely "az irodalom, művészet és tudomány védelmére és fejlesztésére rendelt francia nemzeti pénztár" /création d'une Caisse nationale des lettres, arts et sciences et l'établissement au profit de cette caisse de redevances sur l'exploitation des oeuvres littéraires et artistiques entrées dans le domaine public/ felállítását tárgyalja.

A f.év június 24-én a francia képviselőházban Herriot közoktatásügyi miniszter ur által előterjesztett törvényjavaslat teljes szövegét mellékelve, annak indoklásával, amely 12 nyomtatott nagy oldalra terjed és amely csak egy példányban küldetett meg hozzám, a következőket tartom szükségesnek kiemelni:

A Commission de Coopération Intellectuelle nevében és képviselőtében Destree ur, volt belga oktatásügyi miniszter azt az óhaját /voeu/ fejezte ki, hogy az első eszköz arra, hogy az irodalmi és művészeti munka folytatását és kifejlődését biztosítsuk az, hogy megengedjük az íróknak és a művészeknek, hogy munkájából éljen. Hogy ez megtörténjék, az indítványozó ur egy irodalmi és művészeti nemzeti közpénztár vagy inkább alap felállítását tartotta volna kívánatosnak, amelyet az állam ellenőrzése mellett írók és művészek kezelnének és amelyből utazási ösztöndíjak, állami subvenciók stb. adathának ki és amelynek jövedelmi forrásai volnának: államegély, egyesek adományai, pénzbírságokból és vagyonkölcsönökből befolyó összegek és más különböző természetű források.

Amint Meltóságod a törvénytervezetben látni méltóztatik, ennek a nemzeti pénztárnak vagy alapnak felállítására szükséges ^{len} tenni azt is, hogy a hatályban levő némely törvények módosittassanak, különösen büntetőjogi, sajtójogi és a szerzői tulajdonjogra nézve hatályban levő jogszabályok megváltoztattassanak, aminek fogva ez az eszme csak akkor kaphatna törvényhozásilag alapot, ha annak alapvető tételeire nézve a tisztelt kor-

1410/27

málynak más tagjai, különösen nm. igazságügyi miniszter ur is állást foglalnának.

Lokutelnazne Méltóságod, ha szives volna a felvetett eszákro vonatkozólag nagybecsü véleményét akár írásban, akár a Magyar Nemzeti Bizottságnak előreláthatólag f.évi október első felében tartandó ülésén előszóval közölni.

A nm. v.- és k.miniszter urhoz rövid uton kérdést intéstem az iránt, hogy ez a törvényjavaslat a kormány más tisztelt tagjaival és más jogi személyekkel már közöltetett-e vagy az csak az Akadémia elnökségének hozatott tudomására.

A miniszterur válaszáat a M.N.Biz.Ülésén lesz szerencsém Méltóságodnak is nagybecsü tudomására hozni.

Ziváló tisztelettel és előre is meleg köszönettel
Budapest, 1927. szeptember 26.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh László

a M.N.Biz. előadója

Ad acta
Balogh

d

1410/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

Fogadd meleg köszönetemet a tömör és mégis
annyira kimerítő vélemény szives megírásáért és
annak megküldéséért.

Nem kétlem, hogy Akadémiánk összes ülése is
hasonló értelemben fog határozni, mint előterjeszté-
sed alapján a Magyar Nemzeti Bizottság.

Szívvel üdvözl

Budapest, 1927. október 14.

K. Balogh

4
H. B. Wlassics ringat Elk

1410 / 1927

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1410
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. október 1.

1410/1927.sz.

Kegyelmes Uram !

A párizsi követ ur megküldött a külügyminiszter urnak
" Az irodalom, művészet és tudomány védelmére és fejlesztésére
rendelt francia nemzeti pénztár felállításáról /création d'une
Caisse nationale des lettres, arts et sciences et l'établissement
au profit de cette caisse de redevances sur l'exploitation des
oeuvres littéraires et artistiques entrées dans le domaine public/
szóló törvényjavaslatot.

A nm. külügyminisztérium ezt a javaslatot áttette a m. kir.
v. és k. minisztériumhoz, amely most érkezett 2501/III.ü.o.sz. iratával
a M. Tud. Akadémia véleményét kérte.

A törvényjavaslatnak egy tisztázott példányát ./alatt
mellékelve, minthogy a 12 nyomtatott oldalra terjedő indokolás csak
egy példányban küldetett meg, annak gondolatmenetét a következőkben
foglalom össze:

Az indokolás utal arra, hogy az 1791. január 13-19-i, illető-
leg az 1793. július 19-24-i francia törvények voltak az uttörők az
írói és szerzői tulajdon elismerésére nézve.

A világháború után a francia tudományos és irodalmi élet
munkásai is sok nehézséggel küzdenek és ezért a francia kormány
a f. év június 24-én adta be azt az első törvényjavaslatot, amely az
írók, művészek és tudósok javára teendő törvényhozási intézkedések
egyik részletét tartalmazza.

Ez a javaslat az irodalom, művészet és a tudomány védelmére
és fejlesztésére egy nagyobb alapot óhajt létesíteni.

Nagyméltóságu

Dr T é r f y G y u l a

kuriai tanácselnök urnak

B u d a p e s t

1470/27

Ez alap jövedelmei volnának: államsegély, egyesek adományai, illetőleg halál esetére tett intézkedései, különböző bírságok és vagyonelkobzások jövedelme és végül különböző más természetű bevételek.

Az alap jövedelméből a következők részesülnének segélyben: írók, művészek/különösen utazási ösztöndíj címén is, múzeumok és egyéb közgyűjtemények /egyes munkák megszerzésére/, közkönyvtárak, vidéki színházak stb; végül az alap jövedelme felhasználható olyan munkák kiadására, illetőleg kinyomatására, amelyek nyilvánvalóan hasznosak és amelyek nyomdai kiállítása nagyobb költségbe kerül.

A Caisse National szervezete részben autonom, amennyiben az üléseken a v. és k. miniszter elnököl, de a kezelést úgy látszik magukra az írókra, művészekre stb. bízják, ezenfelül képviselve van az alap választmányában a francia senatus, a képviselőház, az államtanács és az állami számszék.

Nagyméltóságod a törvénytervezet szövegéből látni méltóztatik, hogy ez alap felállítása esetén vagy felállítása céljából módosítani kívánják a hatályban levő különösen írói és szerzői jogra vonatkozó egyes törvényeket, így a francia hűtető törvénykönyvet, az 1895. február 19-i és az 1913. december 31-i törvényeket. A vádjog gyakorlását bizonyos vétségek eseteiben új jogi személyre bízta a törvényjavaslat.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nincs tudomásom arról, hogy ez a javaslat a nm. igazságügyminiszteriummal közöltetett-e, ennek folytán szükségesnek látom, hogy mielőtt annak alapelveire nézve akár a tudományos együttműködés Magyar Nemzeti Bizottsága, akár a M. Tud. Akadémia állást foglalna, a nm. m. kir. kormánynak egyes tagjai, különösen a nm. igazságügyminiszterium is illetékes döntő elhatározásra jussanak arranézve, hogy ez az eszme vagy annak valamely változata a magyar törvényhozás útján átvehető volna-e.

Nagyon lekötötené Nagyméltóságod, ha szíves volna a fellevert kérdésekre vonatkozó nagybecsű véleményét esetleg rövid úton olyan megbeszélés keretében, amelyre a Nagyméltóságod kívánsága szerinti egyes urak meghívhatók volnának, az előlírottak tudomására hozni.

Kiváló tisztelettel és előre is meleg köszönettel

exp. Balogh
a G.I. Magyar Nemzeti Bizottság előadója

Budapest, 1927. évi október 19-én.

Kegyelmes Uram!

A folyó évi október hó 1. napján 1410/1927. szám alatt kelt nagybecsű iratával megküldött francia törvényjavaslatra vonatkozó észrevételeimet az alábbiakban van szerencsém Nagyméltóságod tudomására hozni.

Az irodalom, művészet és tudomány védelmére és fejlesztésére rendelt nemzeti alap létesítéséről szóló francia törvényjavaslat céljának helyessége kétségen felül áll. Az irodalom, a művészet és a tudomány fejlesztése a magyar kormányzati politikának is állandó törekvése. Ezt a célt szolgálják az írói, művészi és tudományos tevékenység anyagi támogatására irányuló egyes intézkedéseken felül a külföldi magyar intézetek és a magas műveltség célját szolgáló ösztöndíjak tárgyában alkotott 1927: XIII. törvénycikk rendelkezései is.

Kulturális és gazdasági helyzetünk nézőpontjából különös megfontolásra szorulnak azonban a francia törvényjavaslatnak azok a rendelkezései, amelyek a helyesnek tartott cél megvalósítására szolgáló eszközökről rendelkeznek.

A francia javaslat az írói, művészi és tudományos tevékenység anyagi támogatására jogi személyiséggel felruházott intézetszerű szervezetet - nemzeti alapot - kíván létesíteni. Az alap bevételeinek egy részét a szerzői jog bitorlásával elkövetett s a javaslatban meghatározott bizonyos bűncselekmények miatt kiszabott pénzbüntetésből s az ilyen cselekmények esetében elrendelt elkobzás alapján befolyó összegek szolgáltatnák.-

Tekintve azt, hogy jogszabályaink szerint a szóbanlevő összegek a rendes állami bevételeknek egy részét alkotják, annak megfontolásáról lenne szó, hogy a rendes állami bevételeknek bizonyos része egyszersmindenkorra meghatározott kulturális célokra fordíttassék. Ez elsősorban pénzügyi kérdés s az így befolyó összegnek a célhoz mért csekélyisége miatt különben sem nagy jelentőségű.

Az írói, művészi és tudományos tevékenység támogatására szolgáló nemzeti alap tulajdonképeni anyagi erejét a francia javaslat is más tényezőre kívánja felépíteni. A javaslat 4. és 7. cikkének rendelkezései szerint ugyanis minden kiadó köteles a szerző halálát követő 50 év letelte után kiadott mű értékesítéséből befolyó nyers bevétel bizonyos részét a szóbanlevő alapnak beszolgáltatni. A javaslat tehát elvben fenntartja azt a jogszabályt, amely szerint a szerzői jog a védelmi idő eltelte után köztulajdonba megy át, azzal a rendelkezéssel azonban, amellyel a kiadót a védelmi idő letelte után is bizonyos szolgáltatásra kötelezi, a védelmi időt burkolt módon állandósítja. Ennek az ugynevezett "fizető köztulajdon" /: domain public payant :-nak a gondolata megnyilvánult már az 1882. évi olasz szerzői jogi törvényben és az angol jogban, valamint egy 1925. évben készült osztrák törvényjavaslatban /: 483. számú nemzetgyűlési iromány :/ és a szóbanlevő francia törvényjavaslat 1926. évben készült előzójében /: 3549. számú iromány :/. Az osztrák és a francia javaslat szerint a szolgáltatást közvetlenül az állam részére kell teljesíteni, míg az olasz és az angol jogszabály szerint annak követelésére a szerző jogutódai jogosultak.

A szóbanlevő francia javaslat megítélésében a gazdasági szempontból hozzánk hasonló helyzetben levő Ausztriában tervezett reformból nem lehet kiindulni azért, mert az osztrák javaslat a kiadó szolgáltatását csupán a mai 30 éves oltalmi idő után, a nálunk érvényes 50 éves oltalmi idő elteltéig kívánja

megállapítani, tehát nem időbeli korlátozás nélkül /: vagyis úgy, hogy a mű értékesítése ellenérték nélkül sohasem lehetséges,:/ mint a szóbanlevő francia javaslat, azonfelül az osztrák javaslat szerint a kiadó szolgáltatása közvetlenül az állam bevételeit növelné. Nem csekély súlyu a kérdés elbirálásában annak figyelembevétele sem, hogy az osztrák könyvpiac a nyelv azonosságánál fogva Ausztrián felől az egész Németbirodalomra, sőt a német nyelv elterjedettsége folytán más nyelvterületekre is kiterjed, a mi könyvpiacunk az utódállamok ismeretes intézkedései miatt még a magyar nyelvterületeknél is szűkebb körre szorul, azért fokozottabb védelmet igényel.

Igaz ugyan, hogy a szóbanlevő francia javaslat szerint a kiadóktól elvont összegek egy része a szerzőknek jutna és így előmozdithatná új szellemi termékek megjelenését, az is kétségtelen azonban, hogy az ilyen jogszabály okvetlenül emelné a részesedéssel terhelt művek bolti árát s különösen régi nagyjaink örökbecsű műveinek kiadását nehezítené meg. S ha közérdek is a jelenkor szellemi termékeinek elterjedése, ugyancsak fontos közérdek az is, hogy az emberi szellem klasszikus értékű alkotásai ne tűnjenek el nyomtalanul. A szerzői jogvédelem időbeli korlátozása tudatosan támogatja a hagyományok ápolását, mint olyan tényezőt, amelynek a társadalmi és állami élet fejlődése szempontjából is messzeható jelentősége van. Ezen a meggondoláson felül a gyakorlati élet tapasztalatai is a szerzői jogvédelem korlátozását kívánják. Az a kiadó ugyanis, aki régibb keletű szellemi termékek kiadásával jövedelemre tehet szert, könnyebben vállalkozhatik új művek közrebocsátására s így tulajdonképen az élet maga közvetlenebbül valósítja meg a szerzői jogi oltalomban már nem részesülő műveknek az élő szerzőkre gyakorolt kedvező hatását, mint amiként azt a francia javaslat értelmében létesített külön jogi személy tehetné.

A francia javaslat alapelvének elfogadása tehát egyfe-

./.

Ad 1410/27

lől megnehezítené a régi klasszikusok terjesztését és lehetetlen-
né tenné munkáik olcsó kiadását, másfelől pedig azzal, hogy a
támogatásra szoruló egyének és törekvések meghatározását a mai
írói és művészi szervezetekre bizza, a gyakorlatban könnyen azzal
a bajjal járhat, hogy a régiek rovására csak az új irányzatokat,
a mai írókat és esetleg egyes érdekcsoportjaikat kedvezményezi.

Véleményem szerint tehát a francia javaslatban szereplő
gondolatok nem olyanok, amelyek kulturális és gazdasági helyze-
tünkben időszerűek volnának, a részletekbe menő tüzetesebb meg-
fontolást igényelnének és amelyek megvalósítására nálunk is elő-
készületeket kellene tenni.

Kiváló tiszteletem és igaz nagyrabecsülésém kifejezésé-
vel vagy Nagyméltóságodnak

készséges szolgálja:

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

dr. Tóthpál

Ad aota.

Balogh

2501/1927.szám.

III.ü.o.

3. /
A m. kir. külügyminiszter úr elküldötte hozzám
azt a törvénytervezetet, mely egy, az irodalom, művészet és tu-
domány védelmére és fejlesztésére rendelt francia nemzeti pénz-
tár felállítására vonatkozik. A szóbanforgó törvénytervezetet
nagybecsü véleményének szives közlése végett visszakérőleg, tisz-
telettel van szerencsém megküldeni a tek. Elnökségnek.

Budapest, 1927. szeptember hó 10-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Marjay

miniszteri osztálytanácsos.

A Magyar Tudományos Akadémia t. Elnökségének,

B u d a p e s t.

1410
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Nagyságos

F ü h r e r A d o l f

cégvezető urnak

B u d a p e s t

Nagyságod kívánságára szerencsém van meg-
küldeni az Akadémia legközelebbi megjelenő kiadvá-
nyainak összeállítását.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 30.

K. Balogh
főtitkár

Lat. összeállítás

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1411
1927.

22

Nagyságos Ügyész Ur !

Szerencsém van a rétsági járásbiróságnak
özv. Mikszáth Kélmánné hagyatéki ügyében most
értsítését megküldeni. Ebből következtetem, hogy ő
méltósága annak idején végrendeletében Akadémiánkra
is gondolt, mert különben nem értesítene mennünket
a rétsági járásbiróság, minek folytán a hagyatéki
ügyről, illetőleg a végrendelet tartalmáról szivesked-
jék Nagyságod értesülést szerezni.

Egyuttal ezen az uton is kérem, Havas
Rezső ur végrendeletéről a szives értesítést és pe-
dig hétfőn déli 12 óráig, hogy az adományt vagy az
adományok jegyzékében hétfői összes ülésünkön fel-
tüntethessük.

Végül szerencsém van mellékelni az Igaz-
gató-Tanács ülésének meghívóját.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szept. október 1.

Bánszky Imre

főtítká

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1412
1924.

2

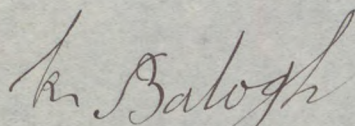
141³2/1927.

Dear Sir,

I have sent you on exchange "A Magyar Tudomá-
nyos Akadémia Balkánkutatásainak eredményei".
Appeared Vol.I. and III. /More not appeared/.

Yours truly

Budapest, 1927.30/IX.

General Secretary

The Librarian of the Academy of
Natural Sciences of Philadelphia

1413 / 1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

THE ACADEMY OF NATURAL SCIENCES
OF PHILADELPHIA

LIBRARY
SPENCER TROTTER
LIBRARIAN
WILLIAM J. FOX
ASSISTANT LIBRARIAN

LOGAN SQUARE
PHILADELPHIA, PA.

September 15, 1927.

Magyar Tudományos Akadémia,
Budapest,
Hungary.

Gentlemen:

The library of this Academy
is desirous of obtaining the Balkan-
kutatásainak tudományos eredményei, and
we write to inquire if it could be sent
to us on exchange account or if not to
be advised of its price. We understand
that three volumes have appeared.

Hoping for a favorable and
early reply, I remain

Yours truly,

Wm. J. Fox
Wm. J. Fox
Assistant Librarian
and
Editor of Publications.

WJF:P

1413

1927.

The Librarian of the Academy of
Natural Sciences of Philadelphia

Logan Square
Philadelphia, Pa.
U. S. A.

Dear Sir!

I have sent you on exchange „A Magyar
Akadémia Balkánkutatószáma eredményei.”
appeared Vol. I. and III. (More not appeared.)

Yours truly

exp. Balogh

General Secretary

ELŐZŐ
KÖNYVTÁRA
SZOCIÁLISSZAS AKADEMIÁJA

Igen tisztelt Barátom !

Dudás építész ur felkérésünk folytán elkészítette a Szótári Bizottság részére a bérházban berendezendő helyiségek átalakítási munkálatainak vázrajzát, amelyet tegnap Horváth Endre tanár urral küldtem el Hozzád és a berendezés és bebutorozás költségvetését , amely kb. 4.000 pengőre rug .

Peltéve, hogy az Igazgató-Tanács a közelebbi napokban tartandó ülésén hozzájárul ehhez a javaslathoz, az átalakítási munkálatokat november legelégjén meg lehetne kezdeni és azok befejezése után nem lesz akadálya annak, hogy a berendezés költségeire a megfelelő összeget a főtitkár kiutalja

Ennek folytán tisztelettel kérem, hogy a vázrajzot ^{és} a költségvetést is , amelyet késéggel bocsátok bármikor rendelkezésedre, különösen Gombocz Zoltán professzor r.t. urra és bölcs belátásod szerint a Szótári Bizottság egynehány tagjával megbeszélni méltóztassál és annak alap-

ján az építész ur tervezetének esetleges módosítá-
sára nézve légy szíves óhajodat, vagy Gombocz tanár
ur óhajtasát rövid úton, esetleg telefonon tudomásom-
ra hozni, hogy az átalakítás, illetőleg berendezés tár-
gyában megfelelő intézkedéseket tehessek.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 5.

h Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

főtitkár

Lajcs. J.

7000
7414

M.Tud.Akadémia

Nagyságos Építész Ur !

Igazgató-Tanácsunknak f.évi október 6-án
/csütörtökön/ d.u. 5 /öt/órakor Akadémiánk elnöki
termében tartandó ülésén szóba óhajtom hozni a Szó-
tári Bizottság elhelyezésének kérdését is. Ennek foly-
tán erre az ülésre Nagyságodat tisztelettel meghívom
és kérem sziveskedjék nagy átlagban a hozzávetőlegesen
mutatkozó maximalis költségek összeállítását október
5-én estig a főtitkári hivatalba eljuttatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 30.

főtitkár

Indó's Öreges

1414 / 1907

8

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtitkár urnak

Mittag Leifer M. Gösta

Kérem vegye ki a külső tagok jegyzékéből

és ~~Bury John k.t.cimkéjét, minthogy a nevezettek elhunytak.~~

Budapest, 1927. szeptember 28.

K. Balogh
főtitkár

1935 / 1937

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Angyal Dávid r.t. ur ,aki most érkezett vissza Angliából, ahol levéltári kutatásokat végzett, rövid uton tudomásra hozta, hogy Bury John B. ^{h.u.} a cambridge-i egyetemen a történelem tanára, akire vonatkozólag az utóbbi időben újabb adatokat nem kaptunk, már hosszabb idő ^{velőtt} ~~óta~~ elhunyt.

Tisztelettel megkeresem ennél fogva a m.t.II.osztályt, méltóztassék emlékbeszéd tartása iránt intézkedni.

Kiváló, tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 28.

K. Balogh
főtitkár

Fülad János

1415

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Spalding

1927 September

H. H. Vállalat	5868.43	augusztus állás	4837.29	
Nettó ár	491.24	földhitelbe	Fr. 17 460. —	} 1522.38
		bezárás	Fr. 27 850. —	
			Fr. 30 212.38	
	6359 67		6359 67	
		1927 október 1		

1876
1927

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ad a

Igen tisztelt Barátom !

Most kapom néhai Farkas Lajos tisztelt társunknak azokat a kéziratait, amelyeket szíves voltál visszaküldeni. Ezeket egyidejűleg Akadémiánk kézírattárában fogom elhelyeztetni, minthogy a Főtitkári Hivatalban helyszűke miatt azokat állandóan nem őriztethetjük.

Természetesen az illető kéziratok kézírattárunkban bármikor rendelkezésére fognak állni.

A továbbiakra nézve nagybecsű óhajod szerint fogok eljárni.

Most kézhez vett nagybecsű leveled alapján az Akadémiában őrzött kéziratok közül a meglevőket külön csomagban egyidejűleg szerencsém van címed alatt megküldeni; a még hiányzóknak felkutatása iránt megfelelően intézkedni fogok.

Kiváló tisztelettel
régi, igaz hived
Budapest, 1927. szeptember 28.

Méltóságos

K o l o s v á r y Bálint

főtitkár

l.t. urnak

1498/1927

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

M.Tud.Akadémia

Bécs. Somogy
Nagyságos Alkönyvtárnok Ur !

Néhai Farkas Lajos kolozsvári egyetemi
ny.r.tanár l.t.ur hozzátartozói néhány év előtt
bemutatták Akadémiánknak a nevezett érdemes tudós
hátrahagyott kézirateit, amelyeket a II.osztály ha-
tározata alapján elküldtem volt Kolozsváry Bálint l.
tagnak, aki a jövő évben Farkas Lajos urról emlékbe-
szédet fog mondani.

Vett használat után Kolozsváry Bálint ömga
a mellékelt jegyzékkel visszaküldte ezeket a kézirateo-
kat. Szerencsém van kérni, sziveskedjék Nagyságod azokat
kézirattárunkban elhelyezni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 28.

Török Pál ömga
bot. kabin
B. Balogh
főtítkár
B

1418 / 1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

Kegyelmes Uram!

A mai postával S. Farkas Lajos iródalmi hagyatékaiknak azt a részét, melyet az emlékkönyvben leendő felhívásának végett megkaptam: kizárólag a Tel. Akadémia főtábláján hivatalosnak címére elküldöttem. Egyben arról a kéressel fordulok Hozzá, Kegyelmes Uram, hogy egyelőre kizárólag a csomagban szintén visszacsomagoltatott „Leltár” részét az Akadémia listájában vannak nekem elküldeni mellőrtől. Könyvtárainknak elvétele után erehkez hozzájutni nem tudok. Kérem, hogy a kért anyag csak kéziratban maradjon fenn és így másokéval valóban nem volna beverhető. Ere a következők:

1. A képről általában. Kézirat. Leltár 10 sz.
2. Megnyitóbenei a Sz. Imre Egyletben. Kézirat és egy nyomtatott pl. Leltár 11 sz.
3. Értekezési az egyesületi viszonyokról. Kézirat és nyomtatott pl. Leltár 12 sz.
4. Emlékbenei S. Brassai Sámuelről. Különnyomat. Leltár 21 sz.
5. A családai családai hatalom jogi jelentősége a rómaiaknál. Est. Műv. Egyl. Bőls. - nyelv. és tört. tud. szakosztály kiadványai III kötet. 1886. - Különnyomat. Lelt. száma 21.

26. Adalik a római szabadságjog ismeretéről.
Erd. Múzeum. 1880. Kiönlengés. Leltár 21a.
27. A római jog orlyándok és helyreállítás kéréséről
Könyvtár. Budapest. 1881. évf.
Kiönlengés. Leltár 5a.
28. A hereditás joga kéréséről. Jogi. Közl. 1872. évf.
Leltár 6a.

Ezen kívül kérésre volna még a
következő is a Jogi. Közl. 1875. évfolyamában
megjelent kör. or. esztendőre:

„Kritikai közlemények a római családjog
köréből”. A leltárba is felvéve mint.

Tisztelettel megjegyzem még, hogy a nehem
lelkesített „Curriculum vitae”-t egyelőre még
visszatartom.

Mély tisztelettel vagyok, Kegyelmes Uram,
Szeged, 1927. sept. 25

aláíratos szolgálat

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Polowáry Béla.

1927/1478

3
MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.716.

B Budapest, 1927. szeptember 27.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

B u d a p e s t .

Van szerencsénk értesíteni, hogy a
t. Akadémi a folyószámláját

a t. Akadémia Könyvkiadó Hivatala által, f. hó
26.-ig befolyt összegek címén ma lefizetett

P 850.-- vel

ch
folyó hó 28.-i értékkel elismertük, ellenben

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

KÖNYVELVE

MAGYAR FOLKÉRTÉLMINTÉZET
Loro II. K. V. 16.
B. Budapest, 19. szeptember 27.

[Large handwritten signature]

A

Magyar Tudományok Akadémiája
Budapest.

Van szerencsém értesíteni, hogy a
t. Akadémiára

a t. Akadémia Könyvtárához Hivatala által, t. h. 26-ig befolyt összegek címén ma lefizetett

P. 850.-- vel
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Folyó h. 28-1-értékkel elismerték.

Előzőkkel megtehetőnek.

Lejts lefizetett!

MAGYAR FOLKÉRTÉLMINTÉZET

KÖNYVTÁRA

Tisztelt Nagyságos Uram !

Tájékoztatásul szerencsém van Nagyságóddal közölni, hogy a M.Földhitelintézetnek Lorc II/Ku 216.sz.értesítése szerint Kottaun főtitkár által befizetett P 850 azaz Nyolcszázötven pengő a " Könyvek eladásából befolyt összegek " c.bevé-
teli rovatban lesz elszámolandó.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 28.

K. Balogh
főtitkár

Bacsis László dr. úr

1917 / 1917

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

M.Tud.Akadémia

Nagyságos P.Nagy Árpád hírlapíró urnak

Németujfalu

A M.Tud.Akadémiához beküldött Hunyadi c.
történelmi regényének kéziratát tisztelettel vissza-
küldjük, mert a M.Tud.Akadémia sem a közelebbi évek-
ben, sem a f.évben szépirodalmi munkára nem hirdetett
pályázatot és így az Akadémia tagjai nem vállalkoznak
az ide nagy számban beküldött különböző költemények,
novellák és regények megbirálására.

Tisztelettel

Budapest, 1927 szeptember 30.

exp. Balogh

Főtitkári Hivatal

Bat. kezve

Lajánlva.

1419 / 1907

10

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

Handwritten signature

Le kin selco

Magyar Tudományos Akadémia
Budaörs

Legyen tehát pitelemes magkérni, szives köz-
benjárásukott, hogy a munkák - történelmi - rajzot
kégyesek leírásai birodalma, erre itt is kerek
kiadai. Vissza ismétlődés munkájára vagyis, de,
hogy itt nem - versem, a parti lopokban is megjelenik
kötet megírta. Nem szeretem azonban a versem
nyújtás birodalma bizon. Történelmi képek
kégyeskedjének késszerűen hely adni, az eredményről
főleg nagyon jótéreni.

Lepkintön böckerstall - Finlands

1878-26.

P. Nagy Orpász
Könyvtáza
Sólym

6131

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes

Magyar Tudományos Akadémia
Budapest

Vauszeremesséim megbékelési pötlőleg mag
küldeni „Huzadi” című könneményem egyik vers-
szakát, amit a gépíró kifejezte.

Neuszyfom 1877 szept. 30

Tisztelettel

J. Nagy Öve

Keleivel a bíróságra küldött könnemijeg

El kell hogy rejtselek itt senki se láthat
Nem szabad megtudni sose a világnak
Hogy leány létfedre bujva páncélbőrbe
Zimonyba eljöttél apád ellenére
Azt fogom mondani hasonlítász rája
Mátyás jött megnézni hogy mint van a bátyja
Vigyázz azért magad vele megne sértse
Nem szabad magadról levenni a vértet

H. ir. oldat uolod verszoka.

7419

7907

A kézirat többi vers-
szekait visszeküldtem.

Brattárba,

Bp. 27. X. 5

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos

G y ö r g y G y ö r g y
urnak

A r a d

A Révai-cég által küldött érdeklődő soraira szerencsém van közölni, hogy az Akadémia értesítőjét, illetőleg egyéb kiadványait a Révai-cég útján /VIII. Üllői-ut 18./ Nagyságod megszerezheti.

Az Akadémia Könyvkiadó Vállalatának pártoló tagja lehet mindenki, aki ez iránti óhaját egy levelezőlapon a Főtitkári Hivattal közli. A pártoló tagok a vállalati köteteket a könyvárusi ár 50 %-ért kapják.

Mint hogy azonban elszakított területre Akadémiánk kiadványt nem küldhet, sziveskedjék Nagyságod, ha pártoló tag gyanánt óhaját jelentkezni, intézkedni az iránt, hogy az évenként megjelenő egy-egy kötetet Nagyságod megbízottja a M. Tud. Akadémia Könyvkiadó Hivatalában / V. Akadémia-utca 2. sz. földsz. / d. e. 9-1 között átvegye és a kötet könyvárusi árának felét készpénzben kifizesse.

Tájékoztatásul szerencsém van közölni, hogy az utóbbi években Vállalati kötetekként a következők jelentek meg:

1924-ben Zsigmond Ferenc : Jókai; 1925-26-ban Szinnyei Ferenc : Novella- és regényirodalmunk a szabadságharcig I. II. k.;
1927-ben Gyulai Pál eddig össze nem gyűjtött kritikai dolgozatai;
1928-ra Horváth János egyetemi tanár : Az irodalmi népiesség Faluditól Petőfiig.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember. 28.

exm Balogh

Főtitkári Hivatal.

7420

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Handwritten signature]

a

HORNYÁNSZKY
VIKTOR ^R_T

TELEFON-
SZÁMOK:

22-87, 67-90

POSTATAKA-
RÉKPÉNZTÁRI
CSEKKSZÁMLA
SZÁMA: 9442.

**M. K. UDV. KÖNYV-
NYOMDA**

BUDAPEST VI, ARADI-U. 14

Budapest, 1927. október 8.

M. Tud. Akadémia tekintetes Főtítkári hivatalának,

B u d a p e s t .

Múlt hó 30-án kelt 1421/1927 sz. nagybecsű átira-

tára válaszolva van szerencsénk a Kornis Gyula egyet. tanár ur

" A LEIKI ÉLET " című műve I kötetének újra nyomtatási tárgyában
az alábbi ajánlattal szolgálni.

A fényképezés útján való sokszorosítás eltekintve
attól, hogy sohasem ad olyan éles tiszta képet, mint a betűvel
szedett, mert elmosódott és egyenetlen reprodukció, a mellett
ez esetben még drágább is, úgy hogy semmiképen sem ajánlható.
Könyvnyomdai úton új szedéssel készítve, papírra együtt

100 példány 16 oldalos ivre..... 97.- pengő,

további 100 példány..... 6.- " ,

A 25 iv 1/4 ivre terjedő mű tehát

100 példányban..... 2450.- " ,

200 " " " ..... 2600.- " ,

300 " " " ..... 2750.- " ,

400 " " " ..... 2900.- " ,

500 " " " ..... 3050.- " ,

1427

1917

M. K. UDV. KÖNYV NYOMDA
TELEFON: 22-87-90
SZÁMOK: 22-87-90
FUTATÁS: 22-87-90
KÖNYVTÁR: 22-87-90
KÖNYVTÁR: 22-87-90

Vagyis egy példány ára 100 példánynál	24.50 pengő,
200 " "	13.- " ,
300 " "	9.- " ,
400 " "	7.25 " ,
500 " "	6.- " ,

Tekintettel a könyv nagy kelendőségére az 500 példányban való sokszorosítás látszik a legelőnyösebbnek.

Ajánlatunk elfogadását kérve és remélve, maradunk
kiváló tisztelettel
ASZKAI KÖNYVTÁR ÉS SZÉPMŰVÉSZETI TÁRSASÁG

A fényképezés után való sokszorosítás elvégzése

attól, hogy sohasem ad olyan éles tiszta képet, mint a betűvel szedett, mert elmosódott, ezért nem lehet reprodukálni, a mellékelt es esetben még drágább is, úgy, hogy semmiképpen sem ajánlható.

Könyvnyomtatás után az azedéssel készített, papírra együttes 100 példány 100 oldalas íve.....24.50.- pengő,
további 100 példány.....6.- " ,
A 22 iv 1/4 íve terjedés mi tehát
100 példányban.....24.50.- " ,
200 " " .....28.00.- " ,
300 " " .....27.50.- " ,
400 " " .....26.00.- " ,
500 " " .....25.00.- " ,

Franklin-Társulat

Magyar Irodalmi Intézet és Könyvnyomda

M. kir. postatakarékpénztári
cheque-számla: 130. sz.

Telefon:

József 148-20 — 148-21 — 148-22 — 155-29.

Budapest, 1927. október 26.

IV., Egyetem-utca 4.

Postai cím: Főposta, 214. sz. fiókbérlő.

Nagyméltóságu Főtítkár Ur!

F. hó 14-én 1421. sz. a. kelt nagybecsű átiratára válaszolva,
van szerencsénk tisztelettel közölni, hogy Kornis Gyula: A lelki élet c.
műve I. kötetének fényképezés útján való sokszorosítását

100 példányban 16 oldalas ívenként papirossal

együtt ..... 55.— pengőért,

minden további 100 példányt ..... 4.— "

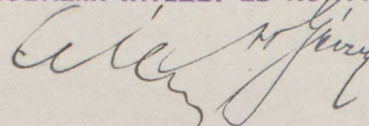
vállalnók. Boríték és fűzés, esetleg kötés külön felszámitás tárgyát
fogja képezni.

Szolgálatunkat ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IRODALMI INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA tekintetes FŐTITKÁRI HIVATALÁNAK

B u d a p e s t.

Mellékelve: Kornis: A lelki élet I k.

1421
1974

Nagybányai Pótkészlet Ur!

Van azelőtt készítették a 1421. sz. sz. kelt nagybányai állatállományt, hogy Kornis Gyula: A lelki élet c.

Trattaria

Balogh

I. kötetnek fényképezés után való sokszorosítását

100 példányban az előzőekben ismertetett papírral

együtt ..... 50-- pengőért,

minden további 100 példányt 4--

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
vélőjeink. Borítók és fülszámok, az előzőekben ismertetett tárgyat

lehetőleg készíteni.

Szolgáltatunkat ajánlván, vagyunk

Kiváló tiszteltelt

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRI HIVATALA

Budapest.

Mellette: Kornis: A lelki élet I. k.

Nagyságos Igazgató Ur !

Köszönettel vettem Kornis Gyula: "A lelki élet"
c.m.I.kötetének fényképezés útján való sokszorosítása
iránt tett árajánlatát.

Időközben a szerző ur azt az óhajt fejezte ki,
hogy a munkát, különösen annak I.kötetét átdolgozza,
és így a fényképezés útján való sokszorosítás iránt
nem intézkedhetem.

kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 27.

K. Balogh
főttitkár.

A Franklin Nyomda T.Vezetőségének,

Nagys. G é c z y Kálmán ig.ur kezéhez

B u d a p e s t

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1962
1421

2

A Hornyánszky-nyomda t. Vezetőségének

B u d a p e s t

Kornis Gyula egyetemi professzor : "A lelki élet" c. munkájának I. kötete, amely annak idején a Hornyánszky-nyomdában állíttatott elő, már régebben elfogyott, és minthogy a korábbi kötetekből még megfelelő példányszám áll rendelkezésre, felmerült az az ötlet, hogy az I. kötet néhány száz példányát fényképezés útján kellene sokszorosíttatni.

Tisztelettel megkeresem, sziveskedjék árajánlatot küldeni arról, hogy az I. kötet, amelynek egy példányát visszavárolag mellékelem, száz példányonként sokszorosítva papírral együtt minő árban volna előállítható.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 30.

K. Balogh
főtthár

Az I. kötet egy példányát B. Brandenstein dr. ur fogja átadni. Bg.

Kézb.-vel

1421
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

Handwritten text, possibly a title or reference

Handwritten text, possibly a date or location

Handwritten text

Handwritten letter 'a'

Ad 1421/1927.sz.

A Franklin-nyomda t.Vezetőségének

B u d a p e s t

Szives árajánlatot kérek Kornis Gyula egyetemi tanár
ur " A lelki élet" c.műve I.köteténok fényképezés útján való sok-
szorosítására a következő adatok szerint:

100 azaz egyszáz példányban 16 oldalas iven fényképezés útján
sokszorosítva.

További 100 példány.közönségesnyomdaipé

Közönséges nyomdai papir száz példányonként 16 oldalas ivre
számítva.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 14.

K. Balogh
főtitkár

1421

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun Főtiszt Urnak

Kérem, állítson össze a M.N.Muzeum Régészeti Osztálya részére az Archaeologiai Értesítőnek -amennyiben még megvan - XXXIX. kötetéből, továbbá minden esetre a XL. kötetből 10-10 példányt és azokat tartsa készenlétben. ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ A kötetek összeállításáról jelentést kérek, hogy a M.N.Muzeum Régészeti Osztályának igazgatóját a kiadványok elszállíthatása végett merkereshesse.

Budapest, 1927. szeptember 27.

K. Balogh
főtítkár

1422 / 1904

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

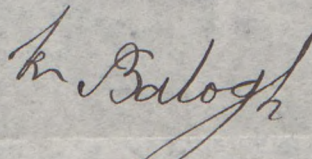

Igen tisztelt Barátom !

Megnyugtatósodra szerencsém van közölni, hogy Berzeviczy elnök ur, aki most érkezett vissza állandó tartózkodásra Budapestre, 1423/1927.sz.a.kelt iratával a külügyminisztérium útján megkeresést intézett a végből, hogy a bécsi Staatsarchivban a kívánt kutatásokat elvégezhesd.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 4.

főtítkár

Méltóságos

Barabási Kun József egyet. tanár urnak

D e b r e c e n

Ad 1423
1927

Spalding

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. október 1.

Igen tisztelt Barátom !

I. Szerencsém van mellékelve megküldeni az Akadémia összes ülésének október 3-án, hétfőn délután 5 órakor és Igazgató-Tanácsunknak október 6-án d.u. hat órakor tartandó ülésére szóló meghívókat azzal a kérelemmel, hogy azokat hódoló tiszteletem jelentése mellett József főherceg tábornagy Ő Fenségeinek alkalmilag bemutatni sziveskedjék.

II. Gróf Tisza Istvánnak az Akadémia kiadásában megjelenő Összes Munkái V. kötetében kinyomtatandó lesz Gróf Tisza Istvánnak József főherceg ur Ő Fenségéhez intézett több levele, egyebek között az 1916. május 31-ről és június 4-ről keltek is, amelyeknek megértéséhez azonban az is szükséges, hogy a Fenséges Urnak 1916. június 9-ről az akkori magyar miniszterelnökhöz a harctérről intézett válasza is közöltessenek.

Történelmi szempontból különösen fontos ennek a levélnek utolsóelőtti bekezdése, amelyben a Fenséges Ur állást foglal a honvédségnek tervezett beolvasztása ellen és amely a Fenséges Urnak magyar nemzeti szempontból oly nagy jelentőségű állásfoglalását most már köztudomásra hozná.

Minthogy nem akarom a Fenséges Urat azzal fárasztani, hogy tőle külön kihallgatást kérjek, légy szives alkalmilag bemutatni Ő Fenségének ennek a nagybecsű és történelmi jelentőségű levélnek tisztelettel idemellékelte nyomdai korr~~ekt~~uráját, azzal a hódolatteljes kérelemmel, hogy a Fenséges Ur levelének közzétételét most már megengedni kegyeskedjék.

III. Az Igazgató-Tanácsnak október 6-i ülésén szövege fog kerülni Ő Fensége : " A világháború " c. nagybecsű egyik későbbi kötetének kinyomtatása is. E tárgyban vagy az ülést megelőzőleg vagy más alkalommal leszek bátor az Akadémia helyiségében kihallgatást kérni.

Fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását

K. Balogh
főtitkár

Fabry Olga

csat. levele is meghívó

1424
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

[Small red mark]

Nagyságos Tanár Ur !

Szerencsém van tisztelettel felkérni, szives-
kedjék a Vörösmarty-szobára vonatkozólag a Székesfő-
városi Statisztikai Hivataltól kért adatokat bölcs
belátása szerint megadni.

Nincs kifogásom rövid összefoglalás vagy eset-
leg behatóbb részletezés ellen.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 1.

K. Balogh
főtitkár

7405/1911

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Sehr Geehrter Herr Professzor !

Auf Ihren hier ind Budapest ausgesprochenen Wunsch, sende ich Ihnen inliegend ein Verzeichniss der neuren Veröffentlichungen unserer Akademie und gleichzeitig als Drucksache ein Katalog der älteren Publikationen. Ich bitte Sie daraus eine Liste der von Ihnen gewünschten Veröffentlichungen zusammen zu stellen und mir einzusenden; ich werde Ihnen die btr. Werke , soweit sie noch vorhanden sind, zukommen lassen. Schliesslich bitte ich Sie noch, mir das Verzeichniss der neueren Publikationen nach Gebrauch wieder zürücksenden zu wollen.

Mit vorzüglicher Hochachtung verbleibe ich
Budapest, den 5. Octt 1927.

Ihr ergebener

exp. Balogh
Generalsekretar

1426/1002

10

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Herrn Georg Starcev

Leningrad

Mit Bezug auf Ihre werthe Zuschrift vom 30.IX. teile ich Ihnen mit, dass ich mit der Aufnahme des Tauschverkehrs einverstanden bin und Anweisung gegeben habe Ihnen die gewünschten Werke, soweit sie noch vorhanden sind, zu übersenden. Ihre Publikationen bitte ich ~~direkt~~ auf die Adresse der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften /Budapest, V. Akadémia-utca 2./ zu senden. Die Vermittlung des Tauschverkehrs mit Russland besorgt für gewöhnlich, die Ungarische Bibliographische Zentralstelle /Országos Bibliografiai Központ, Budapest, Egyetemi Könyvtár/.

Hochachtungsvoll

Budapest, den 4-ten Okt. 1927.

E. Balogh
Generalsekretär

1427 / 1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Kérem, küldje meg a Bibliografiai Központ
utján a következő címre:

Georg Starzev, Assistent an der Universität,
Leningrad, W.O.Universität, Univers.Naberez.7-9.

a következő kiadványokat, amennyiben még raktáron vannak:
Munkácsy: Vogul népköltési gyűjtemény

"   Votják Szótár

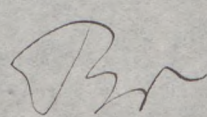
Patkanoff: Grammatik und Wörterbuch des Südostjakischen

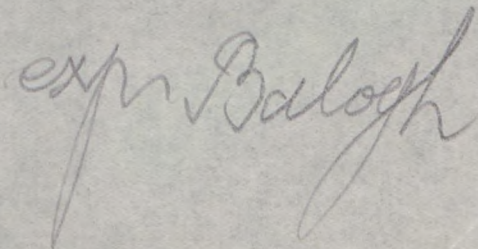
Tokos: Zürjén népköltészeti mutatóványok

Hunfalvy: Vogul Föld és Nép.

Sziveskedjék sürgősen felküldeni a Főtitzkári Hi-
vatalba az Akadémia régebbi kiadványainak egy nyomtatott
jegyzékét.

Budapest, 1927. október 4.

irodavezető

1427 / 1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Berlin, den 30. September 1927.

An die

Bibliothek der Akademie der Wissenschaften

B u d a p e s t

Ich erlaube mir an die Akademie der Wissenschaften zu Budapest die höfliche Frage zu richten, ob die Akademie mir auf dem Tauschwege alle Bände der Vogul Népköltési Gyűjtemény B. Munkácsis, dessen Votják Szótára, ferner Patkanoffs Grammatik und Wörterbuch des Südostjakischen, ferner die Zürjén népköltészeti mutatványok von D. Fokos und Hunfalvys Vogul Föld és Nép überlassen würde.

Als Assistent an der Universität Petersburg, von Geburt Syrjäne, Mitarbeiter der Herren Professoren Bubrich und Poppe bin ich sehr gern bereit alle Neuerscheinungen über finnisch-ugrische Völker der Akademie als Tauschobjekt zur Verfügung zu stellen.

Ich bitte mir eine Antwort an meine folgende Adresse zukommen lassen zu wollen:

Georg S t a r c e v , Leningrad, W.O. Universität, Univers. Naberež. 7-9.

Den Austauschverkehr würde vielleicht, wenn er direkt nicht möglich ist, das Ungarische Institut an der Universität Berlin vermitteln.

Mit vorzüglicher Hochachtung

ganz ergeben

T. Cmapueb.
(G. Starcev)

Berlin, den 22. September 1927.

Bibliothek der Wissenschaften

1427

1427

~~1907~~

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

de

Igen tisztelt Tanár Ur !

Szeptember 29-i levelére válaszolva, szerencsém van közölni, hogy a bölcs vezetése alatt álló könyvtár részére egyidejűleg megküldettem a kért kiadványok közül, azokat, amelyek még raktáron vannak.

Előre is közlöm azonban szíves tájékoztatásul, hogy az Almanach, illetve az Akadémiai Értesítő régi számai aligha lesznek megtalálhatók.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 4.

exp. Balogh
főtitkár

Nagyságos

Dr. V á r k o n y i Hildebrand

egyet.rk.tanár, könyvtárig. urnak

P é c s

1428 / 1107

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

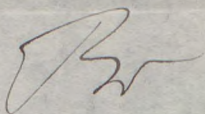
M.Tud.Akadémia

Kottaun Főtiszt Urnak

A mellékelte két jegyzékben foglalt azon akadémiai kiadványok, amelyek még raktáron vannak, sürgősen megküldendők a M.Kir.Erzsébet Tudományegyetem Könyvtára, Pécs címére.

Budapest, 1927. október 4.

exp. Balogh

irodavezető

142/1904

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

116/1927-28

eksz.

Kegyelmes Uram!

A pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtára fejlesztése és kiegészítésének elsőrendű feladatául azt tartván, hogy az a M. Tud. Akadémia összes kiadványaival el legyen látva, bátorodom Nagyméltóságodhoz fordulni az Akadémiai Értesítő és az Akadémiai Almanach kiegészítése iránti kérelmemmel. Az igazgatásom alatt álló könyvtár anyagiakban sajnos nem bővelkedvén, viszont Nagyméltóságod részéről már más alkalommal is a könyvtár fejlesztése iránti meleg érdeklődést és kegyes jóindulatot tapasztalván, tisztelettel arra kérem Kegyelmes Uramat, hogy a csatolt 2 drb. hiányjegyzékben foglalt nyomtatványokat, illetve folyóiratot a pécsi Egyetemi Könyvtár részére adományozni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod legkiválóbb tiszteletem kifejezését.

Pécs, 1927. szept. 29.-én

Várkonyi Hildebrand

rk. egy. tan.
kvt. igazg.

Nagyméltóságu

B A L O G H J E N Ő urnak

a m. tud. akadémia főtitkára

B U D A P E S T

Csatolva

2 drb. melléklet
/az Akad. Ért. és
az Akad. Almanach
hiányjegyzékei./

7428
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ami meg van
megk
a B

LV

Kegyelemes Uram,

1350/927. g. éves felhívására a hívást adta a
szilágyon élőknek.

Magyarországi királyságban, hogy én sem a M. T.
Akadémia alapítóját, sem az Értelmes és Akadémikus
minőségű kérés nem kaptam. Peretnem ezeket megkapni
és az én kérem kezrededjél intézkedni, hogy azot nékem
költözésemre megküldessék.

Kiveli nagyra becsültem jelzését vagyon
Efteng. 1927 sept. 28.

Magyarországi királyságban

alig. volgán.
Sedebnascensky

1429 / 1907

d d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtitkár urnak

Küldje meg Dedek Crescens Lajos kanonok főesperes
stb.1.t.urnak, Esztergom, Doboz Mihály -utca 10.sz.c.alatt az Akadémiai
Értesítő 1926-27.évfolyamát, az Almanach 1926-27.évf.-t és az Akadémia
Ügyrendjének ^{egy} ~~kézírt~~ példányát és pedig ajánlva.

Együttal, minthogy a nevezett tagtárs ur panaszkodik,
hogy ezeket a kiadványainkat még mindeddig nem kapta meg, közölje,
hogy a múlt 1926. és folyó 1927. évi nagygyűlésen megválasztott új
tagoknak megküldte-e azokat a kiadványokat, amelyek őket megilletik.

Megjegyzem, hogy a f. évben választott új tagok névsora
az Akadémiai Értesítő XXXVIII. kötetének 95. lapján található.

Az Akadémiai Ügyrend, ha már a Könyvkiadó Hivatalban
nem található, a könyvraktárban veendő át.

Továbbá megküldendő Báró Forster Gyula ő excellenciájának
Szentpétery Imre Árpád-kori Regesták I. kötet ;

Szász Károly 1.t. urnak pedig Gyulai Pál eddig össze nem
gyűjtött kritikai dolgozatait kötvé.

Budapest, 1927. október 4.

exp. Balogh
főtitkár

1429
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

T. W e i c h n e r Géza
könyvkötő cégnek

B u d a p e s t

Horváth János egyetemi tanár ur
" A magyar irodalmi népiesség Faludtól Petőfiig"
c.művének bekötése végett más cég jelentékenyen
kedvezőbb árajánlatot tett, az Ön árajánlatát
tehát nem áll módunkban elfogadni.

Ekkenben abból a célból, hogy a M. Tud.
Akadémia a t. Céggel összeköttetésbe jöhessen, meg-
rendelem :

Az Akadémiai Emlékbeszédek, az Akadémiai Érte-
kezések és az idemellékelt új kiadványok beköté-
sát a mellékelt minta szerint és kérem, hogy a
kötést soronkívül és sürgősen elvégeztetni
sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 19.

exp. Balogh

1430 / 1012

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

DIREKTION DES EV. DISTRIKTUAL-REALGYMNASIUMS (LYCEUMS) A. B. in KEŽMAROK.

Z.....

192.....

Nagytekintetű Magyar Tudományos Akadémia

Budapest.

A Lindner Ernő emléktáblát leleplező bizottság megbízásából van szerencsém a Nagytekintetű Magyar Tudományos Akadémiát, tekintettel arra, hogy nevezett költő évtizedeken át a Magyar Tud. Akadémia könyvtárában állott szolgálatban, ahol is utoljára alkönyvtáros volt, tisztelettel meghívni a f.hó 11-én tartandó emléktábla leleplezési ünnepélyre.

Nem kell külön hangsúlyoznom, hogy kiváló örömünkre szolgálna és ünnepélyünk fényét rendkívül emelné, ha olyan illustris testület mint a Nagytekintetű Magyar Tudományos Akadémia az ünnepélyen képviseltetné magát.

Kiváló tisztelettel,

Késmárk /Kežmarok/ 1927 sept.hó 1-én

Buckner Károly
igazgató

K431

79217

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Einladung.

Die Arbeitsgemeinschaft für Zipser Heimatforschung
wird mit einem Kreissängerfest in Nesmark am 11. September 1927 die

Ernst Lindner-Bedenktafel

enthüllen, zu welcher Feier Euer Hochwohlgeboren hiemit höflichst eingeladen werden.

Nach der Feier gemeinsamer Mittagstisch.*

Nachmittag um $\frac{1}{2}3$ Uhr Kreissängerfest der Zipser deutschen
Gesangvereine am Jerusalemberge.

* Anmeldungen für den gemeinsamen Mittagstisch sind zeitgerecht an Viktor Kastner, städt. Kontrollor, Nesmark zu richten.

(Festordnung auf der Umseite.)

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1431
1907

Nagyságos Igazgató Ur !

A M.Tud.Akadémia és különösen az alólírt főtitkár is teljesen átérzik az elszakított területeken született vagy ott munkálkodott magyar íróknak és tudósoknak Magyarország kulturális haladása érdekében szerzett érdemeit és teljesen méltányolják a Nagyságos Igazgatóságnak azt a kegyeletes elhatározását, amellyel Lindner Ernő volt akadémiai alkönyvtárnok emléktáblájának leleplezését elhatározni méltóztatott.

A kegyeletes ünnepélyen ^{szívélyesen} résztvesz Akadémiánk is, de rendkívül fájjaljuk, hogy az őszinte köszönettel vett megtisztelő meghívás alapján személyesen egyik tagtársunk sem jelenhetik meg, mert Akadémiánk pénzügyi helyzete ^{ezidő} szerint nem engedi meg ilyen távolabbi kiküldetésre tagtársaink felkérését.

Méltóztassék Nagyságos Igazgató Ur Akadémiánk kegyeletes érzéseit és üdvözléteit az ünnepély alkalmával tolmácsolni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 6.

K. Balogh
a M.Tud.Akadémia főtitkára

Direktion des Ev. Distriktual-Realgymnasiums A.B.in

Kezmarok

/Késmárk/

1434
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad acta

Palat

Thk
an

Tisztelt Nagyságos Uram !

A M.Tud.Akadémia kiadásában évek óta megjelennek Gróf Tisza István összegyűjtött munkái, amelyeknek német kiadásához a németországi kiadó megszerezni óhajtja Gróf Tisza Istvánnak díszmagyarruhás fényképét.

Gróf Tisza Lajos urtól a Megboldogult államférfi fivérétől arról értesülök, hogy Gróf Tisza Istvánról 1903-1905 között Koller Károly utódainál egy fénykép készült.

Tisztelettel kérek erről 2 /két/ példányban fényképet készíttetni és számlával együtt a M.Tud.Akadémia főtitkári hivatalába / Budapest, V. Akadémia-utca 2. / elküldetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 5.

A. Balogh
főtitkár

Nagyságos

K o l l e r K á r o l y

tanár utódai *ágyar*

B u d a p e s t

V. Harmincad-utca 40.

1432

~~1907~~

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaan főtiszt urnak

Küldje meg a Magyar Helyesírás Szabályainak
mellékelt 1927.évi kiadását Mágócsy -Dietz r.t.urnak
nyomtatvány gyanánt.

Budapest, 1927. október 4.

K. Balogh
főtthár

Bf.
Bal: Szabályos

1433 / 1904

4

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Az Eggenberger-cég t.Vezetőségének

B u d a p e s t

Szives elintézés végett küldöm Józsa Károly
polg.isk.tanár ur /Salgótarján/ mellékelt levelezőlapját,
melyben a Magyar Helyesírás Szabályai-nak több példányát
óhajtja megrendelni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 15.

exp
Balogh

1341

1433
1927.

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

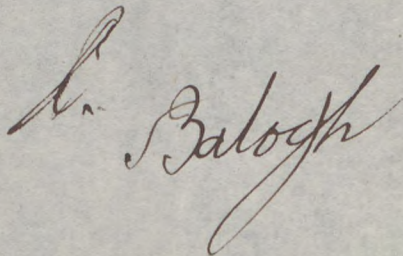

1434/1927.

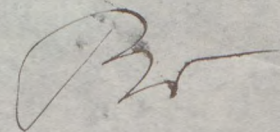
A P a l l a s Nyomda T.Vezetőségének

Az Akadémiai Értesítő nyomás alatt lévő 437.
füzetének utolsó részében a nekrologok között közzétett
Mauritz Béla r.t.-féle beszédet Schafarzik Ferenc rava-
talánál szíveskedjék külön husz árb külön lenyomatban
is előállítani és a külön lenyomatokat elkészülésük után
az Akadémia Főtitkári Hivatalába küldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

L. Balogh

iroda vezető

1434

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Igen tisztelt Barátom !

Mint hogy a Nemzeközi tudományos együtt-
munkálkodás Magyar Nemzeti Bizottsága kedden, 11-én d.u.
6 órakor Akadémiánk elnöki termében tartandó ülésében
tárgyalni fogja a prágai Népművészeti Nemzetközi
Kongresszusra vonatkozó kérdéseket is, tisztelettel
javasolom, légy szíves a zeneművészeti albizottság
ülését hétfőn, /10-én/ 1/2 6 /5 óra 30 perc/ ^(Szódra) az Akadé-
mia Igazgató-Tanácsának termébe összehívni.

Szöves hozzájárulásaodat kérlek, méltóztat-
sál telefonon közöltetni, amikor a meghívókat készség-
gel elküldetem; ha pedig úgy határozol, hogy az Albi-
zottság tagjait a bölcs vezetésed alatt álló Orsz.
Zeneművészeti Főiskolán Magad értesited, akkor csak
a ~~akkor~~ kérek szíves közlést, hogy ezt a javaslatot
helyesled-e.

A kedden, 6 órakor kezdődő Magyar Nemzeti
bizottsági ülésre szerencsém van Számodra a meghívót
mellékelni.

Ez utóbbi ülésen az Albizottság többi tisztelt tagjait nem fogjuk a megjelenéssel farsztani, ellenben az utóbbi ülésen részt fog venni Berzeviczy Albert elnök ur elnöklete alatt a Magyar Nemzeti Bizottságnak kb. 15-20 tagja, akik a Népművészeti Kongresszusra vonatkozó kérdés letárgyalása után egyéb kérdéseket is megbeszélnek.

Fogadd régi, igaz nagyrabecsülésem kifejezését

Budapest, 1927. október 6.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Hubay J. Örgö
csat. meghívó

K. Balogh

Károly

1435

Budapest, 1927. október 5.

Kézen írott

Kegyelemes Törvény.

Beccs engedelmével ite csato-
lom a ma először említett Beöthy-
féle levelet, aláíratos királsalattal Kíve
annak (elővadás után) erutou seendő
kegges vírszajustatását.

Ani a Semmelweis-levelet
illeti, ambar fejp pörök igazsok, érte,
in, miután az Akadémiaát jóltija
meg benne, nem tartottam Aulaj-
donomnak is termékes a kezille,
sékesebb kezekbe, Kegyelemes Urakiba
juttattam.

An, ha a H. T. Akadémia
munifitentiája elég kesorvos anyagi
helyzetben székoni, enyhíteni
akar, nagy kálával, nagy kömönettel
venném.

Kegyelemes Törvény

kálús, királsalattal szolgája

Jóna Károl.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Nagyságos Alkönyvtárnok Ur !

Jónás Károly nyug.gondnok ur az elnök ur
ő excellenciájához intézett levelében most megküldte
Semmelweis Ignác egyetemi tanárnak Akadémiánkhoz inté-
zett beadványát, amelyet ő állítása szerint boldogult
Gyulai Pál osztálytitkár ur szobájában a papirkosárban
talált, de amelyet most az Akadémiának visszaszolgáltatni
óhajt.

Szerencsém van ezt a kéziratot azzal a kéréssel
megküldeni, sziveskedjék azt kéziratárunkban elhelyezni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

B
Török Pál nyug.
oszt. helyettes.

K. Balogh
főtitkár

1436/1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos Gondnok Ur !

Folyó hó 5-én kelt levele folytán intézkedtem, hogy a visszaküldött Semmelweis levél Akadémiánk kéziratтарыban elhelyeztessék és annak fejében Nagyságod részére 50 pengőt utalványoztattam.

A boldogult Beöthy Zsolt kitűnő tagtársamnak Nagyságod leveléről megjelent hírlapi közleményt mellékelve visszaküldöm.

Tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

exp
Balogh

a M.Tud.Akadémia elnöke

Nagyságos

J ó n á s Károly nyug.gondnok urnak

1436 / 1922

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1922. évi
Gyűjtemény

Méltóságos Tagtárs Ur !

Az Erzsébet-Tudományegyetem meghívta Akadémiánkat
a f.hó 9-én ,vasárnap,Sopronban tartandó ünnepi megnyitó ülésére.

Szerencsém van Méltóságodat felkérni,hogy ezen
az ünnepélyen Akadémiánkat képviselni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.október 6.

K. Balogh
főttitkár

Vitalis István l.f.

1437

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Tagtárs Ur !

Értesültem arról, hogy Méltóságod a *Isabélyai* Magyar Helyesírás
III. kiadásának sajtó alá rendezése, továbbá a korrektúra és a revízió
végzése körül a legutóbbi hetekben újból hosszabb ideig fáradozni méltóztatott és szíves volt kijelenteni azt is, hogy az Akadémia részéről tiszteletdíjra nem tart igényt.

Engedje meg Méltóságod, hogy ezért az áldozatkész elhatározásáért a M. Tud. Akadémia nevében meleg köszönetet mondhassak.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. szeptember 24.

Balogh
főtitkár

Méltóságos

T o l n a i Vilmos l. t. urnak

P é c s

1438
1427

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.883.

Budapest, 1927. október 6.

Magyar Tudományos Akadémiának

B u d a p e s t .

Van szerencsénk értesíteni, hogy a

t. A k a d é m i a folyószámláját

a Magyar Kir. Vallás- és Közoktatásügyi
Minisztériumtól ma postatakarékpénztár útján,
1927. évi október havi államsegély fejében
beérkezett

P 10.000.-- vel

folyó hó 7.-i értékkel elismertük, ellenben
postatakarékpénztári illetékért és díjért

P 9.08 f-rel

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1927. október 6.

L. 885.

1439

1439

Trattaria.

Balogh

a

Magyar Kir. Vallás- és Közoktatásügyi
Minisztériumtól az oktatási és közoktatási
1927. évi október havi állományi feljárás
beírásait

P 10.000.- - val

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1927. október 7-én

oktatási és közoktatási feljárás

P 9.081.-rel

Magyar Kir. Vallás- és Közoktatásügyi

Minisztériumtól az oktatási és közoktatási

1927. évi október havi állományi feljárás

KÖNYVTÁRA

1927. október 7-én

KÖZTARTÁS
KÖZTARTÁS
KÖZTARTÁS

A mlkir.vallás- és közoktatásügyi miniszternek jelen kelet
és ügyszám alatt a Magyar Földhitelintézethez intézett átira-
tának másolata:

Értesitem, hogy egyidejűleg a Magyar Tudományos
Akadémia, 1927.évi október havi államsegélye fejében f.évi
október hó e-jei hatállyal Tízezer /10.000/ pengőt utaltam
ki a Földhitelintézetnek.

Felkérem, hogy ezen összeget a Magyar Tudományos
Akadémia folyószámlája javára vételezze be. Magyary s.k.
min.tanácsos.

A hivatalos másolat hitelül:

Fetemann Károly
min.shiv. igazgató.

68.979/1927

-----szám.

IV.

Nagyméltóságú

BERZEVICZY ALBERT b.t.t.

úrnak, a Magyar Tudományos

Akadémia elnökének,

Budapest.

Tudomás végett másolatban
van szerencsém tisztelettel meg-
küldeni.

Budapest, 1927. évi szeptember hó 30-án.

A miniszter rendeletéből:

Magyar

miniszteri tanácsos.

1439

1927

*Tudomásul van
Trattárba.*

Bpest 1927 X 8.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Pkt

MEGHÍVÓ

A MAGYAR KIRÁLYI JÓZSEF-MŰEGYETEM

1927 — 1928-İK TANÉVÉNEK 1927. ÉVI OKTÓBER
HÓ 2-ÁN, VASÁRNAPON, DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR
A MŰEGYETEM DISZTERMÉBEN TARTANDÓ

MEGNYITÓ KÖZGYŰLÉSÉRE

TÁRGY:

1. *Dr. Szarvasy Imre* e. i. prorektor beszámoló beszéde.
2. *Dr. Szíly Kálmán* e. i. rektor megnyitó beszéde.

A közgyűlést d. e. 10 órakor „Veni Sancte” előzi meg a kelenföldi
Nagyboldogasszony plébániatemplomban (I., Villányi-út 7.).

1440

1927

Slen voltak; Norway
Lajos másodelnök; több tag
és a főtítékár, Adacta

Bpest 1927. X. 3.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

Breslau

at 249

rau 38400

27

3. Okt.

Breslau I, den

Roßmarkt 7/9

192

7

Von den Veröffentlichungen, die
wir im Tauschverkehr von Ihnen erhalten, fehlen
uns folgende

"Törteneti Szemle"
Évfolyam 5 (1916) Füzet 3.4
" 6 ff.

Wir würden Ihnen für Nachlieferung
des Fehlenden an obige Adresse sehr dankbar
sein.

Verein für Geschichte Schlesiens

Wendt

Bericht
Postkarte

(die Luftpost!)

An

Kiadja a magyar + udományos
Académia

KONYVIAKA
UDOMANYOS AKADEMIA
MAGYAR

B u d a p e s t

in

M.Tud.Akadémia

1441/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

A Történeti Szemle 5.évf./1926/ 3.4.f. és
és ezentul folytatólagosan
a 6 évf.-től kezdve végéig megküldendő a

Verein für Geschichte Schlesiens részére

Stadtbibliothek Breslau címre.

Budapest, 1927. október 6.

exp. Balogh

B.

1447 / 1922

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

d

Igen tisztelt Barátom !

A legközelebbi napokban imprimálható lesz az Akadémiai Értesítő 437.füzetének boritéklapja is. A Könyvkiadó Vállalat pártoló tagjai részére indokolt volna rövid tájékoztatást adni a Népiesség stb.c. ~~nagybecsű~~ könyved megjelenéséről. Ezért kérlek, légy szives az arravonatkozó rövid hirdetményt szükség esetén a tartalommutató feltüntetésével a főtítkári hivatalba beküldetni.

Megjegyzem, hogy hasonló tájékoztatást adtunk pld. az Akadémiai Értesítő 427-429 füzetében / 1925. június-szeptember / Szinnyei Ferenc társunk két kötetes munkájáról és a 435. füzet boritéklapján, amint bizonyára méltóztatol emlékezni Gyulai Pál kritikai dolgozatairól.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 5.

tisztelő tagtársad

Horváth János *K. Balogh*

1442 / 1907

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Igen tisztelt Barátom !

Szerencsém van tisztelettel közölni, hogy a
" Gróf Tisza István Összes Munkái IV. kötetéért be-
folyt összegek " c. folyószámlára Kottaun főtiszt
a M. Földhitelintézetnek Lorc II/Xu 837. sz. értesi-
tése szerint f. hó 4-én 102.40 .- pengőt fizetett
le.

Kiváló nagyrabecsüléssel
Budapest, 1927. október 5.

K. Balogh

Daróczy és B. Fejérváry ömgaik.

1449 / 1947

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

h d

A BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
I.SZ. ANATOMIAI INTÉZETE.
IX. TŰZOLTÓ-UTCA 58. — TELEFON: J. 8-18.

Budapest, 1927 október 24.-é

Nagyméltóságu Főtitkár Ur !

Méltóztatott engem arra felszólítani, hogy adjak véleményt Dr. Kausz Jánosnak Az emberfajok élete és jövője című szocialbiológiai tanulmányáról. Kausz dr. ur megjelent nálam s bemutatta a kéziratát; ezt azonban annyira kuszáltnak találtam, hogy annak elolvasására nem vállalkozhattam. Felkértem tehát Kausz dr. urat, hogy sziveskedjék tanulmányának gépirással irt példányát bemutatni. Ösmerve azon körülményt, hogy Kausz dr. ur családos ember, két gyermek atyja és vagyontalan, tisztelettel ajánlom, hogy támogassa őt az Akadémia anyagilag ebben, amely ajánlással nem vállalom felelősséget aziránt, hogy a művéleges megjelenését az Akadémia támogatására vagy kiadására érdemesnek és alkalmasnak tartom.

Ad 1446
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

A BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR
PRIZMANY PETER TUDOMÁNYEGYETEM
132. ANATOMIAI INTÉZETE
IX. TÚZOLTÓ UICSAZ — TELEFON 3-8-18

Eziránt csak akkor fogok nyilatkozhatni, ha a
szöveget gépirásos példányban átnézhettem.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem
kifejezését.

S. Lenhossék Miklós

r. tag.

Nagyméltóságu

Dr. Balogh Jenő Urnak.

A M. T. Akadémia Főtitkárának

Budapest.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Az emberfajok élete és jövője.

Szociálbiológia tanulmány.

Írta: dr. KAUSZ JÁNOS.

... Megy-é előbbre majdan fajzatom,
Nemesbedvén, hogy trónodhoz közelgjen,
Vagy, mint mazolnak barma, holtra fárad
S a körből, melyben jár, nem bír kitörni ... ?

Madách: Az ember tragédiája.

Munkámat nemcsak orvoskartársaimnak írtam, akik ebből az orvostudomány apothéózisát olvashatják ki, de jogászoknak is, akiket a kódexeken kívül a természetbiológia törvényeivel ismertet meg. Közgazdászoknak és politikusoknak, akik kizárólagos érvényünek gondolt társadalmi és gazdasági tényezőkön kívül még másokat is láthatnak szemük előtt felbukkanni. Továbbá mérnököknek és művészeknek, akik munkájuk megbecsülését vehetik észre e nem sejtett téren is — de kiváltképpen egyházi férfiaknak és pedagógusoknak, akik szigorú morális elgondolással megírt munkám minden részében találhatnak a gyermek- és népnevelés számára hathatós ideális és materiális támogatást.

MUNKÁM TARTALMA:

I. rész. (Történelmi).

1. A gyermek és a kultúra.
2. Egyiptomi, babilóniai, zsidó, görög, római stb. népek bukásának biológiai előzményei.
- 3.—5. A járványok és az orvostudomány.

II. rész. (A jelen problémái).

1. A csecsemő- és gyermekhalandóság.
2. Az egyke.
3. Az alkoholkérdés.
4. A nemibetegségek.
5. A tuberkulózis.
6. A zsenik.
7. Az átöröklés.
8. A fajok harca.
9. A háboru.
10. A falu és a város.

11. A kapitalizmus és materializmus.
12. Az orvosképzés és orvosi eljárások bírálata.
13. Az abortusok stb.
14. Következtetések és tanulságok.

1446
1927

Munkámról a kézirat átolvasása után dr. ERTL JÁNOS egyetemi magántanár, biológussebész így nyilatkozott: Páratlan eszmegazdagsága, adatai és érvei alaposságánál fogva forrásműszerepet van hivatva betölteni. Dr. TASCHNER JÁNOS főorvos szerint: Különleges értékű szociál-biológiai és filozófiai munka, mely nemzetközi viszonylatban is megállja a helyét.

Hasonló meggondolással írott könyv sem magyar, de még idegen nyelven sem jelent meg s egyik mellékcélja az is, hogy az erotika ingoványaira csábító német orvosi művek mellett tanuságot tegyen a komoly magyar alaposságról is.

Éppen ezért nem ijeszt meg igen tisztelt barátom, dr. DARÁNYI GYULA egyetemi magántanár, figyelmeztetése, aki elismerését azzal toldotta meg, hogy nem igen bizik az ilyen mélyebben szántó magyar könyvnek kelendőségében s így inkább ajánlja idegen nyelven való megjelentetését.

En magyar lélekkel magyar honfitársaimnak magyarul irtam s főcélom a fajok fejlődését elősegítő és gátló tényezők kidomborításán kívül az volt, hogy nemcsak az emberek és a fajok, hanem a TRIANONOK orvosságához vezető utakat is minél előbb és tökéletesebben találhassuk meg!

A könyv ára előfizetés útján 8, könyvárusi forgalomban: 10 P.

Budapest, 1927. évi június hó.

Hazafias üdvözlettel:

dr. KAUSZ JÁNOS.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kéz. a Kéziratok könyvével
Írat. Dr. Kausz János Kézirata.

Igen tisztelt Tagtársam !

Dr. Kausz János biológiai művének megbirálását kérte az elnök urhoz intézett levelében.

Az elnök ur megbízott annak a kérésének tolmácsolásával, volnál szives ezt a kéziratot legalább futólagosan megtekinteni és arránézve nagybecsű véleményedet esetleg telefonon velem közölni.

Amennyiben kegyes volnál az elnök ur ezen óhajának eleget tenni, kérlek, légy szives nagybecsű elhatározásodról engem akár pár sorban, akár telefonon értesíteni, amikor a kéziratot leszke bátor Hozzád eljuttatni és megtekintés után a kéziratért ismét érte fogok küldeni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 6.

K. Balogh

Lenhossék újra

Handwritten text, possibly a title or reference, mostly illegible due to fading.

1446

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

72

Kézbesítővel és csatolandó a kézirat I-VII.fejezete.

Ad 1446/1927.sz.

Méltóságos Tagtárs Ur !

Dr.Kausz János " Az emberfajok élete és jövője " c.
sociálbiológiai tanulmányának első hét fejezetéről a gépirásos
kéziratot bemutatta Akadémiánknak.

Berzeviczy elnök ur megbízásából szerencsém van ezt
a kéziratrészletet szívesintőlagos áttekintés és nagybecsű
véleményének esetleg telefonon való közlése végett Méltóságodnak
tiszttelettel megküldeni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 29.

K. Balogh

Méltóságos

L e n h o s s é k M i h á l y

r.t.urnak

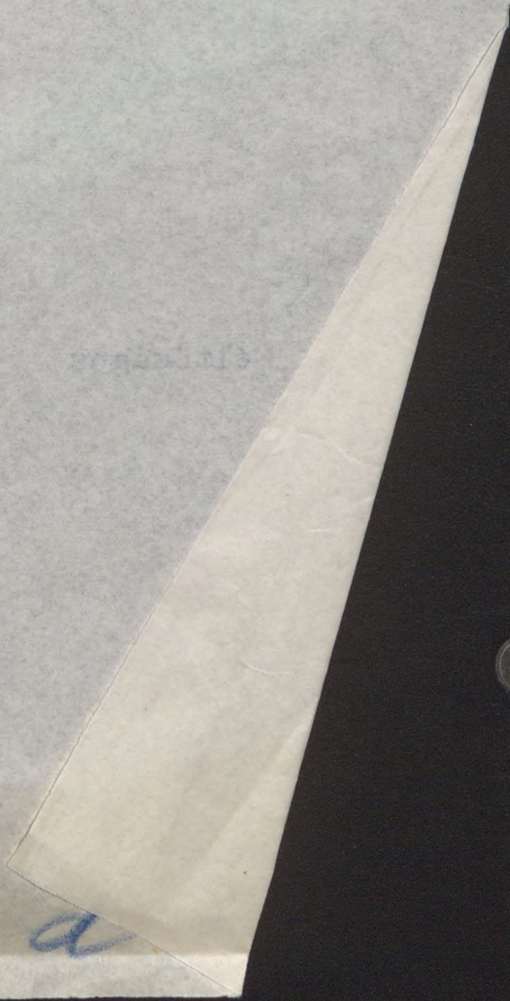
B u d a p e s t

Készítve és csatolva a kézirattal I-VII. fejezete.

1446
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Az Eggenberger-cég t.Vezetőségének

B u d a p e s t

Hivatkozással az utóbbi napokban folytatott megbeszélésünkre szerencsém van megkeresni, hogy az M.Tud.Akadémia rendes folyószámlájára M.Földhitelintézethez cca 100 pengőt sziveskedjék fizetni "A Magyar Helyesírás Szabályai " bővített szó-és tárgymutatóval ellátott 1927.évi kiadása után. E

Együttal megküldöm/a mai postával érkezett Berger Ignác és ~~fiái~~ Társá -cég megrendelő lapját sürgős elintézés végett.

Tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

exp. Balogh

B
irodavezető

1447

1907

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1907. 1447

Subotica
Szabadka Irinyi t. 28

1927. Sept. 21.

A Magyar Tudományos Akadémia
Tekintetes Könyvtárhozvivatalánál
Budapest.

A háború végéig a M. Tud. Akadémia
kiadványait mindig megkaptam a legnagyobb
kedvezményrel: 85% engedménnyel. Most
hosszú idő után arról a kéréssel vágok
bátor kérni a Tekintetes Akadémiát, hogy
Karinthy József levelezéséhez huszonegy
kötetét a régi feltételhez mellé rendelje-
zésre bocsájtani legkedvezőbb. Nem remé-
nik elküldeni ezt a kérelmet, ha nem támogat-
hatom a következő irvekkel:

1) A nagy katalógus egész vagy
részlet katalógus (12.000 kötetből álló)
könyvtárral együtt magával szólóan 1
egy csuklósra olvasó könyvet lehet

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

módonban megírta.

2) A könyveket kérek ilyen módon áron,
amelyek iránt igazán valami érdekem, -
hiszen ezek könyvtárak veszik.

3) Az Akadémia szolgálatát lesz a
kisebbségi magyar kultúra egy sorozat munkájánál,
ha a kérését teljesíti. Talán magának a
kultúrának is.

4) Nem tartalom az Akadémiát a
könyvek szállításával, hanem beleegyező
nyilatkozat esetében megbíróval valóban Budapest,
hogy a mi árát kifizessék a könyveket
átvegye.

Ittban a részben, hogy kérelmemet
nem népszerűtlen hitványok sorozatának
tartani, maradtam az őszint alkalommal,
saját elhatározásom kére, kiváló hitelesség.
nem a jelentése nélkül

Kérésre hívok és szolgál

Lidio Tridor

iro.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtitkár

Milkó Izidor író kérelmére intézkedtem az
iránt, hogy Kazinczy Ferenc levelezésének I-XXI. kötete
85 ^{nevezett} pengeménnyel a ^{re} illető úrnak rendelkezésére bocsát-
tassék.

Milkó ^{re} el fogja küldeni megbízottját, aki a vé-
telárát / esetleg részletekben is meg fogja fizetni és
intézkedni fog a kötetek becsomagolása és elküldése iránt.

Budapest, 1927. október 7.

K. Balogh
főtitkár

1448 / 1974

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

M.Tud.Akadémia

1448/27.

Kottaun Főtiszt Urnak

Milkó Izidor szabadkai lakos magyar író, aki Kazin-
czy Ferenc levelezését kedvezményes áron fogja megvásárol-
ni, most közli velem, hogy Budapesten lakó fiát bizta meg
a könyvek árának lefizetésével és a kiadványok elszállít-
tatásával.

Kérem Főtiszt Urat, hogy ez alkalommal adja át Mil-
kó urnak a mellékelt Irodalmi Tájékoztatót is.

Budapest, 1927. október 24.

K. Balogh
főtárhár

B Csak. Irod. Tájékoztató

7448 / 7902

2

[Faint handwritten signature]

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tisztelt Nagyságos Uram !

A M.Tud.Akadémia kiadványait Nagyságod,akinek a magyar irodalom körül évtizedek óta sok érdeme van, természetesen ezentul is a legnagyobb kedvezménnyel, t.i. a becses soraiban említett 85 % engedéllyel meg fogja kaphatni.A nehézség csak az, hogy a könyveket Akadémiánk Könyvkiadó Hivatala nem tudja a Magyarországtól elszakított területekre eljuttatni, minthogy azok a vámvonalon rendszerint az elkobzás vagy az elkallódás veszélyének válnak kitéve.

Nagyságod mint a kisebbségi magyar kulturának kiváló munkása minden esetre meg fogja találhatni a módot arra,hogy a munkát a Könyvkiadó Hivatalból átvegye és innen elszállítsa,minek folytán egyelőre felhívtam a Könyvkiadó Hivatalt vezető Kottaun Nándor főtitkárát,hogy e tárgyban Nagyságod megbízottjának mindenben rendelkezésére álljon.

Különösen ami Kazinczy Ferenc Levelezésének 21 kötetét illeti,azt is a kedvező feltételek mellett rendelkezésére bocsátom, megjegyezvén,hogy a XXII.k /befejező/ kötet~~ek~~ most van sajtó alatt és remélhetőleg még a f.év végéig szintén átadható lesz.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927. október 6.

K. Balogh
főtitkár

Miklós Kádár

*Subotnik
Kringski trg 28.*

K+48

7927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

LIBRAIRIE GUILLAUME BUDÉ - 95, Bd Raspail - PARIS (VIe)

Téléphone : FLEURUS 25-51
Compte Chèques Postaux : 336-57

Société d'Édition "LES BELLES LETTRES"

Registre du Commerce
Seine n° 17.053

CARTE POSTALE

Correspondance

PARIS - FRANCE

Address

55, Boulevard Raspail, Paris
Société d'Édition Les Belles Lettres

Présentement

Je vous prie de m'expédier :
un exemplaire de
votre ouvrage
paru en 1914.

25-9-14

Académie des Belles-Lettres
Hongroise

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest

Reçu :

Le 25-9-14
à l'Académie

(Lougne)

1449

Kottaun főtiszt urnak

Küldje meg Némethy Géza r.t.ur Remedia
Amoris c.értekezését a következő címen: Librairie
Guillaume Budé / Société d'Édition Les Belles Lettres

95, Boulevard Raspail, P a r i s . (VIe)

A küldeményben feltüntetendő a kiadvány
ára.

Budapest, 1927. október 6.

K. Balogh
főtztkár

1449 / 1002

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

ca

1449 / 1002

M.Tud.Akadémia

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Az összes ülés határozatából tisztelettel megke-
resem a m.t. III. osztályt, méltóztassék Schaeffer
Ferenc r.t.urról emlékbeszéd tartása iránt intézkedni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

k. Balogh
főtitkár

Fröhlich Öngy

1457

1977

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

1452 / 1907

HAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Igazgató!'

Átírtott azzal a felleltelttől kerülemmel fordú-
lok a tekintetes igazgatóhoz, melkőstassek nekem
kegges felvilágosítást adni arra nézve, hogy hová kell
kerülememet bemlytanom, ha az Akadémia, a
Nemzeti Museum, vagy a Budapesti Tudomány-Égy-
etem Könyvtárátál okajának kinevezést kapni. Ki-
tönösen a Gyűjtemény-Égyetem megalatúlása óta nem
tudom, hogyan változott a helyzet. Kérnér még arra
nézve kegges útbaigazítást, hogy ha a pécsi Egyetem Könyv-
táránál okajának elhelyeztetni, a Kultusz-Miniszterches
kell-e folyamodom, vagy a nevezett Egyetemhez.

A kerintetes Igarzatolag pives folvilagositast elore is hozzom
maradok mely kisselellet

1927. K. 4.

Dr. Bochnár József

tanár.

Pisztó.

Heves m.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tisztelt Tanár Ur !

Tegnap levelére válaszolva, szerencsénk van értesíteni, hogy a M. Nemzeti Múzeum és a Tudományos Akadémia könyvtárában való alkalmazás iránti kérvény, mivel mindkét intézmény az Országos Magyar Gyűjteményegyetem keretébe tartozik, illetve ennek tisztviselőivel dolgozik, az Országos Magyar Gyűjteményegyetem ügyvezető Tanácsához nyújtandó be és az O.M.Gy.E. ügyvezető alelnökének, jelenleg Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, Budapest, Aréna-ut, Szépművészeti Múzeum/ küldendő. A Budapesti Egyetemi Könyvtár tisztviselői karába való felvétel iránti kérvényt a Pázmány Péter -Tudományegyetem Tanácsához intézendő az Egyetemi Könyvtár igazgatóságának útján, a pécsi egyetemi könyvtárnál való alkalmaztatás iránti kérvény pedig valószínűleg a kultuszminisztérium egyetemi ügyosztályához küldendő; és a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak irandó. Ebben az utóbbi kérdésben talán sziveskedjék pontos utbaigazítás céljából még Dr. Várkonyi Hildebrand

rk.egyetemi tanár urhoz ,a pécsi egyetemi könyvtár
igazgatójához fordulni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 5.

exp. Balogh

Főtitkári Hivatal

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1452 / 7907

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST. V. BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

CHEQUE-ES CLEARINGSZÁMLA A M. KIR. POSTA-
TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM
GÍRÓSZÁMLA A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
SÜRGÖNYCÍM: HUMUS BUDAPEST

Budapest, 1927. okt. 10.

Loro II/Ku.941.

Magyar Tudományos Akadémiának

B u d a p e s t .

Van szerencsénk igazolni f.h.6.6.-án
1453/1927.szám alatt kelt becses levelük vételét,
melyből tudomásulvettük és előjegyeztük, hogy a
t.Akadémia "Benedek Sándor örök alapítvány" című ^{kötött}
folyószámláján levő követelés lekötési határideje
-értesítés nélkül- mindenkor automaticæ meghosz-
szabbítandó.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

7. okt. 1927.

1453 / 1927

1927. II. 12.

A

Magyar Tudományos Akadémia
Híradás

Vannak azonban igazságtalanul kifizetett
1927/1928. évi kifizetési levelek vételét.

Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtára
Magyar Tudományos Akadémia, hogy a
Magyar Tudományos Akadémia "Könyvtára" című

Magyar Tudományos Akadémia, hogy a
Magyar Tudományos Akadémia "Könyvtára" című
Magyar Tudományos Akadémia, hogy a
Magyar Tudományos Akadémia "Könyvtára" című

2

Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtára

1453 / 1927
Adatta
Könyvtára

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

BUDAPEST. V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR. POSTA-
TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM
GÍRÓSZÁMLA A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
SÖRGÖNYCÍM: HUMUS BUDAPEST

Budapest, 1927. szept. 30.

Loro II/Ku.767.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

B u d a p e s t .

"Benedek Sándor örök-
alapítvány kötöt t."

Van szerencsénk értesíteni, hogy a t. Akadémia fent-
rovatolt folyószámláján a csatolt kivonat szerint
mutatkozik

P. 599.--- követelést három hónapra, vagyis

f. évi december hó 31.-ig évi netto

6 1/2% kamatozás mellett lekötöttük.

A vonatkozó lekötési nyilatkozatot szíves aláírás
céljából visszakérőleg megküldjük és szíves tudomá-
sára hozzuk, hogy -amennyiben azt kézhez nem vennénk-
a lekötést a t. Akadémia által jóváhagyott-
nak fogjuk tekinteni.

3 melléklet.

Teljes tisztelettel
MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

7. szept. 30.

Loto II/XII. 767.

[Large handwritten signature]

Magyar Tudományos Akadémia

1938. szept.

"Benedek Sándor örök-
szolgálatára készült."

-től a t. Akadémia

rovastól folytatásában a csatlózt kivonat szerint
minta közlő
P. 299.

netto

31.

december

1.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

6 1/2

a t. Akadémia

3 melléklet.

A M.Földhitelintézet Méltóságos Igazgatóságának

B u d a p e s t

Hivatkozással Loro II/Ku/767.sz.becsés levelük-
re szerencsém van tisztelettel megküldeni a " Benedek Sándor-örök-
alapítvány kötött folyószámlájára vonatkozó aláírt lekötési nyi-
latkozatot.

Együttal tisztelettel kérem, méltóztassék ezt az
alapítványt automaticke állandóan lekötöttnek tekinteni és a három
havi lekötési határidő lejárta után vagyis f.évi december 31-vel
újabb értesítés nélkül az alapítványi tőkén levő 599 pengőt, vala-
mint annak kamatait állandóan lekötve kezelni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

K. Balogh
főtávkár

B (Boríték lekötésig)

1453

1904

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Régi egyenleg		Kelet	S z ö v e g	Folyó számla szám	Érték (Lejárat)	TARTOZIK	KÖVETEL	Új egyenleg	
Tartozik	Követel							Tartozik	Követel
000000	000000	19 27							
590 00		JUL 1	EGYENLEG 207 /29 LAPROL	787	JUN30				590 00
		9/30	KAMAT ELSZÁMOLÁS SZERINT	787	9/30		9 59		
			KINCSTÁRI ILLETÉK	787	9/30	0 01			
			KÖLTSE G É S BÉLYEG	787	9/30	0 58			599 00
			T. F. M.						
			Budapest, 1927. szeptember 30						
			MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET						
			Folyószámla osztály.						
			<i>Lőrincz</i>						

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

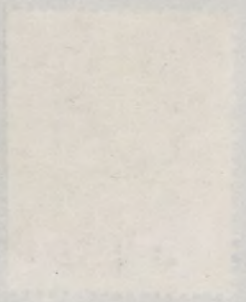
Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutatócsoportja Budapesti Könyvtára

1453

 1927

MASTAK
 TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
 KÖNYVTÁRA

Kanisztan

MASTAL TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Budapest 192

KÖTET

MASTAL TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1453
MART

MASTAL
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

Az I. osztály hetedik ülése

1927. október 3-án.

Mémethy Gyula r. t., osztályelnök elnök.
lete alatt jelen vannak: Badics Ferenc,
Vargha Gyula t. H. — Császár Elemér, Hégyesi
László r. H. — Bajza József, Baros Gyula,
Förster Aurél, Papp Ferenc, Csengery János,
Pintér Jenő, Szász Károly, Szinnyei Ferenc,
Viszota Gyula t. H. — A másik két osztály-
ból: Angyal Dániel, Balogh Jenő, Domanovszky
Sándor, Fröhlich Izidor, Glovay Lajos r. H. —
Dékány István, Fellner Frigyes, Harkányi Béla
bárá, Hegedüs Lóránt, Lukinich Imre, Telovich
Károly t. H. — Jegyző: Szinnyei József r. é.
ig. t., osztálytitkár.

1. Viszota Gyula t. t.: Kossuth
Lajos és a Pesti Hírlap.

2. Az elnök a jegyzőkönyv hiteltel-
téseire Papp Ferenc és Szinnyei Ferenc
t. tagokat kéri föl.

Jegyzte:

Szinnyei József
osztálytitkár.

1454

1927

Elteando

Balogh

M.Tud.Akadémia

Nagyságos Ügyész Ur !

Szerencsém van tisztelettel közölni, hogy a
M.Földhitelintézetnek Loro II/Ku 654.sz.értesítése sze-
rint Dr.Nagy István megbízásából házár fejében szeptem-
ber 21-én 400 pengőt fizettek le.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

K. Balogh
főtitkár

Zanszky

1457
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M. Tud. Akadémia
Nemzetgazdasági
Bizottsága

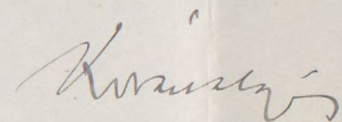
Budapest, 1928. március 12-én.

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

A Nemzetgazdasági Bizottság 1928. évi március hó 5-én tartott ülése jegyzőkönyvének kivonatát ide csatoltan van szerencsém Nagyméltóságodnak szives tudomásvétel végett megküldeni.

Egyidejűleg van szerencsém a Darányi Ignác-alapítvány ügyrendjében e határozat folytán szükségessé váló változtatás tervezetét tisztelettel ide mellékelni.

Fogadja kérem Kegyelmes Uram kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

K i v o n a t
-----

a M. Tud. Akadémia Nemzetgazdasági Bizottságának 1928. évi március hó 5-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyvéből.

3. Elnök jelenti, hogy a Darányi Ignác-alapítvány ügyrendjének megállapítására kiküldött külön bizottság még mindig nem tudott összejönni és határozni. Minthogy most már sürgős volna a szóbanforgó ügyrend végleges megszövegezése, javaslatot tesz arra nézve, hogy a Nemzetgazdasági Bizottság tárgyalja e kérdést. Különben is a Főtitkár Ur értesítése szerint csak a következő két kérdés eldöntéséről van szó.

1. A jutalomtétel váltakozva tüzessék -e ki a mező- és erdőgazdasági tudományok, illetőleg a gazdaságtörténet köréből megjelent munkákra és pedig minő időközökben?

2. Miképpen alakíttassék a bizottság az egyik vagy másik esetben?

Minthogy Homan Bálint, aki a Darányi-alapítványt a sajátjából 5000 pengőre fogja kiegészíteni, az ülés alatt telefonon közölte azt az óhaját, hogy a jutalomtétel váltakozva tüzessék ki és hogy abban az évben, amikor gazdaságtörténeti értekezés vagy monográfia jutalmaztatik a bíráló bizottságban történészek is helyet foglaljanak, a bizottság úgy határozott, hogy javasolni fogja, hogy

a Darányi-alapítvány kamatai 3-3 évenként
tüzessenek ki jutalomtétel gyanánt, vál-
takozva a mező- és erdőgazdasági tudomá-
nyok, illetőleg a gazdaságtörténet köré-
ből az előző hat évben megjelent mun-
kákra.

Abban az évben, amikor mező- és erdő-
gazdasági tudományok körébe tartozó mun-
ka jutalmazásáról van szó, a bíráló bi-
zottság tagjai a harmadik osztályból és
a második osztály Nemzetgazdasági Bizott-
sági tagjaiból vétessenek, a bizottság
elnöke pedig, a Nemzetgazdasági Bizottság
elnöke legyen. Amikor pedig gazdaságtör-
téneti tárgyú munkák jutalmazása kerül
sorra a bizottság tagjai a Nemzetgazda-
sági Bizottság és Történelmi Bizottság
tagjai közül választassanak, a bizottság
elnöke pedig a Történelmi Bizottság el-
nöke legyen.

Az alapítvány kiegészítésének mód-
zatait s a kamatoknak addig is való biz-
tosítását, míg az alapítvány teljes össze-
ge befizetve nem lesz, a bizottság nem
tartja az ügyrendbe beveendőnek, erre
nézve a Főtitkár urnak kell majd külön
megállapodást létesíteni Hóman Bálint
levelező tag urral, aki az alapítvány
kiegészítését vállalta.

Méltóságos Tagtárs Ur !

Minthogy Hóman Bálint ur, aki boldogult kitűnő nagybátyjának, néhai Darányi Ignác ur^o excellenciájának Akadémiánk javára tett alapítványát 5.000 pengőre kiegészítette, rövid úton azt az óhajt fejezte ki, hogy a Darányi Ignác- jutalom-tétel már az 1928-as nagygyűlésen hirdettessék, szerencsém van Méltóságodat megkeresni az iránt, hogy a Darányi-alapítvány ügyrendjére vonatkozó nagybecsű megjegyzéseit sziveskedjék Gaál Jenő^o méltóságával, a Nemzetgazdasági Bizottság elnökével közölni és egyuttal értesíteni őt arról, hogy az alapítványi ügyrend tárgyában kiküldendő bizottság bármikor összehívható lesz.

Tisztelettel megjegyzem, hogy az alapítvány ügyrendjének tervezetét mindenben Hóman Bálint l.t.ur kívánsága szerint szövegeztem és hogy ő azóta is kijelentette előttem, hogy a Méltóságoddal is közölt szövegezésre vonatkozólag nincs észrevétele.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. december 23.

Balogh
főtitkár

Méltóságos

K a á n K á r o l y

l.t.urnak

B u d a p e s t

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Tagtárs Ur !

Minthogy Hóman Bálint ur, aki boldogult kitűnő nagybátyjának, néhai Darányi Ignác ur ő excellenciájának Akadémiánk javára tett alapítványát 5.000 pengőre kiegészítette, rövid úton azt az óhajt fejezte ki, hogy a Darányi Ignác- jutalomtétel már az 1928-as nagygyűlésen hirdettessék, szerencsém van Méltóságodat megkeresni az iránt, hogy a Darányi-alapítvány ügyrendjére vonatkozó nagybecsű megjegyzéseit sziveskedjék Gaál Jenő ő méltóságával, a Nemzetgazdasági Bizottság elnökével közölni és egyuttal értesíteni őt arról, hogy az alapítványi ügyrend tárgyában kiküldendő bizottság bármikor összehívható lesz.

Tisztelettel megjegyzem, hogy az alapítvány ügyrendjének tervezetét mindenben Hóman Bálint l.t.ur kívánsága szerint szövegeztem és hogy ő azóta is kijelentette előttem, hogy a Méltóságoddal is közölt szövegezésre vonatkozólag nincs észrevétele.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. december 23.

Balogh
főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad. 1457
1927

Összes ülés 1927 X 3.
Tg. Tan " X 6.

Trattárba

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. szept. 9.

A MAGYAR NEMZETI MUZEUM
FŐIGAZGATÓJA

Kegyelmes Uram!

Igen tisztelt kedves Bátyám!

Nagyon köszönöm szivesfigyelmedet, hogy boldogult nagybátyám alapítványának ügyrendjét velem közölni méltóztattál.

Személyesen akartam e tárgyban a hó végén, Kegyelmes Uram, veled értekezni, tekintettel azonban arra, hogy az igazgatótanács már e hóban foglalkozni kíván az ügyrend szervezetével s mivel ma vidékre utazom, ez uton hozom nagybecsű tudomásodra következő elhatározásomat:

Tg. Tan. Nagybátyám emlékének a gazdasági tudományok terén leendő méltó megörökítése végett s irántam életében és holta után is tanusított sok jóságára való emlékezésül 1000 Pengős alapítványát 5000 P.-re egészítem ki. és kötelezem magamat, hogy 4000 P. azaz Négyezer

Pengőt legkésőbb 1931 május hó elsejéig a M.Tud.Akadémiának le fogok fizetni; ez időpontig pedig minden év május elsején 240 Pengőt fogok kamatképpen az Akadémia elnöksége által megjelölendő számlára befizetni. Elhatározásommal azt kívánom elérni, hogy az alapítvány kamatai korábbi időpontban, elsőizben lehetőleg már 1930-ban a megjelölt célra fordíttassanak.

Az alapítványi tőke felemelésével kapcsolatban bátor vagyok azon óhajomat kifejezni, hogy az alapítvány kamatai lehetőleg három évenként fordíttassanak felváltva a mező-és erdőgazdasági tudományok, illetőleg a gazdaságtörténet körében mindég az előző hat év alatt megjelent, de nagyobb akadémiai jutalomban nem részesült monografiák és értekezések jutalmazására. Óhajtanám továbbá, hogy a hat évenként kiosztásra kerülő gazdaságtörténeti jutalom bizottsági tagjai a történészek közül küldessenek ki.

Kikötöm azonban, hogy az ekként megnövelt ala-

pitvány mint "Darányi Ignác alapítványa" tartassék nyilván s az én nevem sem a pályázati hirdetményekben sem a sajtóban ez alapítvánnyal kapcsolatban ne szerepeljen.

Amidőn arra kérnélek, hogy az ügyrendet ily értelemben méltóztassatok megállapítani, fogadd Kegyelmes Uram őszinte nagyrabecsülésem és megkülönböztetett tiszteletem kifejezését.

M.Tud.Akadémia

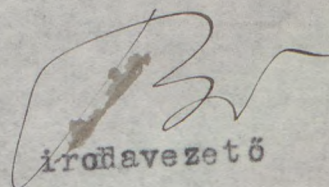
1458/27.

Kottaun Főtiszt Urnak

Jakubovich Emil l.t. urnak megküldendő Iványi Béla
Mossóczy Zakariás c.műve/Hivatali címe:M.N.Muzeum, Levéltári
osztálya, Orsz. Levéltár, II.em.49.ajtó/.

Budapest, 1927. október 7.

exp. Balogh

irodavezető

7458 / 1927

codex

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ragfelldingurinn Jöfiskári Hústól.

A Jöfiskári úr Ö. Excellentiájának fel-
hívására mekkorve van perenssem
1926-27. évi irodalmi munkásságom
jegyüket díjlellettel becsüldeni.

Egyesimint bátor vagyok felkérni
a nagyfeln. Jöfiskári Hústól, hogy
Trányi Géza l. sagnak "Mossóczy Za-
kariás és a nagy. Corpus Juris Viada-
sa" c. tanulmányaim becsüldeni vajo
művés cimevre megcsüldeni pives.
vedjék. ~~Leopold~~ Jure l. tag. Viti.

1927
1457

Kai Japane I. füzetének piros meg-
különböztetett legköltségesebb közzétételét
mindva mindok mely tiszte-
lettel

Budapest, 1917. aug. 5-én

Jakubovics
l. tag.

(Magy. Nemz. Múzeum le-
veleltári osztálya. Pp. I.
Vár, Országos Leveleltár.
II. em. 49. ajtó.)

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1458/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

Nagybecsti leveled alapján egyidejűleg
intézkedtem az iránt, hogy Iványi Béla Móssóczy
Zakariás c. értekezése Számodra tiszteletpéldányul
megküldessék.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 14.

K. Balogh
főtitkár

Jakubovich Emil öngör

1458 / 1907

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun Nándor főtiszt urnak

Kérem, sürgősen állítsa össze és Cseri
altiszttel vitesse el Setälä Emil k.t.ur ő exc.
részére a Cellért szállóba a következő kiadványo
kat:

1.A Magyar Nyelvtudomány kézikönyvéből eddig
megjelent füzeteket.

2.Nyelvtudományi Közlemények XLVI.k.36fő

Budapest, 1927. október 7.

A főtítkár ur ő exc.megbiz.

exp. Bilogh

Virarhily

1460 / 1927

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Polis 1927

Nagytekintetű Elnökség !

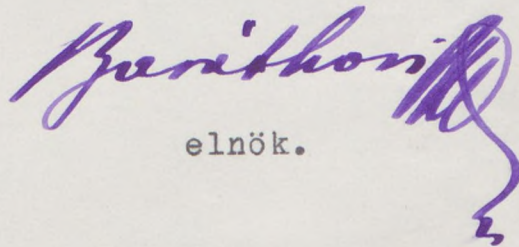
A Magyarok Társasága f. hó 13.-án avatja föl Némethi Kálmánnak, a magyar őstörténet nagynevű kutatójának siremlékét a budai farkasréti temetőben. Midőn erről tiszteletteljesen értesítjük, egyuttal arra kérjük, kegyeskedjék az ünnepségen résztvenni, s ez által kifejezésre juttatni azt a szeretetteljes kegyeletet, amelyet a magyar társadalom e kitűnő és áldozatos magyar lélek iránt érez.

Mély tisztelettel kérjük, hogy az ünnepségen való részvételét s azt, hogy a leleplezésnél beszélni óhajtsa, velünk lehető sűrűsen méltóztassék közölni.

Találkozás a temető "Jó Pásztor" szobra előtt f. hó 13.-án délután 3/4 4 órakor.

Kérem fogadja kiváló nagyrabecsülésünk és tiszteletünk kifejezését.

A Magyarok Társasága nevében:

elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia

Nagytekintetű Elnökségének.

1461

1907

Némethi (amint ő megírta,
Némethi) Kilmán nem volt
tagja tudományos vagy iro-
dalmi társaságnak,

Választ nem adhatok,
mert a levélíró ur nem kö-
zölte a címet.

Trattarba.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

a

Igen tisztelt Barátom !

Most vett nagybecsű soraidra szerencsém
van tisztelettel közölni, hogy irodalmi munkálataid
jegyzékét legutóbb 1925-ben küldted be és ezek az
Akadémiai Értesítő XXXVI. kötet nek decemberi 432.sz.
füzetében / a XIX.lapon / közzéltettek. Ha ez a füzet
nem áll rendelkezésedre, lesz szerencsém azt Neked
pótlólag beküldetni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 1.

tisztelt tagtársad

K. Balogh

Kenyeres Balázs öngy.

1462 / 1927

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Kt.

Méltóságos Tagtárs Ur !

I. Bátorkodom tisztelettel felkérni, sziveskedjék Akadémiánkat képviselni f.hó 9-én, vasárnap d.e. 1/2 11 órakor a Kerepesi Temetőben boldogult Moravcsik Emil tisztelt társunk siremlékének leleplezése alkalmával. Szerencsém van megjegyezni, hogy e kegyeletes ünnepen magam is részt óhajtok venni, de Akadémiánk hivatalos képviselőjére Méltóságodat bátorkodom tisztelettel felkérni.

II. Egyuttal, tekintettel arra, hogy az október havi összes ülésre bejelentett centenaris előadás elmaradt, Méltóságod szives felhatalmazása alapján bátorkodom tisztelettel kérni, méltóztassék néhai Moravcsik Emil ~~†~~ tisztelt társunkról mondandó nagybecsű emlékbeszédét f.hó 24-én, hétfőn d.u. 5 órakor az összes ülés első tárgya gyanánt előterjeszteni.

Arról, hogy e kérést kegyes lesz Méltóságod teljesíteni, a meghívóknak előleges kinyomtatása végett szives értesítést kérek, egyuttal annak megjelölésével, hogy Méltóságod a maga részéről kiket óhajt meghívatni.

Mindenestre hivatalos meghívót küldenék a Budapesti Egyetem tek. Tanácsának, a Pázmány Péter-Tudományegyetem elme- és idegkórtani klinikájának, az Orvosegyesületnek és boldogult társunk azon családtagjainak, akiről tudomásunk van.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 7.

K. Balogh
főtitkár

Lehaffer K. Özgür

1463

1917

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

a

Méltóságos Tagtárs Ur !

Török Pál alkönyvtárnok ur szíves közléséből értesültem, hogy egyes kiadványainkat nem méltóztattál megkapni. Kérlek, légy szíves, ha az Akadémiai Értesítőből tudomást szereztél arról, hogy valamely Téged érdeklő kiadvány megjelent, egy levelezőlapon közölni velem, hogy a Könyvkiadó Hivatal vezetőjét, aki bizony sok kiadvány elküldésénél követ el feledékenységet, a megküldésre felhívhassam.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 7.

tisztelő tagtársad

K. Balogh

Eckhardt Ferenc György

1469 / 1974

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Ad 1464/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

Ugy Akadémiánk mint az Országos Tisza István-Emlékbizottság nevében engedő meg meleg köszönetünk kifejezését azért a kiváló cikkért, amelyet a Historische Zeitschrift 136.kötetének 580-583.lapjain Gróf Tisza István Összes Munkáinak első három kötetéről közzétenni szives voltál.

A kiváló ismertetés egyik példányát el fogom juttatni az Országos-Emlékbizottság irattárába, a másikat Gróf Tisza Lajoshoz, a kitűnő államférfi Magyarországon élő öccséhez fogom megküldetni.

Nagy köszönettel vettem a szives figyelmeztetést a német kiadásra nézve és egészen osztom álláspontodat.

Az I-III.kötet német kivonatos fordítása Wertheimer Oszkár ur szerkesztésében értesülésem szerint már novemberben meg fog jelenni Berlinben. A levelek kiválasztásánál Angyal Dávid professzor ur és én közöltük véleményünket Wertheimer urral. A kiadás teljesen a német cég költségére történt. Az Országos-Emlékbizottság, illetőleg a M.Tud.Akadémia csak hozzájárulását adta ehhez a német kiadáshoz.

Eddig már többen/Sir Stein Aurél és Miss Durham stb./ sürgették kivonatos angol kiadás megjelentetését is. Erről azonban még tárgyalni kell.

Ismételt meleg köszönetekkel szívből üdvözl

Budapest, 1927. október 15.

régi, igaz hived

Eckhart Ferenc úr

1464
1427

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

M. Tud. Akadémia

Kottaun főtitiszt urnak

Kérem küldje el a következő cím alatt
Mélt. Kállay Erzsébet urhölgy, Nógrádbercel,

Nógrád megye

nyomtatvány gyanánt az Akadémiai Értesítő 1891.
évfolyamának júniusi 18. füzetét.

Budapest, 1927. október 7.

K. Balogh
főtitkár

1465 / 1927

α

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

POLSKIE TOWARZYSTWO PRZYRODNIKÓW IM. KOPERNIKA

(BIBLIOTEKA)

Lwów, ul. Długosza 1. 8.

SOCIÉTÉ POLONAISE DES NATURALISTES „KOPERNIK“

(BIBLIOTHÈQUE)

Pologne, Lwów, Długosza 8.

Z uprzejmą prośbą o wymianę wydawnictw.

Please send us your publications in exchange.

Prie d'envoyer vos publications en échange.

Mit der Bitte um den Schriften-Austausch.

Fotilla Naturalur!

↑
ca 19

1466

1927

MAOTAK
TUDOMANYES AKADEMIA
KOMVITARA

M.Tud.Akadémia

Kottaun Főtiszt Urnak

A Matematikai és Természettudományi Értesítő utolsó kötete és az ezután megjelenendők folytatólagosan megküldendők a következő cíi alatt:

Société Polonaise des Naturalistes "Kopernik"

/Bibliothèque/ Pologne, Lwów, Długosza 8.

Budapest, 1927. október 10.

K. Balogh
főtitkár

1466 / 1907

00

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Szerencsém van tisztelettel közölni, hogy Akadé-
miánknak f.hó 3-án tartott összes ülése foglalkozott a Varsóban
tartott keleteurópai és szláv történész értekezletnek azzal a
határozatával, amely egy keleteurópai történelmi szemle megindi-
tását mondta ki kívánatosnak azzal, hogy ennek szerkesztésére
Lukinich Inna L. I. és kérésre fel.

Az összes ülés ezt a határozatot örvendetes tudo-
másul vette és felkérte Igazgató-Tanácsunkat, hogy a folyóirat
költségeihez hozzájárulás végett Akadémiánk jövő félévi költség-
vetésébe első részlet gyanánt megfelelő összeget előirányozzon.

Igazgató-Tanácsunk legutóbbi ülésében a folyóirat
nyomdai kiállítására, illetőleg szerkesztői tiszteletdíjára hoz-
zájárulása az 1925. évre 2.500 azaz kétezeröt száz pengőt szava-
zott meg azzal a megjegyzéssel, hogy a folyóirat címében, valamint
szerkesztésénél természetesen gondot kell fordítani arra, hogy a
folyóiratnak ne szláv jellege, hanem különös tekintettel arra,
hogy annak szerkesztésében magyar tudósok vesznek részt és hogy
magyar tárgyú közlemények is remélhetőleg nagyobb számban közöl-
tetni fognak, annak keleteurópai jellege domborodjék ki.

Mint hogy a költségvetést a novemberi összes ülésen
főbb vonalaiban meg kellene beszélni;

minthogy továbbá a folyóíratra vonatkozó kérdésekkel
a költségvetés tárgyalását megelőzőleg a táll.osztálynak is fog-
lalkozni kellene, kívánatos lenne: hogy a Történettudományi Bi-
zottság a folyóíratra vonatkozó kérdésekkel már f.hó 17-én,
hétfőn a II.osztály ülését megelőzőleg tartható bizottsági ü-
lésben foglalkozzék, amikor azután a bizottság határozatát

*Lukinich
aldár
Lukinich* *Engels*

a f.hó 17-i zárt ülésen is meg lehetne beszélni.

Amennyiben Máltóságod hozzájárulni méltóztatik a bizottsági ülés összehívásához, a meghívókat haladéok nélkül szét fogom küldetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

K. Balogh
főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

I. Megnyugtatósodra szerencsém van közölni,
hogy Gróf Apponyi Sándor ö excellenciájáról irt
becses emlékbeszédedet megkaptam és azt f.hó 10-én
nyomádba fogom küldetni. A korrektúráát természetesen
rendelkezésedre fogom bocsátani.

II. Kis Kunhalas város polgármester ^hDr. Tu-
róczy Dezső ur meghivta Akadémiánkat néhai Szilá-
dy Áron szoborművének f.hó 30-án tartandó leleple-
zésére.

Bátor vagyok kérni, légy szives ezen a kegye-
letes ünnepen Akadémiánkat képviselni, amennyiben
pedig akadályozva volnál, azt egy levelezőlapon
további intézkedés végett velem közölni.

Viváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

Ki Balogh
főtitkár

Dr. L. Örmeg

1468 / 1927

88

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MEGHIVÓ

KISKUNHALAS R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE

f. évi november hó 13. napján, vasárnap
12 1/2 órakor leplezi le
a város nagynevű tudósa,

néhai SZILÁDY ÁRON

emlékére emelt

EMLÉKMŰVET.

Erre a magasztos ünnepélyre kérem szíves megjelenését.
Kiskunhalas, 1927. évi október hó.

Dr. THURÓCZY DEZSŐ
polgármester,
a Szoborbizottság elnöke.

AZ ÜNNEPÉLY SORRENDJE:

1. Híszekegy. Éneklí a ref. Szilády-Reálgimnázium énekkara.
2. Megnyitó beszédet mond dr. Thuróczy Dezső polgármester.
3. Nagy Torma Géza reálgimn. VIII. o. t. szavalata.
4. Ünnepi beszédet mond Pataky Dezső ref. lelkész.
5. Dr. Thuróczy Dezső polgármester a város közönsége nevében átveszi az emlékművet.
6. Koszoruk elhelyezése.
7. Hymnus. Éneklí a ref. Szilády-Reálgimnázium énekkara.

DISZEBÉD

a Városi Nagyvendéglőben 14 órakor.

A részvétel bejelentését kérem november 10. napjáig Gaál Jenő tanácsjegyző címére.

old 1468
1927

Összes írás 1927. II. 28.

Ad acta

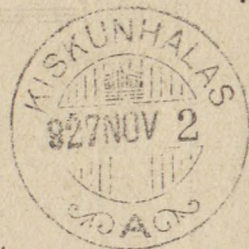
Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Magyar Tudományos Akadémia
Elnökségének,

Budapest.

Kedves Károly !

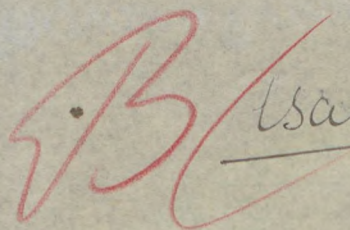
Ismételve hálásan köszönöm a kiskunha-
lasi szoborleleplezésnél mondott szép ünnepi beszé-
dedet és megjelenésedet. Szereⁿsém van a felmerült
17 pengő 90 fillér költségről kiállított utalványt
hálás köszönettel megküldeni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. november 15.

ELVÉTEK
ALMAGAR SZÁMÁRÓL
AS. 100000

Lán Károly ö. r. k.

 László. M.

1468 / 1927

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságu Elnök Ur!

Kiskunhalas város közönsége nagy fiának, néhai Szilády Aron emlékének megörökítésére szoborművet készítette, amelyet f. évi október hó 30 napján óhajtanánk leleplezni.

Nagyméltóságod elnöksége alatt működő Magyar Tudományos Akadémiát és a Kisfaludy Társaságot a leleplezési ünnepélyre meghívom s arra kérem Nagyméltóságodat, hogy sziveskedjék engem értesíteni, hogy a leleplezési ünnepélyen a meghívott testületek valamely formában részt akarnak-e venni, hogy az ünnepély sorrendjét ennek megfelelőleg állítsam össze.

A leleplezési ünnepélyre a Petőfi Társaságot és a Magyar Nyelvtudományi Társaságot egyidejűleg szintén meghívtam.

A részletes programot a válasz beérkezése után fogom közölni.

Nagybecsű válaszát kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

S. Hunyady
polgármester.

1968

1967

A nov. Bára halasztott le-
leplezési ünnepélyen Szász Károly lt. nr
fog megjelenni.

Ad acta.

Balogh

Ad 1468
1927

a, a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

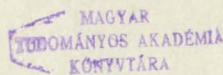
Kedvelmes Uram!

Budapestre címzett becses leveledek csak most küldték
utánam, mivel azt hittem, hogy felutazom Pestre, ami
itteni vár dolgom miatt elmaradt.

Így azért csak most köszönhesem meg leho-
zás" kedveségéért, hogy Apponyi-emlékbenedemet kegyes
volnál nyomdába adni. Kétségek még most nem aktuális,
az archépmellékletre is b. figyelembe ajánlom — egy pár hét
telle a cliché elterjesztésére.

Kála's köszönetet mondok, hogy kegyes volnál a Tri-
lady áron robusztusitásával kapcsolatban rám gondolni,
de nagyon kérem, legy kegyes felmenteni e megkötés meg-

bírás alól s. i. 30-ikára annyi sor korábban vállalt
kötelezettség, megbírási halmozódott össze, hogy fontos ügyein
halasztása nélkül nem tudni elegen tenni. Nem részben
mondok le róla, mert ez megtörtelő és kifizetendő megbi-
rási saszmiánál sor even át voltam minc az Jrodalom-
osztás Közlönyek segédosztályára bírálatos utronban
indalmunk a nagy alajjánál, — de Közlönyein kéigye-
ritenél reá. Azt hiszem, nem lesz nehéz helyzetem más-
valaki: Badics Ferenc nagy László Károly megfelelő
kegyeselője lenne az Akadémiának.

Írásos hozzájárulásra kérek komolyan levedezést,
megkülönböztetett kiváltsággal együtt

Budapest 1927. okt. 17.

kérem azokat

A. Deszák

Kedves Károly !

Kiskunhalas város polgármestere, Dr.Thuróczy Dezső ur az elnök urhoz intézett levelében meghivja Akadémiánkat és a Kisfaludy Társaságot néhai Szilády Áron szoborművének f.hó 30-án tartandó leleplezési ünnepélyére.

Elsősorban Téged, akit Kiskunhalashoz oly kedves kötelékek fűznek, kérlek fel, légy kegyes Akadémiánkat képviselni, amennyiben pedig akadályozva volnál, azt telefonon a Főtitkári Hivatallal közölni. Az utóbbi esetben Akadémiánk képviselőjében Dézsila János társunkat kérném fel.

Természetesen, hogyha Te utaznál Halasra, egyuttal a Kisfaludy-Társaságot is képviselhetnéd, e tárgyban azonban csak szives döntésed közlése után fogok írni Vojnovich Géza urnak, aki ugy tudom csak november második felében tér vissza állandó tartózkodásra Budapestre; esetleg e tárgyban Kéký Lajos társunkkal méltóztassál megállapodásra jutni.

A levél szerint meghívták még a Petőfi-Társaságot, és a Magyar Nyelvtudományi Társaságot is.

Ezek közül az utóbbival Szonnyei József tisztelt tár-
sunk útján érintkezésbe fogok lépni.

Szívvel üdvözöl

Budapest, 1927. október 7.

régi, igaz barátod

K. Balogh

MAJSTER
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1927 / 1468
Kálmán Tharaly

Kedves Károly !

Kiskunhalas város polgármestere, Dr.Thuróczy Dezső ur az elnök urhoz intézett levelében meghívja Akadémiánkat és a Kisfaludy Társaságot néhai Szilády Áron szoborművének f.hó 30-án tartandó leleplezési ünnepélyére.

Elsősorban Téged, akit Kiskunhalashoz oly kedves kötelek fűznek, kérlek fel, légy kegyes Akadémiánkat képviselni, amennyiben pedig akadályozva volnál, azt telefonon a Főtitkári Hivatallal közölni. Az utóbbi esetben Akadémiánk képviseletében Dézsi Lajos társunkat kérném fel.

Természetesen, hogyha Te utaznál Halasra, egyuttal a Kisfaludy-Társaságot is képviselhetnéd, e tárgyban azonban csak ~~szíves~~ döntésed közlése után fogok írni Vojnovich Géza urnak, aki ~~ugy~~ tudom csak november második felében tér vissza állandó tartózkodásra Budapestre; esetleg e tárgyban Kéky Lajos társunkkal méltóztassál megállapodásra jutni.

A levél szerint meghívták még a Petőfi-Társaságot, és a Magyar Nyelvtudományi Társaságot is.

Ezek közül az utóbbival Szónyei József tisztelt tár-
sunk útján érintkezésbe fogok lépni.

Szívből üdvözl

Budapest, 1927. október 7.

748/1927
régi, igaz barátod

Balogh Jenő

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Kász K. tagtárs ir. r. u. között
hoggy nem mehet.

Ad acta

Balogh

Tisztelt Nagyságos Uram !

Ma és tegnap nagyobb számban jött vissza a Budapesti Szemle ügyében szétküldött nyomtatvány azzal a jelzéssel, hogy a címzettek elköltöztek vagy egyik-másik közülük elhunyt.

Nehogy ezen címzettek részére további közlések küldessenek, szerencsém van az eddig visszaérkezett leveleket megküldeni azzal, hogy a körlevélre küldött válaszokat is össze fogom gyűjteni és annak idején kb. hetenként egyszer Hegedüs altiszttel Nagyságod címére el fogom küldetni. Addig a később érkezőket félretesszük.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 3.

Eszt. levelek *K. Balogh*
főtitkár

Nagyságos

G é c z y K á l m á n

igazgató urnak

2469
1907

20

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten text]

M.Tud.Akadémia

1469/27.

Tisztelt Nagyságos Úram !

Ez alkalmat felhasználva, szerencsém van a Budapesti Szemle ügyében szétküldött körlevélből az újabban vissza-érkezett leveleket mellékelve megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 8.

K. Balogh
főttitkár.

Nagyságos

G é c z y Kálmán ig.urnak

Budapest.-

1469 / 7927

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Tisztelt Nagyságos Uram !

A Budapesti Szemle körlevelére a legutóbbi napokban érkezett válaszokat szerencsém van tisztelettel megküldeni.

Azt hiszem nyomdai tévedésből kapta Kollmann János egri vasáru gyári igazgató az elnök aláírásával ellátott ^{KOLLMAN} ^{ADATOK} ^{ADATOK} lapot, amely bizonyára szintén a Budapesti Szemle körlevelére vonatkozik. Méltóztassék talán neki olvasható körlevelet küldetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 14.

Georgy öngy
bas. valóan

K. Balogh
főtitkár

1469

1927

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

K. R. R. R.

Tisztelt Nagyságos Uram !

A M.Tud.Akadémián még mindig tömegesen jönnek vissza a Budapesti Szemle ügyében szétküldött körlevelek. Idemellékelve kénytelen vagyok újból 12 példányt visszaküldeni.

Mint hogy ez a szétküldés a Franklin Társulatsnak igen jelentékeny költségeket okoz, bátor vagyok azt a kérdést felvetni, hogy a nyilván elavult címtár helyett nem volna-e célszerűbb a jövőben a címtárban felsorolt nevek helyett csak az illető községben levő tanító vagy jegyző urnak a név megjelölése nélkül írni, amikor a levél bizonyára valakinek kezébe jutna, még akkor is, ha annak nem volna meg a kívánt eredménye.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. december 17.

K. Balogh
főtitkár.

Nagyságos

C é c z y Kálmán ig. urnak

Budapest
-----

*csat. a
körlevél*

1469 / 1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

[Faint handwritten signature]

Tisztelt Nagyságos Uram !

I Szerencsém van tisztelettel visszaküldeni a Horváth János ő méltósága könyvének borítéklapját és kérem méltóztassék a kötet nyomdai kiállítása iránt most már sürgősen intézkedni.

II Egyuttal mellékelem a Budapesti Szemle ügyében tervezett körlevél szövegét azzal, hogy a körlevél 2. és utolsóelőtti bekezdésén a következő változtatások volnának kívánatosak:

az 2. bekezdés 2. mondata tehát így hangzanék: " Egy egész letűnt nemzedék írógenerációját nevelte. Benne látott először napvilágot Arany János, Gyulai Pál, Csengery Antal, Beöthy Zoltán stb. számos műve ".

A bekezdés folytatása változatlanul marad.

Az utolsóelőtti bekezdésnél " a magyar intelligenciához" szavak után pont következnek. Az utolsó bekezdés elmarad.

III Berzeviczy elnök ur ő excellenciája hajlandó lesz a körlevélből száz példányt sajátkezüleg aláírni. A többin az elnök urnak litografált aláírása lenne feltüntetendő.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

K. Balogh
főtthár

Ubat. bor. lap is kirendelt
Nagys. Geary H. ig. úr

7469
7927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. október 6-án.

Kegyelmes Uram !

A tegnap vett /: 401-432 :/ oldalakat kikorrigáltan megküldve tisztelettel jelentem, hogy a kötetbe felvett munkák jegyzékéből nem lévén példányom, ennek alapján nem tudom a tartalommutatót összeállítani.

Legjobbna gondolnám, ha a nyomda a már kinyomtatott ivatek elküldené, ezek alapján rögtön összeállítanám a tartalommutatót, a 401. oldaltól kezdve már a korrektura alkalmával fogom a mutatót kiegészíteni.

A kinyomtatott ivatek közül csak az 1., 2., 3., 6. és 7. iv van nálam, a többi még nem kaptam meg.

Kiváló tisztelettel

készleges szolgád:

Adorján József
1

~~1970~~ / ~~1971~~ 1970 / 1971

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. évi október hó 10-én.

K E G Y E L M E S   U R A M !

A címlap és a 433-463. lap korrekuráját a kivonattal együtt visszaküldve, tisztelettel kegyes megfontolásodra ajánlom, hogy nem kellene az összegyűjtött dolgozatokat, mint összegyűjtött kisebb dolgozatokat megjelölni; persze a "kisebb" szó csak terjedelmet és nem értéket jelent.+

A 441. lapból új levonat kellene, mert a szedés hiányzik és így nem korrigálható.

Kiváló tisztelettel

készséges szolgád:

1470
17914

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1490 / 1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR KIRÁLYI
IGAZSÁG-ÜGYMINISZTERIUM

Budapest, 1927. október 14-én.

Kegyelmes Uram !

Mellékelten van szerencsém az utolsó íveknek, az elmaradt 441. és 464. lapnak, valamint a tartalomjegyzéknek a korrekturáját tisztelettel megküldeni.

Küldök egy jegyzéket azokról a dolgozatokról, amelyek a kötetbe nem lettek felvéve. Ez a jegyzék a magyar szaksajtót tekintve teljes; nem tudtam megállapítani, hogy a külföldi szakirodalomban jelentek-e meg a kötetben közlötteken, illetőleg idézetteken felül kisebb dolgozatok; Fodor és én is úgy emlékezünk, hogy nem. Talán nem ártana egy tájékoztató jegyzéket a kötet végén közölni.

./.

IV. KÖNYVTÁR
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Mellékelem továbbá a kijavított hibák jegyzékét; minthogy azonban ez meglehetősen kevés, talán nem szükséges a közzététele; a Heyesler elírásán felül a másik kettő oly nyilvánvaló sajtóhiba, hogy ily jegyzékben való feltüntetés nélkül is mindenki kijavíthatja s az értelmet egyik sem zavarja.

Kiváló tisztelettel

készséges szolgád:

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Terjék

Tisztelettel jelente, hogy a megküldött francia
jelenlétben az akadémia elnöke egy-két nap
munka tép peresében ismét eljuttatott.

mellyel keltetett

Terjék

M.Tud.Akadémia

Méltóságos Osztályigazgató Ur !

Kertész József karcagi nyomdája f.hó 25-én vasuton
3 ládában és 2 nagyobb csomagban feladta az Akadémia ci-
mére Plósz Sándor összegyűjtött dolgozatainak még nála le-
vő 450 példányát.

Sziveskedjék Méltóságod e példányok átvétele és
a Könyvraktárban elhelyezése iránt megfelelően intézkedni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 27.

K. Balogh
főtitkár.

Méltóságos

Bártfai S z a b ó László o.ig.urnak

Budapest

1470 / 1928

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Ad 1470
1927

Ad acta.

Balogh

a

Budapest 1927 okt. 28

Kegyelmes Urann!

Én és társaim összesen
gyújtott dolgozatot
tartalmaró akadé-
miai kiadványunk
kegyes megküldése-
ért hálásan köszö-
netet mondok.

Legmélyebb tiszte-
lettel régi híved
Fodor Jenő

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Plósz Sándornak az e kötetben közlötteken felül a következő cikkei jelentek meg egyes szaklapokban:

1. Még néhány szó az új ügyvédi rendtartás erejéről /: Jogt. Közl. 1872. :/.
2. Adalékok a magyar kereskedelmi törvénycikk tervezetének bírálatához /: Jogt. Közl. 1873. :/.
3. Lehetnek-e nem gyakorló ügyvédek is az ügyvédi kamara tagjai ? /: Jogt. Közl. 1875. :/.
4. A kir. Curia váltójogi gyakorlatából. /: Jogt. Közl. 1887. :/.
5. A pertársak beismerése. /: Jogt. Közl. 1894. :/.
6. A külföldi szövetkezetek mint biztosítási vállalatok a belföldön fiókinézet vagy ügynökség által saját cégük alatt folytathatják-e üzletüket és illetőleg cégüket bejegyezhetik-e ? /: A Jog. 1891. :/.
7. Adalék a perenkivüli eljárásban való ujrafelvétel kérdéséhez. /: A Jog. 1891. :/.
8. Az egyetemokről. /: Jogállam 1906. :/.
9. Perenkivüli eljárásban van-e helye az ujrafelvételnek ? /: Jogi Szemle. 1892. :/.
10. Új bizonyítékra alapított perújítási kereset határideje. /: Magyar Igazságügy. 1878. :/.
11. Váltókezesességről. /: Magyar Igazságügy. 1879. :/.
12. A váltó lejáratára és a főadó elmarasztalása után vállalt váltókezesesség. A kezes elleni váltókereset elévülése. /: Magyar Igazságügy. 1879. :/.

1470
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

a

Igen tisztelt Barátom !

Amikor nagy gondnal és ismert ~~fontosságoddal~~ szíves voltál hosszú fáradozással elvégezni Plósz Sándor ö. excellenciája összegyűjtött dolgozatainak nyomdai korrekturáját, engedő meg, hogy ezért a fáradozásért Akadémiánk és különösen a jogász-~~társaság~~ ^{Lajtha} nevében még egyszer hálás köszönetet mondhassak.

Legutóbbi becses leveled vétele előtt már imprimáltam az utolsó iveknek és a borítéklapnak korrekturáját is úgy, hogy a kötetbe fel nem vett kisebb dolgozatok felsorolása ezuttal valószínűleg ki fog maradni a kötetből, minthogy a nyomdai kiállítás már befejeztetett.

Teljesen egyetértek Veled abban, hogy a három sajtóhiba jegyzékét nem szükséges a kötetbe felvenni.

Mihelyt a példányokat beszállítják, első dolgom lesz Számodra a tiszteletpéldányokat rendelkezésre bocsátani; azután az igazságügyminiszterium, a Kuria, a királyi táblák, az Ügyvédi Kamara, és a Magyar Jogászegylet könyvtárainak is fogunk egy-egy példányt küldeni.

Nagyon leköteleznél, ha szíves volnál még a bölcs vezetésed alatt álló törvényelőkészítési osztálynak egyik tagjával összeállíttatni azoknak a folyóiratoknak és napilapoknak ^{valamint azoknak a nyomdásoknak} jegyzékét, amelyeknek, illetőleg a kiknek tiszteletpéldányokat kellene küldetnünk.

A korábban szerzett tapasztalat szerint ugyanis a napilapokban csak akkor számíthatunk tudományos kiadványaink felemlítésére, ha egyidejűleg az illető szerkesztőségnek is küldünk egy-egy tiszteletpéldányt. Ennek folytán kívánatos volna külön recenziós tiszteletpéldányt az illető cikkiró ur részére és külön a szerkesztőségnek küldetni. - A ~~Szét~~küldést az Akadémia Könyvkiadó Hivatala fogja végezni, de ha bármely

Teljesen öre.

okból több példányt óhajtasz az igazságügyminiszteriumba eljuttatni,
méltóztassál telefonon T 235-26.szám alatt értesítést adni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel és ismételt meleg köszönetekkel
Budapest, 1927. október 17.

tisztelő hived

1470
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Hálásan megemlékezve arról a szives fáradozásodról, amelyet néhai Plósz Sándor ő excellenciája kisebb dolgozatainak kiválogatása körül Térfy Gyula tisztelt barátunk mellett Te is kifejteni méltóztattál, sietek a most megjelent kötetnek egy tiszteletpéldányát Számadra megküldeni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 27.

tisztelő hived

K. Balogh

ELŐADÁS
KÖNYVTÁR
KÖNYV
KÖNYV

Méltóságos

F o d o r Ármin kuriai bíró urnak

B u d a p e s t

B/lat. köt.

1470

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

I. Magyary Géza kedves barátunk most küldi vissza a Plósz ö exc.összegyűjtött dolgozataira vonatkozó nyomdai korrekturát, amelyet ő, minthogy hosszabb időn át vidéken tartózkodott /bár én már idejében megküldtem hozzá/csak a legutóbbi órákban nézhetett át.

Levelében közli Magyary tisztelt barátunk, hogy néhány kisebb ,nyilván inkább helyesírási és korrektur/a megjegyzést tett is, amelyeknek legnagyobb részét azonban, minthogy most már az imprimaturnak az eddig tördelt ivekre nézve megadtam, nyilvánvalólag nem lehet figyelembe venni.

Mindamellettt bátor vagyok a korrekturát Neked azzal a kéréssel bemutatni, hogy esetleg egyik fiatal munkatársad hasonlítsa azt össze a már ki-nyomatott és Hozzád legutóbb elküldött ivekkel /amelyből csak egy és pedig a Neked megküldött példány áll rendelkezésemre/ és amennyiben valami sajtóhibát Géza vett volna észre, azt még a

betűhibák jegyzékében a kötet végén fel lehet-
ne tüntetni.

II. Akadémiánk már régebben megbizta
a Helyesírási Bizottságot, hogy az idegen sza-
vak helyesírására nézve is dolgozzon ki rész-
letes szó-és tárgymutatót és azt az 1922-ben
megállapított " Magyar Helyesírás Szabályai "
c. kiadvány mellékelete gyanánt nyomassa ki.

Tolnai Vilmos pécsi egyetemi tanár
tisztelt társunk most legutóbb adta át nekem
a későn elkészült idegenszavak jegyzékét, amely-
nek egy példányát azzal vagyok bátor megkül-
deni, hogy amennyiben ez még a következő iva-
k-nél lehetséges, és a helyesírás egysége szempont-
jából ennél a kötetnél zavart nem okozna, bölcs
belátásod szerint ez alkalommal is figyelembe
venni méltóztassál.

Fogadd régi, igaz nagyrabecsülésem kife-
jezését.

Budapest, 1927. szeptember 28.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

exp. Balogh
Tolnai Vilmos

M. Tud. Akadémia

Nagyságos Kertész József urnak, Kercag

Egyidejűleg nyomtatvány gyanánt küldöm Flósz
ő excellenciája összegyűjtött dolgozatainak 433-463.
lapjait, amelyek közül a 441. olvashatatlan volt, tehát
erről új levonatot kérek.

A most visszaküldött szöveg folytatása a 464. lap
lenne, minthogy ez a lap hiányzik, ennek pótlólagos sür-
gős megküldését kérem.

Kiváló tisztelettel
Budapest, 1927. október 11.

titkár

exp. Balogh

A Kertész-nyomda t.

Vezetőségének

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

K a r c s g

1470 / 1007

Igen tisztelt Barátom !

A nagybecsű soraiddban kifejezett kívánsághoz képest Plósz ősexcellenciája összegyűjtött dolgozatai címébe a kisebb dolgozatok megjelölést felvettem; egyidejűleg újabb levonatot kívántam a 441. oldalról, amely nem olvasható.

Szerencsém van tisztelettel megküldeni a ma érkezett 465-530 korrektúra lapokat azzal a megjegyzéssel, hogy a hiányzó 464. lapról a nyomdától új levonatot kívántam.

Végül tisztelettel közlöm, hogy a Kertésznyomdát felhívtam, küldje meg Neked az összes eddig kinyomatott és az ezután kinyomatandó ivék egy-egy példányát a tartalommutató szíves elkészíthetése végett.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 11.

tisztelő híved

Tóth István

K. Balogh

1470/1927

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

1470 / 1907

Ad acta
Balogh

or

Budapest 1927 október 11.

Kedves jó Tenőm!

Mellékeltet van szerencsém kellet
elküldeni véleményemet a brucio
javaslattal, hogy az megadulatar
ülé, elött is átnevezi méltóságai.
Sajnos, az fogalmasság alacsony
különbség, mert gőzölő" szűke re-
sult ma nem állott rendelkez-
zésre.

Javítva van szerencsém be-
adni az átnevezett Brucio-
kötet valamint ismételt leve-
lezésem kimutatásait és az

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

almanach Kirgizitiseis vonat-
tató adatokat is.

A ma délutáni ülésen min-
denestre szeretnék megjelenni.
Remélem, hogy nem lesz akadály.
Ma ugyanis valami indispozicio-
val bírlakodtam, amely, biron-
banus, esteig megsemmi, s al-
lász mindenki beérkezését néltől
lesz minden az ülésen részt
vevő.

Melapra ismételt nagyon kérés-
eset rege birtok

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Wangyur Jón

M.Tud.Akadémia

1470/27.

Kottaun Főtiszt Úrnak

Plósz Sándor ig. és t.t. összegyűjtött dolgozatai
egy-egy példánya megküldendő a következő akadémiai tag
uraknak:

Concha Győző

Finkey Ferenc

Nagy Ferenc

Polner Ödön.

Magyary Géza

Angyal Pál

Kováts Gyula

Illés József

Grosschmid Béni

Kolosváry Bálint

Reiner János

Moór Gyula

Ömeltóságaik .

Karratilis

Budapest ,1927.október 20.

exp
Balogh

Br
irodavezető

1470 / 1000

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Meleg köszönettel vettem azoknak a könyvtá-
raknak és uraknak jegyzékét, amelyeknek^{e/} illetőleg
akiknek boldogult Plósz Sándor ő excellenciája
összegyűjtött dolgozatait egyidejűleg közvetlenül
megküldetem.

Részedről nincs szükség további intézkedésre.

A Számodra megküldött tiszteletpéldányokat
mértőztassál talán arra az időre fenntartani, ake
amikor a bölcs vezetésed alatt álló Törvényelőké-
szítő Osztályban olyan fiatal jogtudósok fognak
dolgozni, akik különösen ^{(polgári} a perjog, illetőleg segéd-
tudományai iránt érdeklődnek.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 26.

tisztelő hived

Térh ő. ecc.

K. Balogh

1470

~~1470~~

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1470

Budapest, 1927. évi október hó 22-én.

KEGYELEMES URAM!

Szerencsésnek érzem magamat, hogy a Plósz Sándor emlékének adózhattam azzal a szerény tevékenységgel, amelyet dolgozatainak nyomdai előállítására körül kifejtettem s épen ezért nem gondoltam arra, hogy ezért újból oly kitüntető elismerésben lesz részem, mint amelyet a folyó évi október hó 17. napján kelt nagybecsű leveled tartalmaz. Én vagyok nagy hála kötelezve, hogy méltóztattál nekem alkalmat adni a mű elkészülésének végig figyelemmel kísérésére.

Őszinte hálával köszönöm azt a kedves figyelmet is, hogy méltóztatol a műből részemre és az igazságügyminisztérium könyvtára részére is tiszteletpéldányokat kilátásba helyezni. Ha megengeded, azt a tiszteletteljes kérést terjesztem elő, hogy a könyv-

./.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alacta

1927

1670

Barabás

tárunk számára ne egy, hanem három példány megküldéséről kegyeskedjél gondoskodni.

Mellékelten küldöm a jogi folyóiratoknak, a napi lapoknak és az ismertebb jogászoknak a jegyzékét, amelyeknek - illetőleg akiknek - tiszteletpéldány küldését bátor vagyok javasolni. A jegyzéket ne méltóztassál teljesnek tekinteni és olyannak sem, amelynek figyelembe vételéhez ragaszkodnám, a nagybecsű leveledben kifejezett óhajtság alapján ezzel csupán segítségedre kívánnék lenni az elhatározásban.

Mély tisztelettel vagyok

készséges hived:

kir. kuriai tanácselnök.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. évi október hó 24-én.

KEGYELEMES URAM!

E percben kaptam meg hálás köszönettel a Plósz dolgozatainak nekem juttatott tiszteletpéldányait. A levelemhez mellékelte jegyzékben felsorolt urak közül egyeseknek a legnagyobb készséggel juttatnék a nekem megküldött példányokból és csupán azt kérem, méltóztassál velem közölni, hogy kik lesznek ezek közül azok, akiknek az Akadémia közvetlenül nem küld példányt.

Tiszteletteljes üdvözlettel

hálás hived:

kir. kuriai tanácselnök.

A Kertész-nyomda t.Vezetőségének

K a r c a g

Dr.Térffy Gyula ő excellenciája most
őhajtja összeállítani Plósz Sándor ő excellenciája
összegyűjtött munkáinak tartalommutatóját, mint-
hogy azonban csak egyes ivék állnak rendelkezésre,
kérem, legyen szives az összes eddig kinyomatott
ivekről egy-egy példányt a következő cím alatt:

Nagyméltóságú, Dr.Térffy Gyula kuriai tanács-
elnök urnak, Igazságügyminiszterium, Budapest, V. Mar-
kó-utca

sürgősen nyomtatvány gyanánt megküldeni.

Ő nagyméltósága akkor a tartalommutatót ren-
delkezésre fogja bocsátani.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

K. Balogh
főtthár

1470 / 1471

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1470 / 1471

M.Tud.Akadémia

Köztársasági Főtiszt Urnak

Küldje el a mellékelt levelet Plósz Sándor ö exc.
összegyűjtött dolgozatai 5 példányával együtt Plósz Pál ur
lakására: I., Ménesi-ut 73.

Egyuttal küldje el postán ugyanezt a munkát a követ-
kező könyvtáraknak:

Pázmány Péter-Tud.egyetem., Ferenc József-Tud.egyetem, Erzsébet-
Tud.egyetem, Tisza István Tud.egyetem és Képviselőház könyv-
tárának/Országháza/; valamint

Magyary Zoltán ömgának.

Megküldendő még ez a kötet a mellékelt jegyzékben
feltüntetett uraknak, illetőleg folyóiratoknak.

Budapest, 1927. október 26.

exp. Balogh
főtthár

Esat. jogyer

1490/1491

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Amint előszóval már szerencsém volt közölni, Akadémiánk Igazgató-Tanácsa és összes ülése úgy határozott, hogy boldogult kitűnő Édesatvádnak, Plósz Sándor 3 excellenciájának a különböző folyóiratokban és szaklapokban megjelent kisebb dolgozatait összegyűjti és Akadémiánk kiadásában könyvalakban újból kinyomatja.

Bárfy Gyula kuriai tanácselnök urnak, az Igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya főnökének és Magyary Géza egyetemi tanár urnak odaadó fáradozása alapján ez a mű most elhagyta a sajtót.

Szerencsém van ennek ~~X~~ példányát azzal a kéréssel megküldeni, méltóztassál azokat igen tisztelt családtagjaidnak, illetőleg legközelebbi rokonaiddnak átadatni. Az Akadémia súlyt helyez arra, hogy a néhai kitűnő jogász leszármazóinak könyvtárában is meg legyen ez a kötet, amely évtizedek hosszú sora után is bizonyítani fogja az ő tudós egyéniségének kiváló tulajdonságait. Nem tudom, hogy nagyérdemű családod tagjai közül kik fognak ez iránt érdeklődni, illetőleg az elszakított területen lakóknak nem is tudnám azt eljuttatni. Ezért küldtem lakásodra több példányt.

Kérlek, légy szíves egy-egy példányt Szily Kálmán, Asbóth Emil uraknak és Fráter Lórániné urnő öméltóságának is alkalmilag átadatni.

Megjegyzem, hogy az Igazságügyminisztérium, bíróságok, Jogászegylet és az egyetemek könyvtárainak a kötetet szintén megküldettem.

Fogadd régi, igaz nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1927. október 26.

K. Balogh

Méltóságos

P l ó s z Pál urnak

B u d a p e s t

*Eszt. 8. d. példány
nyolc*

1470
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1470
1927

Ad acta
Balogh

Nagyméltóságu
Balogh Jenő urnak
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
Budapest

a

Budapest, 1927. november 4.

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

Kegyelmes Uram!

Méltóztassék megengedni, hogy október 27.-én
kelt megtisztelő soraiért és néhai Plósz Sándor
összegyűjtött dolgozatainak beküldéséért, amelyek-
kel kitüntetni méltóztatott, leghálásabb köszöne-
temnek adjak tiszteletteljes kifejezést.

Ajánlom magamat mint Nagyméltóságu Főtitkár
Urnak

kiváló tisztelettel

kész szolgája

Konferenci

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

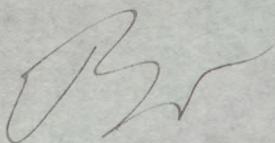
1470/27.

Kottaun Főtiszt Urnak

Plósz Sándor Összegyűjtött Dolgozatai című mű egy-egy példánya a mellékelte levelekkel egy időben a borítékokon jelzett címre megküldendő. Ugyanez a könyv, ha nem küldetett volna meg, megküldendő a berlini akadémia könyvtárának és a bécsi egyetemi könyvtárnak, valamint a bécsi akadémia könyvtárának.

Budapest, 1927. november 25.

exp. Balogh

irodavezető

1940 / 19 27

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

[Faint handwritten signature]

1470/27.

Geehrte Direktion !

Mit gleicher Post beehren wir uns Ihrer Bibliothek die gesammelten kleineren Schriften des verstorbenen Dir. und Ehrenmitglieds unserer Akademie, Alexander Plósz, zu übersenden, unter welchen sich auf den Seiten 455-528 drei deutsche Aufsätze befinden.

Hochachtungsvoll

Budapest, 25. XI. 1927.

exp. Balogh

Generalsekretär der
Ungarischen Akademie der
Wissenschaften.

1470/1997

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2

Bayerische Staatsbibliothek.

VIII, 3266.

MÜNCHEN, den 2. XII 1927.
Ludwigstr. 23.

Der Unterzeichnete erstattet den verbindlichsten Dank für das
der Bayerischen Staatsbibliothek gefälligst überwiesene Geschenk:

Plósz, Összegyűjtött Dolgozatai.

Der General-Direktor:

Johann v. Carolsfeld

An die Ungarische
Akademie der Wissenschaft.
Budapest.

Geh.-Rat.

K440

1929

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Adacta

Balogh

1470/27.

K e g y e l m e s U r a m !

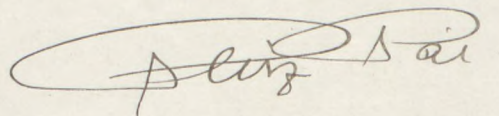
Boldogult Édesatyámnak a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott kisebb dolgozatainak múlt hó 26.-án kelt nagybecsű soraiddal megküldött 8 példányát átvettem és arra kérek Kegyelmes Uram, hogy e küldeményedért fogadd úgy a magam, mint testvéreim és sógorom őszinte, hálás köszönetét.

A még fentmaradó példányokat intenciódnak megfelelően fogjuk elosztani.

Engedd meg Kegyelmes Uram, hogy ezalkalommal újból köszönetemet fejezzem ki úgy a Te közreműködésedért, mint a Magyar Tudományos Akadémiának jelen nehéz viszonyok között alig értékelhető áldozatkészségeért.

Budapest, 1927. november 10.

Mély tisztelettel

Nagyméltóságu

Dr. B a l o g h J e n ő urnak,
a Magyar Tud. Akadémia főtitkára,

B U D A P E S T.

Ad 1420
1927

Összes írás 1927 II/28.
Ad acta

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ad

DÉKÁN

Nagyméltóságu Főtitkár Ur !

Kegyelmes Uram!

Méltóztassék megengedni, hogy a legmélyebb tisztelettel legyek bátor azt a kegyességet megköszönni, melyet Kegyelmes Uram dr. Plósz Sándor "Összegyűjtött dolgozatai"-nak megküldésével jelezni méltóztatott.

Legmélyebb tisztelettel marad-
tam Kegyelmes Uramnak hálás tanítványa:

Pécs, 1927. november 8.

Stinner Sándor
e. i. dékán.

DERNA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Deutsche Bücherei

*

Tagebuch Am/Mu/Kg

Leipzig, den 6. Dez. 1927
Fernsprecher 64471

Es ist mir eine angenehme Pflicht, der Ungarischen Akademie der Wissenschaften in Budapest für die wertvolle Unterstützung zu danken, die sie der Deutschen Bücherei durch die Beschaffung der Veröffentlichung

Flosz, Sandor, Dr.: "Összegyűjtött dolgozatai"
hat zuteil werden lassen.

Mit den verbindlichsten Empfehlungen
Der Direktor

M. K. M. K.

1940

1927

Ad acta.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

Postkarte

An

die Magyar Tudományos Akadémia
Ungarische Akademie der Wis-
sensschaften.

B u d a p e s t / Ungarn

Preussische Staatsbibliothek

Berlin NW7, Unter den Linden 38

Für das der Preussischen Staatsbibliothek
gütigst übersandte Geschenk:

Plósz László, Asszegyűjtő
Balgozadai. 1924

beehre ich mich den verbindlichsten Dank auszu-
sprechen.

Der Direktor der Erwerbungs-Abteilung

Magyar

Tudományos Akadémia.

C 32a IV 27 : 3000

Budapest

Schnitzger

~~1927~~
~~Ad acta~~
Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1470/1927.sz.

26

staun totiszt urnak

Plósz Sándor összegyűjtött dolgozatai
szétküldendők lesznek az elnökségen kívül a M.Tud.
Akadémia valamennyi tisztoleti és rendes tagjának.
Ezentul az akadémiai kiadványok ~~csak~~ mind megküldendői
lesznek valamennyi ^{AKADÉMIAI TAGJAINAK} tisztoleti és rendes tag urnak. is.

Budapest, 1927. november 5.

exp. Bator

~~1000~~ ~~26~~ ~~11-10-11~~

1470/1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

B (Bart 7 köt.)
Kor. Mária Valéria

Méltóságos Báró Ur !

Igen tisztelt Barátom !

Az áldozatkész elhatározásod alapján létesített Báró Kornfeld Zsigmond-alapítvány kamatainak felhasználása tárgyában Báró Wlassics Gyula ig. és t. t. ur elnöklété alatt kiküldött bizottság, melynek tagjai az Akadémia három osztályának kiküldöttei, és pedig Popovics Sándor ig. és t. t., Szinnyei József ig. és r. t. osztálytitkár és Zelovich Kornél l. tag, előadója pedig Magyar Gyéza r. t. egyetemi tanár voltak, azt javasolta, hogy az említett alapítvány kamatai arra használtassanak fel, hogy a néhai kitűnő jogtudós, Plósz Sándor ig. és t. t. fontosabb dolgozatai, amelyek részint önállóan, részint különböző folyóiratokban jelentek meg, összegyűjttesenek és kinyomattassanak.

Az összegyűjtés és kiválogatás fáradtságos munkáját elsősorban Térffy Gyula kuriai tanácselnök ur, az Igazságügyminisztérium törvény-előkészítő osztályának vezetője és mellette Magyar Gyéza egyet. tanár ur voltak szívesek végezni.

A nyomdai költségeknek a B. Kornfeld-alapítvány kamatait felülhaladó részét az Akadémia egyéb bevételeiből fedezte.

Ezek előrebocsátása mellett kedves kötelességet teljesítek, amidőn a most megjelent kötetnek egy tiszteletpéldányát magánkönyvtárad részére, az Akadémia hálás köszönetének kiemelése mellett szerencsém van tisztelettel megküldeni.

Fogadd kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.
Budapest, 1927. október 27.

Méltóságos

Bárá Kornfeld Mária

urnak

Lat. kös

B u d a p e s t

K. Balogh
főtthár

1470

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Handwritten signature]

Igen tisztelt Barátom !

I.Engedd meg legemelőgebb köszönetem kifejezését azért a lekötelező szivességért, hogy a francia korrekturát átnézni és az Akadémiai Értesítő tartalommutatójáról oly kiváló francia fordítást készíteni kegyeskedtél.

Egyuttal tájékozásul szerencsém van közölni, hogy Igazgató-Tanácsunk legutóbbi ülése az Ungarische Jahrbücher tárgyában f.hó 3-án közölt nagybecsü óhajod értelmében határozott.

Fogadd kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1927. október 8.

k. Balogh
főtítkár

Fruchtman
4
17. Aug 23

1477/1904

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kecskemét, 1927

X. 3.

Éltetőszagos Uraim!

Egyik jogi bírálatot közlő szak-
lapban a következő indokolást
olvasom:

» vádlott az ítéletet már akkor
hamisította meg amikor nagyobb ös-
zeget hirdetett / ki mint ahrinót
az ítéletbe tényleg bevenni akart, tette
ezt azszal az elhatározással hogy a két
örösz közzött való különbözötett akkor
amikor a felek azt a Kereikes lefizetik
jogtalanul el fogja tulajdonítani.
Amint a vádlott később az ítéleti ús,
lapok kitöltésével tett az empan ge-
pies, technikai munka volt erre
azonban felettes hatósága kötelezte
ésere ő önkent, illetve ellentmondás
nélkül vállalkozott is. —

És elég jó jogász voltam, de ezeket
a kijelentéseket főképen lélektan-
lag lehetetleneknek, logikai-
sálto mótáknak tekintem.

Valahogy úgy érzem, hogy a mit
a "pszé" itt annak nem lehet
egészéges magyarázatát, ért.
Létöréget elképzelni.

Hosszú fejtegetést nem kérek,
reflexió - jellegű jogi munkám
állatmányosításán azonban
szükségem lenne főképen a
lélektani (esetleg a pszichopat-
hologiai) indokok bevezetésére.

A szakmeltörvény m. kir. Tnd.
mányos Akadémiától kérek
törvényen indokolt szakvéleményt
az alábbi kérdéseimre:

1472
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1.) Közökint él' orol kiállit-
ható-e? -

2.) Milyen rögzében van,
ved az, akipart gondolja, hogy a
közökint él' orol ismétel-
misitható? -

3.) Következetes tagadás esetén,
2 év múlva, minden tárgyi tam-
pont nélkül, megállapítható-e tel-
jes bizonyossággal, hogy mi volt
az illetőnek egy fél napon az
elhatarozása? -

4.) Hanyagság folytán csakis
rövidke esemény követelto-
e el vagy csupán gondatlanosság?

5.) Az, amire valakit hivatal-
főnöke kötelez ~~csupán~~ önként,
illetve ellentmondás nélkül el-
követhető-e? -

6.) Gépies, technikai munka,
amely előre megfontolt szán-
dékú követhető-e el? —
Lelektelenül tudat alatt le-
zajlott ösztöneim cselekvény-
ként és a gépies (technikai)
munka nem történhet-e
meg? —

Kivesz az érdeklődésünket,
hivatás alagában a felbe-
vezetten mellékelt levél
bontás felhasználásával
megtörténnének mielőbb el-
küldeni.

Utba igazságot megköszönve
vagyok és maradok hálás
hírnök.

Kecskeméten, 1927. okt. 3.
Sz. József János
vegyes jogász
Kálmán József
— 4. — ucca 1/a II/1.

Tekintetes Ur !

Az Akadémiához intézett levelére tisztelettel közöljük, hogy a M. Tud. Akadémia tudományok művelésére és továbbvitelére alapított tudományos társaság, de nem tartozik feladatai közé, az, hogy hozzáintézett kérdésekre, különösen jogi kérdésekre nézve véleményt nyilvánítson.

Ennek folytán az Ön leveléhez hasonló újabb levelek egyszerűen irattárba fognak tételni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

K. Balogh

Főtitkári Hivatal

Katmai György János
Kecskeméti, Katmai J. - n.

Elk.

1472 / 1902

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1902. 1. 1.

VÁRMEGYÉK ÉS VÁROSOK ORSZÁGOS MENTŐEGYESÜLETE

Budapest, IV. Korona u.3. telefon: T. 273-85.

Igen tisztelt K a r t á r s U r !

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének orvosi tanácsa f. évi október második felében ülést tart, amely az egyesület közgyűlésével egybeesik. A m. kir. népjóléti és munkaügyi minister ur kívánságára a mentésügy és ezzel kapcsolatos közegészségügyi kérdéseknek minél szélesebb körben való megvitathatása céljából országos mentőcongressust is tartunk.

Az országos congressus előkészítését egyesületünk a Budapesti Önkéntes Mentőegyesülettel karöltve vállalta magára.

Mellékelve tisztelettel megküldjük az ősszel tartandó congressus program tervezetét s kérjük, hogy azt méltóztassék megfontolás tárgyává tenni. Nagyon megtisztelve éreznők magunkat, ha esetleges észrevételeit új pontok beiktatása és szakkérdések megvitatása céljából velünk közölné, s így annak sikeres lebonyolítását célzó munkánkban segítségünkre lenne.

A congressust két napra tervezzük úgy, hogy az a tudományos üléseken kívül, a főváros egészségügyi intézményeinek megtekintésével járna, - természetesen szakszerű, ismertető vezetés mellett.

Amikor az I. Magyar Országos Mentőcongressusra már most tisztelettel meghívjuk, jelezzük, hogy a végleges programot annak idején fogjuk megküldeni.

Ez alkalommal bátrak vagyunk nagybecsű figyelmét felhívni arra is, hogy a legtöbb törvényhatóság határozatilag kimondotta a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének közbenjárására azt, hogy a tiszti főorvosoknak a mentés ügyében megtartandó ülésekre való felutazását hivatalos kiszállásnak tekinti és mint hivatalos utnak költségeit megtéríti. Erre azért mutatunk rá, hogy igen tisztelt K a r t á r s U r n a k módjában álljon már most hatóságánál lépéseket tenni az irányban, hogy a congressusra hivatalból küldessék

fel. Ezen ügyben egyebekben szívesen áll rendelkezésére a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete.

Kérjük egyben, hogy esetleges észrevételeivel együtt, amelyeket - hangsúlyozzuk - hálásan fogadunk, azt is közölni szíveskedjék, hogy a congressuson részt kíván-e venni.

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete saját helyiségében (Budapest, IV. Korona ucca 3. félemelet, telefon: T. 273-85.) permanens szolgálatot tart az előkészítés céljából és szívesen vállalkozik arra, hogy a congressus idejére kedvezményes áron biztosítson szállást igen tisztelt K a r t á r s U r részére, - esetleg kívánságára még megszokott szállodájában is.

Amikor újólág kérjük szíves megjelenését, hangsúlyozzuk, hogy minden tekintetben készséggel állunk rendelkezésére és vagyunk

kartársi üdvözléttel

AZ I. MAGYAR ORSZÁGOS MENTŐCONGRESSUS

ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGA

nevében:

Dr. Bakay Lajos sk.

A Vármegyék és Városok
Országos Mentőegyesülete
orvosi tanácsának elnöke
egyetemi ny.r.tanár.

Dr. Körmöczy Emil sk.

Dr. Paulikovics Elemér sk.

A Vármegyék és Városok
Országos Mentőegyesülete
orvosi tanácsának tagja
a Budapesti Önkéntes
Mentőegyesület
igazgató - főorvosa.

A Vármegyék és Városok
Országos Mentőegyesülete
igazgató-főorvosa

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Tervezet az I. Magyar Országos Mentőcongressus előadásai

tárgyában.

I. ülés délelőtt.

Elnöki megnyitó prof.dr.Bakay: A mentés ügyét illető szakkérdésekről.

- 1./ A mentésügy országosan egyöntetű megszervezésének jelen állása.
Az első segítségnyújtás tanítása az Országos Mentőegyesület irányelvi szerint.
- 2./ Az egységes betegszállítás módzatai az Országos Mentőegyesület irányelvi alapján. A Tintner féle rugalmas betegszállító készülék.
- Prof. dr. Hüttl: Előadás a mentés ügyét illető szakkérdésekről.
- 3./ Az egységes hordágy kérdése.
- 4./ A mentőautók belső berendezése.
- 5./ A mentőautók felszereléséhez tartozó mentőszekrény típusok.
- 6./ Dr. Róna Dezső Baja: Előadás a mentés ügyét illető szakkérdésekről.
- 7./ Az autómentőszekrény.
- 8./ Az ipartelepeken használandó mentőszekrények.
- 9./ Vegyi műhelyek és oly üzemek részére szolgáló ellenmérgezőszekrény típusok, ahol az üzem természetéből eredőleg mérgezések fordulhatnak elő.
- 10./ Mentőszekrény cséplőgépekhez.
- 11./ A vasuti mentőszekrények ügye.
- 12./ A falusi segélyhelyek mentőszekrénye.

II. ülés délután.

- 1./ A vízből mentés ügyének jelen állása országunkban.
- 2./ A vízből mentés céljait szolgáló berendezések és felszerelések gyakorlati bemutatása.
- 3./ Az életmentés céljait szolgáló mentőszervezet és felszerelés nagyobb gyártelepeken, illetve ipartelepeken.
Az első segítségnyújtás villamos áram okozta baleseteknél.
- 4./ A bányák mentés ügyének mai állása hazánkban, az e célra szolgáló felszerelések részletes ismertetésével.
- 5./ Az első segítségnyújtás vasuti baleseteknél.
- 6./ A vasuton való betegszállítás mai állása hazánkban.

Tervezet az I. Magyar Országos Mentőegyesületi alapszabály módosításáról

1927. évi

I. rész

Ad 1473
1927

Prof. dr. Hiltl: Előadás a mentés ügyét illető szakkérdésekről.

- 3. \ Az egyesületi tagok kötelezettsége.
- 4. \ A mentőegyesületi feladatrendszer.
- 5. \ A mentőegyesületi feladatrendszer tagjainak kötelezettsége.
- 6. \ Dr. Róna Dezso: Előadás a mentés ügyét illető szakkérdésekről.
- 7. \ Az autóméregtelenítés.
- 8. \ Az ipartelepeken használandó mentőeszközök.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

- 9. \ Vegyi műhelyek és egyéb szolgálatok feladatai.
- 10. \ Mentőeszközök csatlakoztatása.
- 11. \ A vasúti mentőeszközök ügye.
- 12. \ A falusi segélyhelyek mentőeszközök.

II. rész

- 1. \ A vizből mentés ügyének jelen állása országunkban.
- 2. \ A vizből mentés céljait szolgáló berendezések és felszerelések.
- 3. \ Az életmentés céljait szolgáló mentőeszközök és felszerelések.
- 4. \ A vízpartokon, illetve ipartelepeken.
- 5. \ Az első segélynyújtás villamos áram okozta baleseteknél.
- 6. \ A vízpartokon mentés ügyének mai állása hazánkban, az e célra szolgáló felszerelések részletes ismertetésével.
- 7. \ Az első segélynyújtás vasúti baleseteknél.
- 8. \ A vasúton való betegszállítás mai állása hazánkban.

VÁRMEGYÉK ÉS VÁROSOK ORSZÁGOS MENTŐEGYESÜLETE

BUDAPEST, IV., KORONA-UTCA 3. ♦ TELEFON T. 273—85.

3432/1927. szám.
L/M.

Budapest, 1927. október hó 17.

Igen tisztelt Titkár Ur!

Tisztelettel bátrak vagyunk Méltóságodat értesíteni, hogy az I. Magyar Országos Mentőcongressust felsőbb utasítás folytán nem november 25 és 26.-án, — amint az Méltóságod naptárában fel van jegyezve, — hanem november 26-án és 27-én fogjuk megtartani.

Berzeviczy Albert elnök ur őexcellenciájának f.hó 11.-én 1473 szám alatt kelt szives engedelme folytán az ülés megtartásának részleteire vonatkozólag bátrak leszünk közvetlenül Méltóságodat felkeresni a közeli napokban.

Addig is fogadja Méltóságod kiváló tiszteletünk nyilvánítását.

VÁRMEGYÉK ÉS VÁROSOK
ORSZÁGOS MENTŐEGYESÜLETE

Lissay

Méltóságos

báró Brandenstein Béla dr. urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia titkárának,

B u d a p e s t .

1473
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad acta.

Balogh

VÁRMEGYÉK ÉS VÁROSOK ORSZÁGOS MENTŐEGYESÜLETE

BUDAPEST, IV., KORONA-UTCA 3. ♦ TELEFON T. 273-85.

3429/1927. szám.
Li.

Budapest, 1927. október hó 15.

Kegyelmes Urunk !

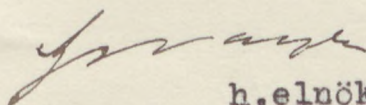
A Magyar Tudományos Akadémia nagyrabecsült főtitkára Balogh Jenő ur önmagyméltósága Excellenciád megbízásából f.hó 11.-én 1473 szám alatt arról volt szives értesíteni Dr. Drehr Imre m.kir. népjóléti és munkaügyi államtitkár ur önméltóságát, hogy az Igazgató Tanács határozata alól kivételt téve Excellenciád kegyes lesz az Akadémia dísztermét és a hozzá csatlakozó három termet az I. Magyar Országos Mentőkongresszus üléseire november havának 25.-ik és 26.-ik napjára átengedni. Ugyanez alkalommal figyelmeztetett bennünket Balogh önmagyméltósága, hogy a díszterem sem nem fűthető, sem nem vilá-
gítható.

Hálás köszönettel vettük önmagyméltósága ezen értesítését , illetve előzékeny figyelmeztetését. Erre való tekintettel a díszterem használatától eltekintünk annál is inkább, mert a helyszíntre kiküldött főtitkárviselőink megállapították, hogy az ugynevezett ülésterem , úgy a kongresszus ünnepélyes megnyitására, mint egyesületünk ugyanakkor megtartandó közgyűlésére alkalmas.

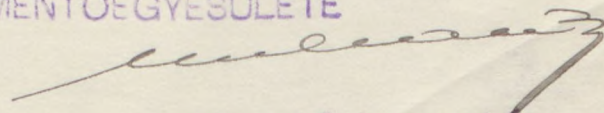
Egyesületünk alelnöke : dr. Dréhr Imre államtitkár ur külön megbízott bennünket, hogy Nagyméltóságod előtt az ő tiszteletteljes köszönetét tolmácsoljuk azért, hogy az Akadémia termeinek átengedésével üléseink fényének emeléséhez Nagyméltóságod ezuton kegyes volt hozzájárulni.

Fogadja Nagyméltóságod ismételten leghálásabb köszönetünket és őszinte nagyrabecsülésünk kifejezését.

VÁRMEGYÉK ÉS VÁROSOK
ORSZÁGOS MENTŐEGYESÜLETE

h.elnök
Pestvármegye alispánja

ügyvezető igazgató
országgy.képv.

Ad 1473
1927

Ad acta

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

Nagyméltóságu

berzevicei és kakaslomnici Berzevichy Albert
v.b.t.t. urnak,

a Magyar Tudományos Akadémia elnökének,

B u d a p e s t .

a

Tisztelt Nagyságos Uram !

Berzeviczy Albert elnök ur ó excellenciája kivételt téve az Igazgató-Tanács határozata alól, Dréhr Imre államtitkár ur öméltósága kivánságára hajlandó átengedni Akadémiánk dísztermét f.évi november 25-én d.e. az Országos Mentő Egyesület díszülése, továbbá november 25-én és 26-án a heti üléstermet, valamint a képes termetet a tartandó előadások részére.

Az elnök ur azonban kénytelen nyomatékosan hangsúlyozni azt, hogy a díszterem sem nem fűthető, sem megfelelően nem világítható, úgy, hogy ha november 25-én esetleg nagyobb hideg és borús időjárás lesz, a díszteremben sötét és egyuttal meglehetősen alacsony hőmérséklet lenne.

Amennyiben Dréhr öméltósága mégis méltóztatik a teremmel rendelkezni, arról szives értesítést kérek. Addig a termet fenntartottam és azt más célra nem fogjuk átengedni.

Az ülés megtartásának részleteire, különösen a terem berendezésére nézve célszerű lesz kb. egy héttel az ülést megelőzőleg Bárá Brandenstein Béla dr. urral megbeszélést folytatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

exp. Balogh
a M. Tud. Akadémia főtitkára

Dréhr Imre államtitkár ur titkárnak.

147

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

Handwritten text at the bottom

a

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, IV., Városház-utca 7. szám alatt, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye székházának nagytermében, a „Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületé”-nek 1926. évi június hó 26-án déli 12 órakor megtartott

alakuló közgyűlésén,

melyen jelen voltak: a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztérium képviselőjében Dr. Scholtz Kornél államtitkár, a m. kir. miniszterelnökség képviselőjében Dr. Steuer György h. államtitkár, a m. kir. belügyminisztérium képviselőjében Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos, a m. kir. igazságminisztérium képviselőjében Dr. Rottenbiller Fülöp h. államtitkár, a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében Dr. Jezsovics János h. államtitkár, a m. kir. honvédelmi minisztérium képviselőjében Dr. Badacsonyi Mihály tábornok-orvos, a m. kir. földművelésügyi minisztérium képviselőjében Dr. Mojses Andor s. titkár, az Országos Közegészségügyi Tanács képviselőjében báró Müller Kálmán egyetemi tanár, a Magyar Vörös Kereszt Egylet képviselőjében Simonsits Elemér v. b. t. t., az Országos Gyermekvédő Liga képviselőjében Neugebauer Vilmos igazgató, a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület képviselőjében Rákosi Jenő elnök, az Országos Stefánia Szövetség képviselőjében Keller Lajos igazgató, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség képviselőjében Nagy Sándor főtitkár, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület képviselőjében Dr. Bódy Tivadar alelnök, nyug. polgármester és Dr. Körmöczy Emil főorvos-igazgató, az Országos Munkásbiztosító Pénztár képviselőjében Pfiszterer Lajos aligazgató, a Ferenc József Kereskedelmi Kórház képviselőjében Dr. Szaszovszky László igazgató-főorvos, a Katholikus Háziasszonyok képviselőjében Belháry Sándorné, a pécsi Erzsébet Tudományegyetem orvostudományi fakultásának képviselőjében Dr. Pekár Mihály egyetemi tanár, a debreceni Tisza István Tudományegyetem orvostudományi fakultásának képviselőjében Dr. Belák Sándor egyetemi tanár, a Magyar Orvosok Nemzeti Szövetsége képviselőjében Dr. Ritoók Zsigmond egyetemi tanár, igazgató-főorvos, a Tiszti Orvosok Egyesülete képviselőjében Dr. Végh János egészségügyi főtanácsos, tisztifőorvos, a m. kir. államvasutak igazgatóságának képviselőjében Dr. Farkas Elemér, a Duna-Száva-Adria vasút képviselőjében Dr. Dusnoky Imre titkár, a Pécs-Barcsi Vasút képviselőjében Dr. Daróczy Aladár, a Duna Gőzhajózási r.-t. képviselőjében Dormándy Géza igazgató, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. képviselőjében Dr. Vajna István, a Kir. Magyar Automobil Club képviselőjében Dr. Szelnár Aladár főtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara képviselőjében Dr. Koós Mihály államtitkár, a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete képviselőjében Dr. Kresz Károly igazgató és Némethy Kálmán, a Jegyzők Országos Egyesülete képviselőjében Dobos Gábor főjegyző, a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége képviselőjében Dr. Farkas János, az Országos Központi Hitelszövetkezet képviselőjében Dr. Perczel Tibor osztályvezető-cégjegyző, a Baross Szövetség képviselőjében Jaszenovics Géza, Budapest Székesfőváros képviselőjében Dr. Flaxmayer József, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye képviselőjében Agorasztyó Tivadar alispán, Dr. Erdélyi Lóránd főjegyző, Dr. Demtsa Pál tisztifőorvos, Kövecz Károly számviteli főtanácsos, Rákospalota képviselőjében Dr. Szöts József főszámvevő, Budafok képviselőjében Mayer Ferenc, Kispest képviselőjében Dr. Válya Gyula polgármester, Pécs város és Baranya vármegye képviselőjében Oberhammer Antal főjegyző, nemzetgyűlési képviselő, Tolna vármegye képviselőjében Dr. Örfy Imre nemzetgyűlési képviselő, Szekszárd város és a Tolnavármegyei Ferenc Közkórház képviselőjében Dr. Tanárky Árpád igazg.-főorvos, Miskolc képviselőjében Tury József tűzoltófőparancsnok, Nyíregyháza képviselőjében Rajtik Miklós városi tanácsnok, Zemplén vármegye képviselőjében Bernáth Aladár alispán, Nagykőrös képviselőjében Dobos Gyula főszámvevő, Borsód vármegye képviselőjében Dr. Várnay Bertalan főjegyző, Esztergom-Komárom vármegyék képviselőjében Dr. Palkovics László alispán, Veszprém vármegye képviselőjében Dr. Bibó Károly nyug. alispán, Győr város képviselőjében Koller Jenő városi főtanácsnok, Fejér vármegye képviselőjében Dr. Berzsenyi Zoltán, továbbá Dr. Dréhr Imre kincstári főtanácsos, nemzetgy. képviselő, Héjj Imre nemzetgy. képviselő, Dr. Barla-Szabó József orvos, nemzetgy. képviselő, Urbanics Kálmán nyug. főszolgabíró, nemzetgy. képviselő, Salacz Gyula nyug. főispán, Sallay László miniszteri tanácsos, Ocskay Sándor kormányfőtanácsos, Dr. Szepessy Sándor tábornok-orvos, vitéz Lengerer János altábornagy, Dr. Baránszky Gyula szkf. bizottsági tag, Dr. Leitner Ernő ügyvéd, Dr. Páskándy János miniszteri s. titkár, Littke Dezső, Mészáros János, Dr. Nagy Ferenc, Dr. Fritz János főorvos, Dr. Massanek Gábor orvos, Dr. Zsarnóczay János titkár, Natter Ferenc nyug. huszárszázados, Dr. Kesserű Kálmán t. szolgabíró, Dr. Baranyai Brunó vármegyei aljegyző, Mangold Sándor vezérigazgató, Dr. Grossmann Frigyes orvos, Iványi Hugó ügyvéd, Batitzfalvy István főorvos, Kronberger Zsigmond kereskedő, Margittay Zoltán osztályfőnök, Kopa Károly jegyző, Dr. Topscher Kálmán szolgabíró, Dr. Várady István főjegyző, Dr. Bozók Lajos szolgabíró, Pálóczi Horváth Aladár vm. aljegyző, Székely István főjegyző, Dr. Blaskovich Lajos szolgabíró, Dr. Fadgyas Rezső r.-t. igazgató, Kozmann Lajos osztályvezető, Gál Barna igazgató, Martinovich Kálmán szolgabíró, Dr. Kelecsényi Ferenc, Máhrer György, Gebauer Ervin, Vida Béla, Dr. Borin Endre, Havas Albert, Dr. Rein István, Dr. Gara István, míg távollétüket kimentették a következők: gróf Széchenyi Emil v. b. t. t., a Magyar Vörös Kereszt Egylet elnöke, gróf Széchenyi Viktor, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöke, Argay János kormányfőtanácsos, a Magyar Vörös Kereszt Egylet

igazgatója, Dr. Cserey Pehány Albin, a kecskeméti vármegyei Közkórház igazg. főorvosa, Alexander Imre Jásznagykun-Szolnok vm. alispánja, Gerlőczy Béla kormányfőtanácsos, Mikecz István Szabolcs vm. alispánja, Dr. Horváth Lajos Veszprém vm. alispánja, Dr. Streicher Andor Szatmár-Bereg-Ugocsa köz-igazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánja, Dr. Tallián Andor Somogy vm. alispánja, Szent-Imrey Pál Abaujtorna vm. alispánja, Dr. Csergő Károly Csongrád vm. alispánja, Dr. Baross József Nógrád és Hont vármegyék alispánja, Dr. Bódy Zoltán Zala vm. alispánja, Dr. Horváth Kálmán Vas vm. alispánja, Thurner Mihály Sopron város polgármestere, Dr. Róna Dezső Baja város közkórházának igazg.-főorvosa, gróf Somssich László, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, Dr. Glósz Kálmán Eger város tisztifőorvosa, az Alsó Dunántúli Mezőgazdasági Kamara Kaposvár.

Agorasztó Tivadar alispán, mint a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete 1925. dec. 17-én d. u. 5 órakor megtartott értekezletén kiküldött előkészítő bizottságának elnöke, elfoglalja az elnöki széket és az alakuló közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére Urbanics Kálmán nyug. főszolgabíró, nemzetgy. képviselőt, annak hitelesítésére pedig báró Müller Kálmán egyetemi tanár, az Országos Közegészségügyi Tanács elnökét és Dr. Palkovics Lászlót, Esztergom-Komárom egyelőre egyesített vármegyék alispánját kéri fel.

Elnök üdvözlí a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztérium képviselőjében megjelent Dr. Scholtz Kornél államtitkárt és a m. kir. belügyminisztérium képviselőjében megjelent Dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsost, mint képviselőit azon minisztériumoknak, melyek az alakuló egyesület célját tekintve ahhoz legközelebb állanak. Üdvözlí a m. kir. miniszterelnökség képviselőjében megjelent Dr. Steuer György h. államtitkárt, a m. kir. igazságügyminisztérium képviselőjében megjelent Rottenbiller Fülöp államtitkárt, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter képviselőjében megjelent Jezsovics János h. államtitkárt, a m. kir. honvédelmi minisztérium képviselőjében megjelent Dr. Badacsonyi Mihály tábornok-orvost és a m. kir. földművelésügyi minisztérium képviselőjében megjelent Dr. Mojses Andor miniszteri s. titkárt. Üdvözlí mint testvéregyesületeket a Magyar Vörös Kereszt Egyletet, az Országos Stefánia Szövetséget, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületet, az Országos Tűzoltó Szövetséget, az Országos Gyermekvédő Ligát, a Zsófia Gyermekszanatórium Egyesületet, illetve ezek megjelent képviselőit. Üdvözlí a hatóságok és a többi társadalmi egyesületek, alakulatok, intézmények képviselőit és a nemes emberbaráti érzésektől áthatott megjelent magánosokat.

Elnök bejelenti, hogy még számosan vannak azok, kik legmelegebb együttérzésről, támogatásukról biztosították az egyesületet, azonban részint közfunkciók, részint magánügyeik miatt kényszerültek távolmaradni. Kéri, hogy ezek felsorolásától a nagy számra való tekintettel a közgyűlés tekintsen el.

A közgyűlés ezen bejelentést helyesléssel veszi tudomásul, mire elnök Dr. Dréhr Imre kincstári főtanácsos, nemzetgyűlési képviselőnek adja át a szót.

Dr. Dréhr Imre hosszan vázolja az egyesület szükségességét és megalakulásának körülményeit. Előadja, hogy a társesegységek már húsz évvel ezelőtt felvetették a gondolatot, hogy az életmentés ügye a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület mintájára az egész országra kiterjesztessék, miglen mult év vége felé egy lelkes gárda kezdeményezésére az eszme a megvalósulás stádiumába került. Részletesen beszámol ezután az előkészítő bizottságnak közel héthónapos munkájáról és örömmel jelenti, hogy úgy a hatóságok, mint a magánosok körében az egész országban mindenütt méltánylásra talált az a cél, melyet az egyesület zászljára írt. Bár az előkészítő bizottság propagatorikus munkát egyáltalában nem végzett, mégis nagyszámmal csatlakoztak zászlaja alá az ország törvényhatóságai, továbbá a városok és községek, valamint magánosok örökös, alapító és rendes tagi minőségben. Az eddigi eredményeket tekintve, bizakodással néz a jövő elébe és meg van győződve arról, hogy a siker érdekében az ország lakossága társadalmi állásra való tekintet nélkül fog résztvenni a nagy munkában. Köszönetét fejezi ki végül a társesegységeknek és külön is a Magyar Vörös Kereszt Egyletnek, az Országos Tűzoltó Szövetségnek és a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek, mint amelyek értékes útmutatással és tanácsokkal szolgáltak az előkészítő bizottságnak.

Dr. Scholtz Kornél államtitkár a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter úr nevében üdvözlí az egyesületet, melynek célja az emberbaráti segítés, a mentés ügyének az egész ország területén való megszervezése, mentőállomások felállítása, az elsősegély-nyújtásban minél szélesebb rétegek kellő kiképzése és főként az, amire az általa képviselt minisztérium igen nagy súlyt helyez: a betegeknek és orvósoknak szállítása. Tehát csupa oly fontos és nélkülözhetetlen emberbaráti, illetve közegészségügyi feladat megoldásáról van szó, egy társadalmi egyesülés keretében, melyek az általa képviselt minisztériumot is foglalkoztatják, de amelyek hivatalos úton a kielégítő anyagi eszközök hiányában és más nehézségek miatt, nem voltak megoldhatók. A népjóléti miniszter úr ezen immár két évtized óta kívánatosnak elismert társadalmi mozgalom megszervezésére Agorasztó Tivadar alispánt és munkatársait kérte fel, kiknek eddigi önzetlen fáradozásáért a miniszter úr köszönetét fejezi ki. Felhatalmazta a miniszter úr annak kijelentésére is, hogy a miniszter úr a közélet oly tényezőinek kezében látja a szervezést, hogy az a legteljesebb bizalommal tölti el és meg van győződve, hogy az egyesület teljes mértékben meg fog felelni hivatásának, annak a nemzeti munkának, amit maga elé tűzött. Biztosítja az egyesületet a népjóléti miniszter úr legmesszebbmenő erkölcsi és minden lehetséges anyagi támogatásáról. Az egyesület működésére Isten áldását kéri.

Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos a m. kir. belügyminiszter úr nevében üdvözlí az egyesületet. Az általa képviselt minisztérium feladatkörével az egyesület számtalan vonatkozásban áll azon céloknál fogva, melyeket maga elé kitűzött. Meg van győződve arról, hogy az egyesület fontos szerepet fog betölteni és hangoztatja annak szükségességét. A belügyminiszter úr a legmesszebbmenő támogatását helyezi kilátásba és az egyesület működéséhez sok sikert kíván.

Jezsovics János h. államtitkár a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében utal arra, hogy annak idején az Országos Munkásbiztosító Pénztár az általa képviselt minisztérium kebelében alakult meg és tapasztalatai alapján hangsúlyozza az egyesület megalakulásának szükségességét. A kereskedelemügyi miniszter úr üdvözlétét tolmácsolja és kilátásba helyezi annak támogatását. Az egyesület működésére Isten áldását kéri.

Simonsits Elemér v. b. t. t. a Magyar Vörös Kereszt Egylet, az Országos Gyermekvédő Liga és az Országos Stefánia Szövetség nevében a legmelegebben üdvözlí az alakuló egyesületet. A már lefolytatott előzetes tárgyalások során merített tapasztalatai alapján állíthatja, hogy a testvéregyesületek az új egyesülettel a legbensőbb egyetértésben fognak működni. Ama reményének ad kifejezést, hogy az új alakulat nagy és nemes hivatásának minden tekintetben meg fog felelni. Örömmel látja az egyesület

létrehozásában az erők összefogását, mire hazánk mai válságos helyzetében fokozatosan szükség van. Végül köszönetét fejezi ki az előkészítő bizottságnak, hogy az alapszabályok megszövegezésénél a Vörös Kereszt Egylet kívánságaira figyelemmel volt.

Dr. Bódy Tivadar a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület üdvözlétét tolmácsolja és az országos mentésügy megszervezése tekintetében folytatott kísérletek során összegyűjtött adatokat, szerzett tapasztalatokat készséggel bocsátja az egyesület vezetőségének rendelkezésére.

Elnök felkéri Urbanics Kálmánt az előkészítő bizottság által megalkotott alapszabály-tervezet felolvasására.

Palkovics László alispán utalással arra, hogy alapszabály-tervezet az érdekelt törvényhatóságoknak és társesegységeknek megküldetett, a közgyűlést megelőzően szétosztattott az érdeklődőknek, s így az közkezen forog, csak a szakaszok ismertetését kéri.

Palkovics alispán indítványa után Urbanics Kálmán az alapszabály-tervezetet pontról-pontra tüzetesen ismerteti.

Elnök az így ismertetett alapszabály-tervezetet illetően a közgyűléstől határozatot kér.

A közgyűlés egyhangúan elhatározza, hogy az Urbanics Kálmán által ismertetett, s idecsatolt alapszabály-tervezetet teljes terjedelmében elfogadja és jóváhagyja.

Urbanics Kálmán előterjesztést tesz arra vonatkozólag, hogy az egyesület *fővédnökeiül* felkérésenek József királyi herceg Ő Fensége, Dr. Csernoch János bíboros-hercegprímás Ő Eminenciája, Dr. Bethlen István gróf m. kir. miniszterelnök Ő Nagyméltósága, Dr. Vass József m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter Ő Nagyméltósága és Scitovszky Béla nemzetgyűlési elnök Ő Méltósága.

A közgyűlés az előterjesztést egyhangúan elfogadja.

Urbanics Kálmán előterjesztést tesz arra vonatkozólag, hogy *fővédnök-helyetteseknek*:

Gróf Apponyi Albert v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, az Országos Stefánia Szövetség elnöke, gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület elnöke, gróf Széchenyi Emil v. b. t. t., a Magyar Vörös Kereszt Egylet elnöke és gróf Széchenyi Viktor Ő Méltósága, az Országos Tűzoltó Szövetség elnöke, *védnököknek* pedig:

Gróf Almásy Imre Ő Méltósága, Dr. Batthyány-Strattmann László herceg Ő Főméltósága, Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, Dr. Dollinger Gyula Ő Méltósága, Dr. Esterházy Pál herceg Ő Főméltósága, gróf Hadik János v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, Huszár Károly Ő Nagyméltósága, Janky Kocsárd Ő Nagyméltósága, Józan Miklós unitárius püspöki vikárius Ő Méltósága, gróf Károlyi László v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, báró Kohner Adolf Ő Méltósága, Lukács György v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, gróf Mikes János megyéspüspök Ő Méltósága, Dr. Müller Kálmán báró Ő Méltósága, Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, Dr. Raffay Sándor Ő Méltósága, Rákosi Jenő Ő Méltósága, Ravasz László Ő Méltósága, Rott Nándor megyéspüspök Ő Méltósága, gróf Somssich László Ő Méltósága, Szmrecsányi Lajos érsek Ő Nagyméltósága, Zichy Gyula érsek v. b. t. t. Ő Nagyméltósága, gróf Teleki József v. b. t. t. Ő Nagyméltósága választassanak meg.

A közgyűlés az előterjesztést egyhangúan magáévá teszi és a felsorolt személyiségeket fővédnök-helyettesekül, illetve védnökökkül megválasztja.

Urbanics Kálmán előterjesztést tesz a tekintetben, hogy bár az alapszabályok a díszelnöki tisztségek betöltését a közgyűlésnek tartják fenn, a díszelnökök kijelölését és felkérését elsőízben bízza a közgyűlés a megválasztandó igazgatóságra azzal a meghagyással, hogy a vonatkozó névsort a legközelebbi közgyűlésnek jóváhagyás végett mutassa be.

A közgyűlés egyhangúan ily értelemben határoz.

Urbanics Kálmán a választmány megalakítására vonatkozóan előterjesztést tesz, hogy az alapszabályokban felsorolt hivatalbeli tagokon kívül ez alkalommal ne válasszon választmányi tagokat a közgyűlés, hanem majd az országos szervezkedés befejezése után, s ahhoz képest állítsa össze az igazgatóság a megválasztásra ajánlandó névjegyzéket, s így tegyen a legközelebbi közgyűlésnek javaslatot a választmány kiegészítése iránt.

A közgyűlés az előterjesztés értelmében határoz.

Urbanics Kálmán előterjesztést tesz arra vonatkozólag, hogy a közgyűlés válassza meg az igazgatóságot, a számvizsgáló-bizottságot és az egyesület ügyészét, mire közgyűlés egyhangú lelkesedéssel az *igazgatóság* tagjaivá *három évre*: Dr. Bódy Tivadar nyug. polgármester, m. kir. udvari tanácsos, a Budapesti Helyiérdekű Vasút r.-t. elnökét, Budapest, V., Lipót-körút 20., Breuer Szilárd tűzoltófőparancsnokot, Budapest, VIII., Kún-utca 2., Dr. Éri Márton tolnavármegyei alispánt, Szekszárd; *két évre*: Szily Tamás nyug. főispán, nemzetgyűlési képviselőt, Budapest, IV., Ferenc József rkp. 24., báró Urbán Péter nemzetgyűlési képviselőt, Kúnágota, Fischer Béla baranyavármegyei alispánt, Pécs; *egy évre*: Preszly Elemér Pest vm. főispánját, Budapest, IV., Városház-utca 7., Bernáth Aladár zempléni vármegyei alispánt, Sátoraljaújhely, Dr. Bibó Károly nyug. alispánt, Veszprém; míg a *számvizsgáló-bizottság* tagjaivá *egy évre*: Artner Oszkár takarékpénztári cégvezetőt, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 7., Asboth Jenő magánzót, Budapest, VIII., Baross-utca 17., Gerlőczy Béla kormányfőtanácsost, Budapest, IX., Ferenc-körút 39., Kövecs Károly Pest vm. számvédségi főtanácsosát, Budapest, IV., Városház-utca 7., Perczel Tibor O. K. H. cégvezető osztályfőnököt, Budapest, V., Nádor-utca 22., Sallay László miniszteri tanácsost, Budapest, IV., Váci-utca 44., Tárczy Jenő cégvezetőt, Budapest, Dorottya-utca 6. és Dr. Zsarnóczay Jánost, Budapest, I., Krisztina-körút 121.; végül az *ügyészi* tisztségre Dr. Leitner Ernő ügyvédet, Budapest, IV., Régi posta-utca 5. megválasztja.

Urbanics Kálmán előterjesztésére a közgyűlés az *orvosi tanács* tagjaivá egyhangúan megválasztja *egy évre*: Dr. Róna Dezsőt, Baja város közkórházának főorvos-igazgatóját, Dr. Kenessey Albertet, a nógrád-vármegyei Mária Valéria közkórház igazgató-főorvosát, Balassagyarmat, Dr. Petz Aladárt, a Szt. Háromság városi közkórház igazgatóját, Győr, Dr. Tauffer Emil egészségügyi főtanácsost, a m. kir. állami kórház igazgató-főorvosát, Gyula, Dr. Genersich Antal e. m. tanár, az Erzsébet közkórház igazgatóját, Hódmezővásárhely, Dr. Raikovits Arthur körorvost, Abauzsántó, Dr. Goschy Ferenc járási tisztí orvost, Bácsalmás, Dr. Riesz József körorvos, tb. főorvost, Dombóvár, Dr. Csermák Béla községi orvost, Orosháza, Dr. Szilvássy Béla máv. pályaoorvost, Sarkad, Dr. Adamik Sándor körorvost, Szakcs, Dr. Stollár Károly körorvost, Nagydorog; *két évre*: Dr. Ladányi József gyári orvost, Diósgyőr-gyártelep, Dr. Joó Imre járási tisztí orvost, Makó, Dr. Miskolczy Géza községi orvost, Csongrád, Dr. Mátéffy Pál egészségügyi tanácsos, tisztí főorvost, Szentes, Dr. Tulassay József körorvost, Piszke, Esztergom megye, Dr. marsovai Marsovszky Pál főorvost, Budapest, I., Mészáros-utca 19., Dr. Záborszky István aligazgatót, Budapest, VII., Dohány-

AA 1473/1927

utca 77., Dr. Szigethy Gyula egészségügyi főtanácsost, a vm. közkórház igazgató-főorvosát, Kaposvár, Dr. Cserey-Pechány Albint, a vármegyei közkórház igazgató főorvosát, Kecskemét, Dr. Köllner Károlyt, a borsodmegyei Erzsébet közkórház igazgatóját, Miskolc, Dr. Klekner Károlyt, a szabolcsvármegyei Erzsébet közkórház igazgatóját, Nyíregyháza, Dr. Chudovszky Móricot, az Erzsébet közkórház igazgatóját, Sátoraljaújhely; *három évre*: Dr. középpiri Piry Sándor körorvost, Dunapentele, Dr. Barok József városi tiszti orvost, Gyöngyös, Dr. Belák Imre járási tiszti főorvost, Enying, Dr. Matavovszky Zsigmond községi orvost, Kúnhegyes, Dr. Dabassi Ödön járási orvost, Monor, Dr. Farkas Elemér máv. főorvost, Budapest, VI., Bajza-utca 34/c, Dr. Barla Szabó József nemzetgyűlési képviselőt, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 3., Dr. Király Jenőt, a városi Erzsébet közkórház igazgatóját, Sopron, Dr. Tanárky Árpádot, a vármegyei közkórház igazgatóját, Szekszárd, Dr. Berzsenyi Zoltánt, a vármegyei Szt. György közkórház igazgató-főorvosát, Székesfehérvár, Dr. Óvári Papp Gábor egészségügyi főtanácsost, a vármegyei Ferenc József közkórház igazgatóját, Szolnok, Dr. Pető Ernőt, Vas vm. és Szombathely város közkórházának igazgatóját, Szombathely, Dr. Badacsonyi Mihály tábornok-orvost, Budapest, I., Alkotás-utca 25.

Urbanics Kálmán javasolja, hogy az egyesület elnöki tisztsége egyelőre ne töltsék be, mire a közgyűlés egyhangúan ily értelemben határoz.

Urbanics Kálmán előterjesztésére a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökhelyettessé Agoraszto Tivadart, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánját, alelnökül Dr. Dréhr Imre kincstári főtanácsos, nemzetgyűlési képviselőt, orvos-alelnökül Dr. báró Müller Kálmán miniszteri tanácsos, ny. r. egyetemi tanárt, az Országos Közegészségügyi Tanács elnökét megválasztja.

Dr. Dréhr Imre előterjesztésére a közgyűlés Urbanics Kálmán nyug. főszolgabíró, nemzetgyűlési képviselőt egyhangú lelkesedéssel ügyvezető igazgatónak megválasztja.

Az alapszabályok elfogadása és a választások megejtése után elnök a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületét megalakultnak nyilvánítja.

Urbanics Kálmán előadja, hogy az alapszabályok 15. §-ának 6. pontja szerint az egyesület évi programját és ugyanezen §. 7. pontja értelmében az évi költségvetést a közgyűlés hivatott megállapítani. Minthogy azonban azon keretek, melyek között az egyesület működhet, továbbá a rendelkezésre álló eszközök, melyektől a működés tartalma függ, megközelíthetőleg sem tekinthetők át, javasolja, hogy az évi program előterjesztésétől a közgyűlés tekintsen el. Hasonlóképpen tekintsen el a költségvetés előterjesztésétől is, mert a taggyűjtésre irányuló propaganda csak ezután lesz megfelelően kifejtendő és így az e címen várható bevételek, valamint egyéb anyagi hozzájárulások összege egyelőre ismeretlen lévén, az előkészítő bizottságnak módjában sem volt a költségvetés kérdésével foglalkozni. Kéri tehát a közgyűlést, hogy úgy az évi program összeállításával, mint a költségvetés megállapításával első ízben bízza meg az igazgatóságot.

A közgyűlés Urbanics Kálmán ügyvezető igazgató bejelentését egyhangúan tudomásul veszi és az igazgatóságot ily értelemben megbízza.

Dr. Tanárky Árpád, a Tolnavármegyei Ferenc közkórház igazgató-főorvosa a legmelegebb köszönetét fejezi ki az előkészítő bizottságnak a kifejtett nagy és eredményes munkájáért. Indítványozza, hogy a közgyűlés szintén fejezze ki köszönetét az előkészítő bizottság önzetlen, lelkes fáradozásaiért.

A közgyűlés lelkesedéssel csatlakozik Dr. Tanárky Árpád indítványához és az előkészítő bizottság elnökének, Agoraszto Tivadar alispánnak, valamint munkatársainak jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki fáradozásukért, melynek eredménye a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének mai megalkulása.

Agoraszto Tivadar alispán az előkészítő bizottság nevében ezen elismerést hálásan veszi tudomásul. Megköszöni a kormány képviselőinek, úgyszintén a testvéregyesületek megbízottainak kilátásba helyezett támogatását, köszönetet mond valamennyi megjelentnek és az alakuló közgyűlést bezárja.

Kmf.

Agoraszto Tivadar s. k.
elnök.

Urbanics Kálmán s. k.
jegyzőkönyvvezető.

Báró Müller Kálmán s. k.
Palkovics László s. k.
hitelesítők.

MACYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Ad acta.

Balogh

Legmagasabb protekturátus
nagybányai vitéz H o r t h y M i k l ó s
Magyarország kormányzója.

Fővédnökök:

Albrecht királyi herceg őfensége
József királyi herceg őfensége
József Ferencz dr.királyi herceg őfensége
Bethlen István gróf
Vass József dr.
Széchenyi Emil gróf
Kartásonyi Jenő gróf
Csáky Károly gróf
Scitovszky Béla dr.
Herrmann Miksa
Rakovszky Iván
Széchenyi Viktor gróf

Orvos elnök:

Bakay Lajos dr.

Orvos elnökök helyettes.

Hüttl Hümér dr.

Elnökök:

Dréhr Imre dr
Scholtz Kornél dr.
Dessewffy Aurél dr.
Tomcsányi Kálmán dr
Győri Tibor dr.
Agostoni Tivadar dr.
Bódy Tivadar dr.
Csordás Elemér dr.
Hüttl Tivadar dr. Debrecen
Johan Béla dr.
Marinovits Imre dr.
Pekár Mihály dr. Pécs

Ripka Ferenc dr.

Sipőcz Jenő dr.

Szegedy-Maszácz Elemér dr.

Vidakovich Kamill dr. Szeged

Wenhardt János dr.

Ügyvezető alelnökök:

Farkas Samu dr.

Körmöczy Emil dr.

Paulikovich Elemér dr.

Urbanics Kálmán

Alelnökök:

Bárta-Szabó József dr. Budapest

Berzsenyi Zoltán dr. Székesfehérvár

Chudovszky Móric dr. Sátoraljaújhely.

Cserey - Pechány Albin dr. Kecskemét

Demtsa Pál dr. Budapest

Éhn Kálmán dr. Budapest

Friedrich Vilmos dr. Budapest

Frindt Ferencz József dr. Gyöngyös

Genersich Antal dr. Hódmezővásárhely.

Gönczy Béla dr. Esztergom

Grosch Károly dr. Budapest

Horváth Géza dr. Eger

Ilk Viktor dr. Kalocsa

Jung Géza dr. Gyula

Kenessey Albert dr. Balassagyarmat

Király Jenő dr. Sopron

Klekner Károly dr. Nyíregyháza

Köllner Károly dr. Miskolc

Kramolin Gyula dr. Szekszárd

Mészöly József dr. Székesfehérvár

Mihályffy István dr. Mohács

Minnich Károly dr. Budapest

Papp Ferencz Szeged

Óvári Papp Gábor dr. Szolnok

Pető Ernő dr. Szombathely.

Petz Aladár dr. Győr

Pfiszterer Lajos Budapest

Ritók Zsigmond dr. Budapest

Róna Dezső dr. Baja

Rosenberg Emil dr.

Szász Sándor dr. Budapest

Szigethy Gyula Sándor dr. Kaposvár

Tanárky Árpád dr. Budapest

Tauffer Emil dr. Gyula

Tóth Pál dr. Szarvas

Treer István dr. Szekszárd

Tury József Miskolc

Uray Vilmos dr. Makó

Záborszky István dr. Budapest

Titkárok:

Édelmann József dr. Kispest

Kádas Lajos dr. Siklós

Molnár Gyula dr. Miskolc

Novák Miklós dr. Szekszárd

Oszmann Mór dr. Újpest

Pfeiffer Miklós dr. Budapest

Riesz József dr. Dombóvár

Sabók József dr. Budapest

Jegyzők:

Bán István dr. Budapest

Bodó Jenő dr. Budapest.

1473
1927

Az Orsz. Mentőegyesület
szervezete

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

A Franklin Nyomda Tervezetőségének
nagys. G é c z y Kálmán ig. ur kezéhez

B u d a p e s t

I. Szerencsém van Hubay Jenő t. t. centenáris előadásának korrektu-
ráját azzal a megkereséssel megküldeni, sziveskedjék azt

a centenáris külön kiadványok rendes alakjában, de nem a barna
szinű, hanem az idezárt szinű boritéklappal 600 /Hatszáz/ példányban
rendes papíron és 25 /Huszonöt/ példányban famentes papíron kinyomat-
ni, azután pedig a szedést a nagy centenáriumi kiadvány II. kötete
részére olyképen felhasználni, hogy a kötetbe elsőnek Hubay Jenő
ömléltósága most visszaküldött dolgozata lesz 700 /Hatszáz/ példány-
ban tördelendő, azután pedig ha ez még ki nem nyomtatott volna, Thir-
ring Gusztáv urnak statisztikai centenáriumi előadása.

II. Együttal kérem Nagyságodat, sziveskedjék a Budapesti Szemle
599. számából, amelyben Hubay Jenő ömléltósága előadása közöltetett,
a szerző ur részére egy tiszteletpéldányt a Főtitkári Hivatalba kül-
detni, amennyiben pedig ez nem lehetséges, sziveskedjék közölni ennek
a füzetnek könyvárusi árát, hogy azt az Akadémia számára megvehessem.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

K. Balogh
főtitkár

Csatslándó J.
az elnök ur & ecc aláírása,

1474

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

H/VZ

INHALT

	Seite
Vorspruch	
Kultusminister Prof. D. DR. C. H. BECKER	
Gragger als Wissenschaftspolitiker	
DR. ZOLTÁN VON MAGYARY, Chef der Hochschulabteilung im kgl. ung. Kultusministerium.	

PHILOSOPHIE

Die Schwierigkeiten der Metaphysik und die Richtlinien zu einem Versuch ihrer Lösung	
Freiherr DR. BÉLA V. BRANDENSTEIN, Privatdozent an der Budapester Universität	
Zur Theorie des Gegenstandes	
DR. LUDWIG PROHÁSZKA, Bibliothekar des Ung. Nat. Museums	
Die „Projektion“ in der Psychologie Karl Böhms	
DR. DIONYS V. MUZSNAI	
Die Hauptperioden der Entwicklung der Kunstform	
DR. JOHANN GAL	

PHILOLOGIE

Sprachentwicklung und soziale Schichten	
DR. EMIL ÖHMANN, o. ö. Professor an der Turkuer Universität	
Aus Manis Briefen	
DR. WILLY BANG, a. o. Professor an der Berliner Universität	
Valacho-turcica	
DR. LADISLAUS RÁSONYI-NAGY, Bibliothekar der Ung. Akademie der Wissenschaften	
Ephraim, Bischof von Cherson, Missionär der „Oyrpm“	
DR. BÉLA KOSSÁNYI, Archivar des kgl. ung. Staatsarchivs	
Permisch-iranische Gleichungen	
DR. ERNST LEWY, a. o. Professor an der Berliner Universität	
Die deutschen Fremdworte des ungarischen Schusterhandwerkes	
DR. WALTER STOLL	
Sebastian Tinódy und der deutsche Zeitungsgesang	
DR. BÉLA PURÁNSZKY, Privatdozent an der Budapester Universität	
Georg Michaelis Cassai und seine Bibliothek	
DR. JOSEPH FITZ, Bibliothekar der Budapester Universitäts-Bibliothek	

Ungarische Romantik	
DR. JOHANNES KOSZÓ, Privatdozent an der Budapester Universität	
Reviczkys deutsche Dichtungen	
DR. GYULA V. FARKAS, Professor am Eötvös-Collegium, Budapest	
Franz Molnár als Dramatiker	
DR. JOHANN BARTA.	

VOLKSKUNDE

Zu den griechischen Trauersitten	
DR. STEFAN LAJTI	
Elchfang bei Germanen und Finnen	
DR. WOLFGANG STEINITZ	
Über das Märchen von der verwünschten Königstochter: Grimm Nr. 93.	
DR. ELEMÉR MOÓR, Lektor an der Berliner Universität	

NATURWISSENSCHAFTEN

Über geologische Faciesstudien	
DR. LADISLAUS STRAUZ	
Zur Nomenklatur und Methodologie der Pflanzensoziologie	
DR. RUDOLF V. SOÓ, Assistent des Biologischen Instituts, Tihany	
Über die physiologische Unwirksamkeit des nicht isolierten Calciums.	
DR. L. JENDRÁSSIK und DR. L. TESCHLER, Assistenten an der Pécs- Universität	

A

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

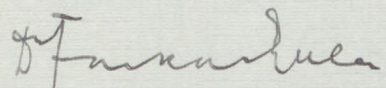
NAGYTEKINTETÜ ELNÖKSÉGÉNEK.

A Berlini Magyar Intézet és Collegium Hungaricum volt tagjainak szövetsége alulirott szerkesztésében és a berlini Walter de Gruyter-cég kiadásában egy Gragger Róbert emlékének szánt német nyelvű tudományos művet ad ki. Amint a tisztelettel mellékelte tartalomjegyzék igazolja, a munkatársak között egyaránt szerepelnek magyar és német, sőt finn tudósok, akiknek nagybárá elvi jelentőségű közleményeik hivatva vannak egyrészt a magyar-német szellemi együttműködést előmozdítani, másrészt a magyar tudományosság eredményeit a külföldnek bemutatni.

Mély tisztelettel kérem a Nagytekintetű Elnökséget, hogy ezt a művet nagylelkű pártfogásába venni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

a Br. Eötvös József-Collegium
r. tanára

1475
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Pálffy György és
völgy megkötés

Bay

Nagyságos Tanár Ur !

Utalással a Gragger Róbert emlékezetére nyomdában levő kiadvány tárgyában érkezett becses levelére, szerencsém van a M. Tud. Akadémia segélye gyanánt egyelőre P 500 azaz ötszáz pengőről kiállított utalványt tisztelettel megküldeni.

A továbbiakra nézve akkor lesz szerencsém értesítést küldeni, ha az Igazgató-Tanács a segély összegét véglegesen meg fogja állapítani.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 10.

L. Balogh
főtítkárs

Farkas Gyula öngye

B / lsas. M.

1475
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

500 F. rendkívüli segély ki-
utaltam; az J. János 1908.
I. 17. én helyeslőleg tudó-
másul vette.

Trattárba.

Balogh

1475/1927.sz.

Méltóságos Tagtárs Ur !

A Berlini Magyar Intózet és Collegium Hungaricum volt tagjainak Szövetsége a mellékelt beadvány szerint néhai Gragger Róbert emlékének szánt német nyelvű tudományos művet ad ki.

Minthogy a kötet ~~filozófia~~ ~~kutatása~~ filozófia, a filologia, a néprajz és a természettudományok körébe vágó dolgozatokat tartalmaz;

Minthogy továbbá ahhoz Becker professzor, jelenlegi porosz kultuszminiszter irt előszót és Magyary Zoltán min.tan. ur Graggernek a tudománypolitika terén kifejtett munkásságát értékeli: a kiadvány segélyezése tárgyában nem egyik vagy másik osztály, hanem csak az Igazgató-Tanács határozhat.

Nagy hálával venném azonban, ha kegyes volna Méltóságos nagybecsü véleményét esetleg előszóval egyik találkozásunk alkalmával közölni.

Ha a kérelem teljesítetténék, legfeljebb 500-800 pengő segélyt lehetne a tudományos segélyekre felvett összegből kiutalni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 19.

K. Balogh
főtájtár

Leinyei József öngy.

Csat. beadv.

1475

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

to aynh
a

M.Tud.Akadémia

1477/1927.sz.

Kottaun főtitest urnak

Vendl Aladár l.t.ur uj cime

I. Rezeda-utca 7. Gellértheagy

cimzés Méltóságos .

exp. Bulogh

Budapest, 1927. október 12.

Br

1477/1902

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature or initials

Nagyméltóságu Grófnő !

A M.Tud.Akadémia és az Igazgató-Tanács nevében engedje meg Kegyelmes Asszonyom őszinte és hálás köszönetem kifejezését azért az áldozatkész és kegyeletos elhatározásáért, amellyel kitűnő édes atyjának, Gróf Széchenyi Béla ő excellenciájának Benőzur mester által készített remek arcképéről képes termünk részére egy másolatot ajándékozni méltóztatott.

Mihelyt alapszabályaink és ügyrendünk értelmében a végleges elhelyezés iránt határozhatunk, lesz szerencsém arról Kegyelmes Asszonyomat alkalmas időpontban értesíteni.

Hazafias üdvözléssel

Budapest, 1927. október 11.

K. Balogh

a M.Tud.Akadémia elnöke

Nagyméltóságu

Gróf Károlyi Lajosné
urnőnek

B u d a p e s t

1476
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

Méltóságos Tanár Ur !

A M.Tud.Akadémiának könyvtára oly ^{szüksé-} dotációt, ^{hogy} a legszükségesebb kötési költségeket sem tudja fedezni és nem képes a régi folyóiratok kiegészítése iránt intézkedni. Minthogy pedig a Magyar Sociographiai Intézet kiadványaiból köteles példányt kapunk, legnagyobb sajnálatunkra nem áll módunkban a megrendelést elküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 8.

exp. Balogh

főtitkár

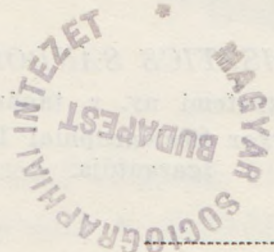
Krinkis László öngy.

1478 / 1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Magyar Királyi Tudományos Akadémia
nagytekinetű elnökségének

B U D A P E S T

A Magyar Sociographiai Intézet (Parlament XI.), mely a békerevizíós hazafias munkálatok előkészítésével foglalkozik, szellemi vezetője *Önagyméltósága gróf Teleky Pál*, igazgatója *dr. Krisztics Sándor* egyetemi nyilvános rendes tanár, kiadásában megjelenő Magyar Kormányzati Bibliographia és Társadalomtudományi Bibliographia című évkönyvekre hazafias figyelmét felhívjuk azon kéréssel, hogy a Magyar Sociographiai Intézet sikeres munkájának támogatásával az évfolyamokra minél több példányban előfizetni kegyeskedjék.

A miniszterelnök úr *Önagyméltósága* 5176. M. E./1925. szám alatti rendeletével a Magyar Sociographiai Intézet kiadásában megjelent Magyar Kormányzati és Társadalomtudományi Bibliographia című évkönyveket magas ajánlatával tüntette ki, mely szerint

„A Magyar Sociographiai Intézet a békerevizíós munkálatok tudományos előkészítése során hatalmas gyakorlati és tudományos értékű adatgyűjteményt állított össze a közigazgatási politika és jog, valamint az általános társadalomtudományok (nemzetiségi, szociális, agrárkérdés, stb.) köréből, amely valóban értékes és a vezető közigazgatási szakférfiak számára működésük során addig sajnos nélkülözött anyag jelenleg alig hozzáférhető.

Gróf Teleki Pál *Önagyméltósága*, aki a Magyar Tudományos Akadémia igazgatótanácsának meghívása alapján vállalta az Intézet szellemi vezetését és működésének ellenőrzését, azt a gondolatot vetette fel, — amit magam részéről feltétlenül megvalósítandónak tartok, hogy a Sociographiai Intézet adatgyűjtő tevékenysége folytán felhalmozott közigazgatási és társadalomtudományi anyag az évenként kiadásra kerülő bibliographiában az érdekeltek számára hozzáférhető legyen.

I. Magyar Kormányzati Bibliographia évről-évre a nemzetközi tizedesrendszerben csoportosítva tartalmazza a magyar törvények és kormányrendeletek, önkormányzati rendeletek címeit, számát, kiadási időpontját és lelőhelyeit, a nemzetközi katalógizálási szabályok szerint feldolgozva. A magyar hivatalos kiadványok ezen áttekinthető szakszerű bibliographiája révén a magyar állam akarata felől, a hatósági iránytszabó rendelkezésekről, mindenki összefoglalóan értesülhet s így nemcsak az általános igazgatási szempontból lesz ez a bibliographia jelentős segédeszköz, hanem a közigazgatás és politikai élet mindenkori információja tekintetében is.

II. A Társadalomtudományi Bibliographia évről-évre tartalmazza Budapest hét legnagyobb könyvtárában található mintegy 450 különböző magyar és külföldi folyóirat cikk-címeit decimális szakszerű rendszerben foglalva. A társadalomtudományok állásáról épp úgy, mint a politikai, gazdasági viszonyokról az egész világ szép anyaga van ebben a bibliographiában.

A mintegy 40 ív terjedelmű egyesített kormányzati és társadalomtudományi bibliographia kiadásának támogatásával magam részéről szükségesnek tartom, hogy rendelkezésre álljon egy tudományos szempontból is kifogástalanul szerkesztett tájékoztató, mely könnyen áttekinthető formában ismerteti a törvények és rendeletek, végrehajtási utasítások kiadásának időpontját, számát stb. s kimerítő tájékoztatást nyújt az állami feladatok megoldásával kapcsolatosan használható kül- és belföldi irodalomról.

Bethlen s. k.

Mindezek alapján ama tiszteletteljes kéréssel mellékeljük az előfizető ívet, hogy a megfelelő rovatokat kitölteni méltóztassék. A békerevizíós munkálatok további sikeres fejlesztéséhez mindnyájunk hozzájárulása szükséges, hogy ezáltal legfőbb nemzeti óhajunk mielőbb valóra váljon.

Handwritten signature and circular stamp of the Magyar Sociographiai Intézet.

Mély tisztelettel:

Dr. KRISZTICS SANDOR s. k.,
egyetemi ny. r. tanár,
a Magyar Sociographiai Intézet
igazgatója.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

Tisztelettel kérjük meg nem rendelés esetén a rendelőlevelet befizetési lapunkkal egyetemben, visszaszármaztatni.

ELŐFIZETÉSI-MEGRENDELŐLEVÉL

Tek. Magyar Sociographiai Intézet

BUDAPEST,
Parlament, XI. kapu.

Alulírott előfizetek, illetve megrendelést teszek a kiadásukban megjelenő Magyar Kormányzati Bibliographia és Társadalomtudományi Bibliographia című évkönyveknek:

Évfolyam	Példányban	Aláírás, bélyegző
1924.		
1925.		
1926.		
1927.		
1928.		
1929.		
1930.		
1931.		
1932.		

Egyben kérem a már megjelent 1924. és 1925. . . . . évfolyamoknak azonnali küldését, melyeknek ellenértékét, évfolyamonként 30.— pengőt a melékelt befizetési lapon átutalok. A további évfolyamok árát a mű leszállítása alkalmával utalom át.

Aláírás: — bélyegző.

ESTABLISHED 1887

1478
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2

Nyitasson csekkszámát a magyar királyi Postatakarékpénztárnál

Szelvény

A fél által töltendő ki.

Elismervény

..... Pengő ..... fillér, azaz
.....
..... P ..... f-ről, mely
a ..... P ..... összeget a **983** számú
..... fillerről postatakarékpénztári csekkszámlára a mai
szóló ..... napon befizették.

„Elismervény“

Elküldetett:

A csekkszámla tulajdonosának neve és lakcíme:

Pesti hazai első takarékpénztár
egyesület, Budapest

A postatisztviselő aláírása:

QUI

A fél által töltendő ki.

P. Tp. Ny. sz. 103.

Értesítő-lap

..... P ..... f, azaz
.....
..... P ..... f-ről.
A ..... **983** számú
postatakarékpénztári csekkszámlára
befizette:

Kelt

A postatisztviselő aláírása:

Ezt az értesítő-lapot és a hozzátartozó könyvelési szelvényt a közvetítő postahivatal tisztviselője levágja és a napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldi.

Könyvelési szelvény

..... P ..... f-ről.
A ..... **983** számú
postatakarékpénztári csekkszámlára befizette:

lakik:

Kelt

A postatisztviselő aláírása:

Az állami ellenőrzéssel és szavatossággal működő m. kir. postatakarékpénztár üzletkörébe a takarékl-, csekk-, értékpapir- és zálogüzletág tartozik.

A takarékbetétek 6%-kal, a zárt takarékbetétek pedig 6.5%-kal kamatoznak és adó- s illetékmentességet élveznek.

A csekkszámlatulajdonost nem terhelik a pénz megolvasásának és megőrzésének gondjai, mert fizetéseit csekkel teljesítheti.

A postatakarékpénztár bárkinak a megbízásából vásárol állam-papirokat, magánpénzintézeti zálogleveleket és kötvényeket, azokat a megbízó kívánságára letétben megőrzi, a kamatszelvevényeket esedékességük időpontjában pontosan beváltja s a kamatot az értékpapirtulajdonos javára elkönyveli, vagy elküldi.

A postahivatalok, mint a postatakarékpénztár közvetítő hivatalai, napi hivatalos szolgálatuk egész ideje alatt bárkinak a rendelkezésére állanak postatakarékpénztári ügyekben is.

Ez a hely írásbeli közlemények céljára szolgál. Ha valaki ezt igénybe venni óhajtja, úgy annak a postai levelezőlapra nézve megszabott bérmentesítési díjat kell postabélyegeken lerónia.

MASTAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

Minden postahivatalnál bárki teljesíthet befizetést a postatakarékpénztárnál fennálló bármelyik csekkszámra javára.

E célból a befizető az elismervényre, az értesítő-lapra és a könyvelési szelvényre a befizetendő összeget, saját nevét és lakcímét pedig a könyvelési szelvényre és az értesítő-lapra írja rá. Az így megfelelően kitöltött űrlapot, a befizetendő összeggel együtt, a közvetítő postahivatal illetékes tisztviselőjének kell átadni.

A postahivatal tisztviselője az átvett űrlapon az elismervényt, az értesítő-lapot és a könyvelési szelvényt a hely- és keletbélyegző egyidejű alkalmazásával aláírja, azután az értesítő-lapot a könyvelési szelvénnel együtt levágja és visszatartja, az elismervényt pedig a befizetőnek kiadja. Az értesítő-lappal együtt levágott könyvelési szelvényt a postahivatal tisztviselője a postatakarékpénztárhoz küldi be, mely a szabályszerű könyvelési eljárás megtörténte után a számlatulajdonost a javára eszközölt befizetésről, az értesítő-lap csatolása mellett, számlakivonattal értesíti.

M.Tud.Akadémia

~~999~~ 999/1927.sz .

Kottaun főtitkár urnak

Küldje meg Gróf Tisza István Összes Munkái III.
/második kiadás/^{2. kiadás} kötetét, valamint Gyulai Pál kritikai
dolgozatait a mellékelt levéllel együtt a Katholikus
Szemle szerkesztőségének, VIII. Szentkirályi^{2.} -utca 28.

Budapest, 1927. október 10.

NYOM
KÖNYV
KÖZVETLEN
KÖZVETLEN
KÖZVETLEN

K. Balogh
főtitkár

csat. levele

~~1479~~ / ~~1907~~

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos Szerkesztő Ur !

Nagybecsű soraira alapján szerencsém van
megküldeni Gróf Tisza István Összes Munkái III.
kötetének ²márodik kiadását, mely a f.év június ha-
vában jelent meg, a becses soraiban említett is-
mertetésben most már felhasználandó volna, ¹to-
vábbá ^dIV.kötet, ²végül „Gyulai Pál kritikai dolgo-
zatainak újabb gyűjteménye.” c. m. - t.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 10.

K. Balogh
főtítkár

Várdai Béla szerk.

1479 / ~~1479~~

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Handwritten signature

~~xxxx~~ Átadandó lesz egy-egy tiszteletpéldány az
Elnök ur ő exc.-nak, a három osztálytitkár
M.Tud.Akadémia urnak. Kettő a Főtitkári Hivatalban marad.

Méltóságos Osztályigazgató Ur !

Dr. Beross György ur a f.év június havában meg-
küldte "Brassai Sámuel élete" c.munkájának 20 példányát,
amelyeket akkor Méltóságod a könyvraktárban volt szíves
elhelyeztetni.

Szerencsém van tisztelettel kérni, szíveskedjék
a legutóbbi 3 szes ülés határozatához képest ezekből
a példányokból hatot /6/ a Főtitkári Hivatalba küldetni.

A többi példány egyelőre raktárban marad.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 10.

K. Balogh
főtitkár

Méltóságos

Dr. Bártfai Szabó László o.ig.korm.főtan.
urnak

1480/1997

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Igen tisztelt Barátom !

A japán Coopération Intellectuelle Nemzeti Bizottság borítékban, kíséző levél nélkül küldte meg a mellékelt "Present-Day Japan" c. nyomtatványt. Tegnap az ülés végén óhajtottam volna ezt *neked* megmutatni és a továbbiakra nézve óhajtásaidat kérni, minthogy azonban futólagos megtekintésből azt látom, hogy a nyomtatványnak művészeti és iparművészeti részei is vannak, szerencsém van azt bölcs belátádos szerint rendelkezésedre bocsátani.

Ha van a nyomtatványban csakugyan valami felhasználható, talán elhelyezhető lesz a bölcs vezetésed alatt álló Iparművészeti Múzeum könyvtárában.

A C.I. nyomtatványhalmaz ugyanis annyira növekszik, hogy annak néhány év múlva külön szekrényeket és állványokat kell rendelni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 12.

L. Balogh

a M.N. Bizottság előadója

Végül gyűlés tárg. önges

1481
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ulyan dixtet Tit Rini Hioutae!

Hon dixtet eadeges Rine lannee Rere:
son fee o. tek. Hioutet, Rerees Rere
Hioteson duenneo. sauro. juto. Hui. kag
o. Corvin Uidyeis Tirsosoznuk Rine fo:
tit Rine, is mi o. Gesti pantes Cime?

Höleis Rine lannee

Jureoly F. Guotlos
sonis

947 X. II.

Jebreoran

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Feladó neve és lakása : .....

LEVELEZŐ-LAP

1482/1992/17

Magyar Tud. Akadémia
tch. Titkars. hivatala

V. Budapest
Akadémia uca

Nagyságos

F ü r e d y F. Gusztáv tanár urnak

D e b r e c e n

Szíves érdeklődésére szerencsénk van közölni,
hogy a Corvin Mátyás Társaság főtitkára Zambra Alajos
egyetemi ny.r.tanár, címe pedig:

Budapest, I., Horthy Miklós-ut 49.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 12.

exp.
Balogh

Főtitkári Hivatal

142/192

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

A Mat.és Termtt.Értesítő legutoljára megjelent
kötete és az ezután megjelenendők folytatólagosan meg-
küldendők a következő címre:

Physico-Mathematical Society of Japan

Faculty of Science

Tokyo Imperial University

~~Tokyo~~

Tokyo

Japan

Budapest, 1927. október 12.

exp. Balogh

1483/1927

22

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

H I V A T A L O S B I Z O N Y I T V Á Y

Hivatalosan igazolom, hogy Nagyméltóságu Gróf Apponyi Albert v.b.t.t. országgyűlési képviselő ur 1898. május 6-a óta a M. Tud. Akadémia tiszteleti tagja, 1908. február 13-án pedig Igazgató-Tanácsunk tagjává is megválasztatott.

Budapest, 1927. október 13.

exp. Balogh

a M. Tud. Akadémia főtitkára

1484

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1927

M.Tud.Akadémia

Kottaun Főtiszt Urnak

Kérem, szolgáltassa ki Főtiszt. J u h á s z Kálmán
urnak a következő kiadványokat/tiszteletpéldányul/:

A M.Nyelvtud.Kézikönyve 6. /1-3././Melich-Holfoglalás-
kori Magyarország./

Schwartz: Bevezetés a hazai német nyelvjárásba.

Kräuter: A nitzkifalvai német nyelvjárás.

Budapest, 1927. október 13.

expn Balogh

irodavezető

1485-
1902

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

a

Nagyméltóságú Dr. Borzovicsy Albert úr, v. b. t. t. stb.
Budapest.

Nagyméltóságú Akadémiai Elnök Úr!

A tegnapi este Reggelmessiged által személyesen kézbe adott, Takács Sándor Nyírbátor-i lakostól származó levélre mely tisztelettel bátor volnék a következő választ javaslatba hozni:

Nagyságos Úram!

A múlt hó 23. napján hozzám intézett becses levelet megkaptam. Ebben Ön támogatást egy három részből álló tanulmányra kéri. Ezen részek megjelentetésére; akár könyvvel, akár sorozatosan való, mely tudományos folyóiratban. Emű kézírata 180 oldalra terjed; tárgya a Newton-féle mechanika, kiegészítve Kosmogoniai elméletekkel és a Természettudomány háromféle metafizikai előfeltételével: anyaggal, erővel, és léttel.

Tizenkét évi tanulmányaimmal Newton és Einstein mechanikáját teljesen ad absurdum-vezeti.

Továbbá reagál a bolygók mechanikájára és Kosmogoniai problémákra. Kérem a Reggelmessiged és gyászos Hummát szolgálhat; Kéri, hogy a Nagyméltóságú Elnök úr magához kérdje a művet, hogy az illetékesek róla mielőbb tudomást szerezzenek; de nem szeretné, ha szakitudósok művet elnémitanák. ~ Nagyságos Úram! /

Szorgalmas Wram!

Van szerencsém tisztellel becses tudomására hozni, hogy magam
nem vagyok sem fizikus, sem csillagász és így nem lehetek illetékes
hogy Önnek munkájára nézve érdemleges véleményt mondhas-
sak; épen oly kíváncsi ismerem Önnek az ily könnyes kérdésekben
való alapos tájékozottságát.

Ez okaknál fogva csak azt jelenthetem, ha kíváncsi az Ön munkájá-
nak a nyúlóanosságra ele leendő "közvetítését": ez csak ^{akkor} jöhetne szó-
ba, ha a kézírata beküldetnék; akkor gondoskodni fogunk
erről, hogy ez országos hírű szaktudósok részrehajlatlan bírá-
láta alá vetessék, kik erről teljesen tárgyilagos, érdemleges
elbírálatban fogják részesíteni, a mely ítéletet annak idején
Önnel közölni fogjuk.

Teljes Tisztelettem kifejezéséül:

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

2007 / 1486

Kegyelemes Uram!

Többször ímevettem, miután általánosan a leghíresebb bizalommal azon aláíratos kérelemmel fordultok kegyelmeztetéshez, miszerint kegyelmeztetésért kérem, hogy az 3 részből álló tanulmányom könyv alakban, esetleg szórólatra valamelyik tudományos folyóiratban mielőbb napvilágra lásson. —

Vonatkozó tanulmányom 180 leírattal és képekkel a matematikai-fizikában azon kardinalis tételeket tárgyalja, melyek az u. u. „Newtoni mechanika” foglalt öre — s ezt Riegenitz egyfelől a Kant-Laplace-féle „nebularis” és a Lörbiger-féle „glacialis cosmogoniai” elmélettel foglaltatik, másfelől és végül pedig a természettudomány 3 metafizikai jellegű előfeltételével, u. u. az: anyaggal, erővel és élettel. —

Mint olyan, éppen, hanem a változás művét több mint 12 esztendő tanulmányok támasztják alá, mégis tüzetlenül jegyzem meg, hogy: Newton és Einstein mechanikáját tökéletesen ad absurdum vezettem mivel a matematikai-fizikában és matematikai-geometriában fundamentális tételeiből kiindulva bizonyítom a földi körrel: 5 méteres és 10 méteres gyors-

szülés helye dedukcióját; világos és apodiktikus hat-
mányát hova lehet értekezni „peribacivál”
és kegyes ismeretes 2-ik és 3-ik törvényével, mely
utóbbiakra alludva írta meg Newton híres művét, amit
artán nemrég tiszteleg próbált elhomályosítani epizódre. —

E művem külsőből ki a Cillagászat
- finálé azon formai fogathatóságait is, melyek már Coperni-
cus, Galilei és Kepler által is ignorálva lettek, i. e.,
hogy: miféle lehet a bolygók tengelyforgásának a jellege és
a pályamechanikájának a természet? — egyben e mű-
vem exponálja főszólagosan azon nagy kérdést, hogy:
miféle véleményekkel kellene lennie egy 100%-os fini-
tívus és cillagászat a modern kozmológia problémái-
ról — S a természetismerés — fűtette említett — 3 pre-
suppozíciójáról, mint létezőről általában. —

Miköz aláratos részemenek Kezre-
vészet háborgatón, nem alacsony szeméti értekezé-
nek szemmelőtt, sem arra nem törekve, hogy másköl-
-holnapra — egy szaktudományos kezelen — Körmondásos
„citant terrible”-vé töltem föl magamat, hanem ki-
-zártap a megtépett és grávos Thumia Kivánon Mol-
gálm, art, mely a Soborbi hazorban megorran tan
S most meg indimmal is megigólem Kieugorral aha-
ragó utal S indimmal igarró Atyjával. —

Ugyanez a hely, hogy Kezre-
vészet

mivel éjézés patrí imurál folim fordul Sua-
gálor rére művenet — a körülmenyphor réges — utó-
keut elbőg követni, hogy eről illetéressé (mire irányban)
mielőbb tudomás kezelemet. —

Aláratos részem izületlenség, marad-
tan Kezre-
vészet hódoló S harafas sztyja:
Tudomány.
Nyitbató, 1927. sept. 23. —

Pracimem:

Tarkás fájdor,
Kosmika u. 57. — Nyitbató.
Szabócsom.

M. Pracimem meg Kezre-
vészet forduló egyelem. — Tudom azonban art, hogy
afirihor és cillagásor a newtoni mechanika — utó-
sen abunditára lacaia is — eletem aragó tarzani — S bar-
kit, ari atundis és jóran és fejvesével körölit feléjű
— ab ooo — eletemet neimitani. —

1486

1987

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Trakler

Nagyságos

T a k á t s   s á n d o r
Nagy
urnak

Nyirbátor

Tisztelettel értesítjük Nagyságodat, hogy
" Newton, Einstein vagy én. " c.munkájának 15 pél-
dánya megérkezett és az illetékes természettudo-
mányi osztály. fog intézkedni a nyomtatványnak
szakszerű bírálata iránt.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 25.

K. Balogh
Főtitkári Hivatal.

1486 / 1992

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten text]

M.Tud.Akadémia

1486/1927.sz.

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Takács Sándor nyirbátori lakos az elnök u-r ős exc. -
hez intézett levelében egy fizikai munkájának Akadémiánkban meg-
bíráltatását kérte.

Az elnök ur épen Méltóságod véleményének megfelelő-
en arról értesítette a levélíró urat, hogyha dolgozatát beküldi, azt
hivatott szakférfi tudományos bírálat tárgyává fogja tenni.

A nevezett ur most 14 példányban küldte be Hawton,
Einstein vagy En " c.munkáját.

Szerencsém van Méltóságodat tisztelettel megkeresni,
méltóztassék a fizikai tudományokkal foglalkozó tagtárs urak kö-
zül a III.osztály legközelebbi zárt ülésén egy vagy két urat a
nyomtatvány megbírálására rövid úton felkérni, azután pedig a fenn-
maradó példányokkal Méltóságod bölcs belátása szerint rendelkezni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 24.

K. Balogh
főtitkár

*Fröhlich öngy
lsat. kötetet*

1486
1917

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

K. B. 1486

a

Nagyságos Uram !

Hivatkozással a f.évi szeptember 23-án kelt és Budapestről távollétem miatt csak most kapott levelére tisztelettel értesítém, hogy ha Uraságod kéziratát megbíráltatni óhajtja, mint-hogy én magam sem a fizikai, sem a csillagászati tudománnyal nem foglalkozom, arról fogok gondoskodni, hogy a kéziratot a M.Tud. Akadémiának erre hivatott szakfőurjai részrehajlatlan bírálat tárgyává tegyék és erről tárgyilagos, érdemleges véleményt mondjanak. Nagyságod kívánatára ezt a véleményt annak idején közölni fogom.

Tisztelettel

Budapest, 1927. október 6.

K. Balogh

a M.Tud. Akadémia elnöke

Nagyságos

T a k á t s   S á n d o r

urnak

Ny i r b á t o r

1486

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Takáts Sándor nyirbátori lakos az elnök ur ő exc. hoz intézett levelében egy fizikai munkájának Akadémiánkban meg-bíráltatását kérte.

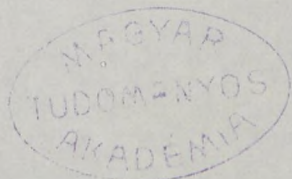
Az elnök ur, éppen Méltóságod véleményének megfelelő-en, arról értesítette a levélíró urat, hogyha dolgozatát beküldi, azt hivatott szakférfi tudományos bírálat tárgyává fogja tenni.

A nevezett ur most 14 példányban küldte be "Newton, Einstein vagy Én" c.munkáját.

Szerencsém van Méltóságodat tisztelettel megkeresni, méltóztassék a fizikai tudományokkal foglalkozó tagtárs urak kö-zül a III.osztály legközelebbi zárt ülésén egy vagy két urat a nyomtatvány megbírálására rövid uton felkérni, azután pedig a fenn-maradó példányokkal Méltóságod bölcs belátása szerint rendelkezni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. november 24.

Balogh
főtitkár

Tóth

Sándor

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLIA
KÖNYVTÁRA

Kedvelmes Uram!

Fuatkoráissal: 1486/924. sz. a. kegyelmségem-
hez intézett nagybocú és kegyes értesítése, a kegyelmsége-
sebb tisztelettel: 15 példányban megküldöm Kedvelmessé-
gednek választos műveimnek már nyomtatásba is adott:
I-ső részét. -

Mintbogy ebben egy a: föld, mint a:
- Hold súlya egy: 1000-es - és: 100-as szorzó, fele-
dekeny" elbághása folytán tévesen van beállítva, - a
kegyelmségesebb tisztelettel esedeznem kell, bogy kegyes-
kedjék. Kedvelmességed a szétosztás alkalmával ezen
közönlvényre fölírni az illetékes szakfelelősök nő. fi-
gyelmét azon egyidejűleg kelt kegyes megjegyzéssel, bogy
a programmba vett és vehető kérdések szempontjái-
ból ezen lapszus egyáltalában semmiféle jelentőség-
gel sem bír - vagy ellenkezőleg - és aludt inkább is,
mivel Newtonnal szemben csupán annak a do-
kumentálása szükséges, bogy a: bolygók közép-
pontjukra mutató együtmaradása a Nap körül
vett keringő" mozgás esetében s a mechanikai alap-
elvekre visszatekintőleg - a precíz - egy is ki-
merítve lehet, ahogyan apodiktikusan tanusítja
ext az u. n.: "nehézséggerő" nélkül is általam

dedukált földi első másodpercben 5 méteres esés - és
a második másodpercbe érve 10 méteres gyorsulás,
- míg Einstein mal szemben az eh' után leborzott
eredmények kikerülhetetlenül suggetik az: „ekviva-
lencia elvek” görögös batakitalauítását, hiszen ha
konstatálva lévén a testek középpont felé teudáló
mozdulása, minden logicitását elvesztette azon
kérdet, hogy a tetten s egybenbeálló testhez vagy
testekhez kell viszonyítva bennünk a mozgást
végző pseudoxert, minit egy beucisztikus és
egyébkeüt ideges korszelleuozeru' keretet. -

Midőn a legalázatosabbau s a
leguérhebb tisztelettel kéru' merene Kegyelmeessé-
ged atyai támogatását - vagy a fórumot
állaudu demonstrált igaz patriotizmusát,
nem mulasztom el ismételten hangsúlyozni,
hogy 100 %-ban távol áll tőlem az alacsony
embec' önzésből fakadó érdek és haszon - s
hogy egyedüli célom - csekély esömböz mérték
- a megtépett s görögös Itennia szolgálá-
sa. -

Abban a reményben, hogy Kegyel-
meesség kedves ígéretét tástva a legobjektívabb
s egyszerűs mind legészűntebb tudós breopag elé
jutál, - maradok kedves szoci elváltában
Kegyelmeességednek a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Micbátos, 1927. november hó 21-én.

legbódogóbb szolgálja:
Frédéric Mury.

1486

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alb. L. L. L.
Alb. L. L. L.
Alb. L. L. L.
Alb. L. L. L.

POLGÁRI EGYSÉG
KLUBJA

V., AKADÉMIA UCCA 3.

TELEFON: 129-04.

Budapest, 192.....

K e g y e l m e s U r a m !

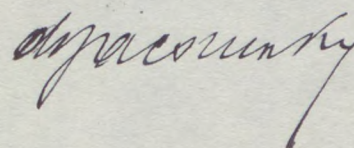
Ereky Károly ny. miniszter ur ma, kedden este fenti klubhelyiségünkben angolországi utjáról előadást tart.

Kérem Nagyméltóságodat, hogy erre az alkalomra tekintettel a jelentkező vendégek nagy számára 100 drb. széket a nagytekintetű Akadémia leltárából kikölcsönözni kegyeskedjék.

Fogadja Nagyméltóságod a legőszintébb tiszteletem kifejezését, mellyel maradok

Budapest, 1927 november 8.

készséges hive

Nagyméltóságu

B a l o g h J e n ő

ny. miniszter , főtitkár urnak

B u d a p e s t .

1487
1927

A székeket kivételesen
kikölcsönözték, hiány nélkül
visszahozták.

Hattarba.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

POLGÁRI EGYSÉG
KLUBJA

V., AKADÉMIA UCCA 3.

TELEFON: 129-04.

Budapest, 1927.....

Kegyelmes Uram !

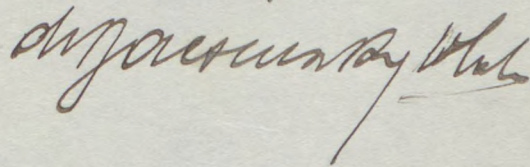
Méltóztassál megengedni, hogy telefonbeszélgetésünk értelmében megkérjelek arra, hogy a Polgári Egység Klubja részére egy napi használatra 80 darab széket átengedni méltóztassál.

Pénteken e hó 14.-én vennénk igénybe szives engedélyedet és másnap haladéktalanul visszaszállítjuk a székeket.

Szivességedet előre is köszönve fogadd Kegyelmes Uram mély tiszteletem nyilvánítását mellyel vagyok

Budapest, 1927 október 12.

készséges hived

Nagyméltóságu

B a l o g h J e n ő

v.b.t.t. urnak a

Magyar Tudományos Akadémia főtitkára

B u d a p e s t .

POLGARI EGYESZET
KLUBJA

7484

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

Mély tisztelettel kérem az
Akadémiai Értesítő 435., ~~437.~~ ^{még nem}
~~438.~~ számainak címére leendő ^{plát meg}
szíves megválaszát.

^{gy}
Árvay Gy.

1488

M. D. F.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtitiszt urnak

Küldje meg az Akadémiai Értesítő 435. ~~437.~~ és
~~436.~~ számaft Dr. Angyal Pál l.t.cimére.

Budapest, 1927. október 13.

exp. Balogh

B

1488 / 1707

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

α

KEGYELMES URAM !

Alulirott azzal az alázatos kéréssel fordulok Kegyelmességedhez, hogy részemre a természetben élvezett lakáson fölül lakbért, 10 mázsa szenet és 5 mázsa fát méltóztassék kiutaltatni.

Kérésem támogatására megemlítem, hogy alkalmaztatásom kezdetén a lakbért pénzben is megkaptam, így annak megvonása reám nézve önhibámon kívül fizetésleszállítás volt, ami annál súlyosabban érintett, mert családomat akkor is csak úgy tudtam fönntartani, hogy kineveztetésem reményében elhasználtam megtakarított pénzemet és eladogattam ingóságaimból.

Kérem Kegyelmességedet, könnyítsen helyzetemen a lakbér, szén és fa megadásával, ígérem, hogy az akadémia jóságát fokozott munkával fogom meghálálni.

Maradtam Kegyelmességednek

Budapest, 1927 október 13.

hódoló tisztelettel:

Vidra Ferenc

könyvtári kisegítő szolga.

1489
1927

L. F. F. F.

Vidra Ferenc könyvtári kisegítő
szolga

Elkintettel Vidra Ferenc ki-
való szolgálatára és szűkö-
sös viszonyaira 40 flakbér címén
kiutaltam és újrakor nagyobb
jutalom lesz utalványozandó.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

lakbér, 10 mázsa szén és

5 mázsa fa kiutalását kéri.

Az L. F. F. F. 1928 I. 17
évi 80 P. sz. segélyt engedélyezett.
Kiutalando az I. félév.
Balogh

202. 20

Ajánlva

Nagyméltóságu Miniszter Ur !

Az Országos Tisza István-Emlékbizottság a kitűnő államférfi halálának napján évenként kegyele~~tes~~es ünnepet szokott rendezni. A f.évi emlékűnnepen Emlékbizottságunk határozatából azt szándékozom kezdeményezni, hogy Gróf Tisza Istvánnak Budapesten felállítandó szobrára a Bizottság gyűjtést indítson meg. A szobor költségeire az Emlékbizottság első adományul 10 ezer pengőt ajánlott fel, de alaposan várható, hogy az összes Munkák későbbi köteteinek jövedelme, amelyet kizárólag erre a célra fordítunk, a Bizottságnak újabb adományát is megfelelő időn belül lehetővé fogja tenni.

Az Országos Tisza István-Emlékbizottság határozata alapján tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, méltóztassék az országos gyűjtést engedélyezni azzal, hogy a gyűjtőleveket az alólírt elnök illetőleg Herceg Ferenc vagy Balogh Jenő társelnök írják alá, továbbá hogy a gyűjtőleveket elküldjenék a vidéki városokba is Gróf Tisza István barátaihoz, tisztelőihez és híveihez, akik Gróf Tisza István összes Munkáinak kiadása és terjesztése körül máris nagy buzgalmat fejtettek ki, aminek folytán az eddig megjelent köteteknek legnagyobb része több ezer példányban elfogyott, úgy hogy utánnyomásuk vált szükségessé.

Nagyméltóságod szives értesítését az alólírt elnök lakására f.hó 31 előtt bátorodom kérni, hogy az emlékűnnepen a gyűjtés iránt megfelelő intézkedés legyen tehető.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1927. október 14.

*Diktálta
Balogh*

az Országos Tisza István Emlékbizottság elnöke

Nagyméltóságu Scitovszky Béla m.kir.belügyminiszter urnak

1490
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Lm

M.Tud.Akadémia

A Főiskolai Nyomda T.Vezetőségének

P á p a

Egyidejűleg nyomtatvány gyanánt külön meg-
küldöm Dézsi Lajos urnak Gróf Apponyi Sándor ig.és t.t.
urról mondott emlékbeszédét imprimaturrel ellátva.

A M.N.Muzeumtól megküldendő klisé alapján
Budapesten 800 példányban készül az Emlékbeszédek ezen
füzetéhez beillesztendő arckép.

Addig a nyomdai kiállítás és a boríték kiállí-
tása is megtörténhetik.Az elkészítendő arcképeket annak
idején fűzés végett sűrűsen meg fogom küldetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.november 22.

K. Balogh
főtitkár

1697/1907

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

Igen tisztelt Barátom !

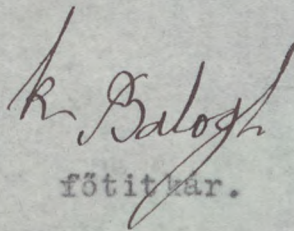
Szerencsém van mellékelve megküldeni a gróf Apponyi Sándor ő exc.-ről mondott nagybecsű emlékezzéded kéziratát és nyomdai korrekturáját.

Megnyugtatóul közölhetem, hogy Hóman Bálint tisztelt társunkat felkértem az arckép kliséjének átengedésére. Mihelyt az a Franklin nyomdához elküldetik, megrendelem a 800 példány újabb levonatát, amelyet a pápai Főiskolai Nyomda fog majd a füzésnél beilleszteni a tördelt korrekturába.

Igaz nagyrabecsüléssel

tisztelő hived

Budapest, 1927. november 4.

főtítkár.

Méltóságos

D é z s i Lajos r.t. urnak

1491 / 1904

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten signature]

A Főiskolai -nyomda t.Vezetőségének

P á p a

Szives árajánlatot kérek Dézsi Lajos r.t.urnak
Gróf Apponyi Sándor emlékezete c.emlékbeszéde nyomdai kiállítására
a szokásos alapkban a következő feltételek mellett:

1.800 azaz nyolcszáz példányban 16 oldalas ivenként szedés,
nyomás,fűzés.

2.800 példányban fehér boríték.

3.A nyomdai papirra nézve a papirminta bemutatásával szives
árajánlatot kérek 800 példányban 16 oldalas ivenként.

Nyomatékosan hangsulyozom,hogy más árajánlatot is kíván-
tam és a megrendelést csak akkor lesz módomban elküldeni,ha a leg-
utóbb Kaán Károly államtitikár ur 3 éltósága a"Magyar Alföld "
c.művéhez a nyomdai kiállításról bekivánt árajánlatnál lényegesen
olcsóbb árajánlatot kaphatunk.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.október 14.

K. Balogh
főtitkár

1491
1957

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

DUDÁS KÁLMÁN
ÉPÍTÉSZ

Vízrajz: a ház
kiszámlálásból -

- 1.) Post. sz. térkép alapján. 927 m/8. 33.72 P.
- 2.) Vízsz. hár. pultal 927 m/7. 98. - u
- 3.) Erőss. T. pultal. u m/29 36.41 u
- 4.) Almasz. fertő-ajánd. a
a) postale fertőre
b) a Kőnyor. fertőre. (70)
- 5.) Vízsz. hár. 3 nyújtatója.
- 6.) Kallós pultal. ajánd. Kgr. -

927. 8/12.

Dudás Kálmán

Vízrajz
ten
Brach

1492

1927
Ad acta

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Balogh

Beides megrendelést várva
Mindenem Tisztelettel
Keigénytel

Korona

fill.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1928. 7/14. 9

Költségvetés

1. Nagyság

2. Indoklás: Halvány-építési munkák

3. Ind. Akadémia - Isőjavítás

4. Munkáról

Folyószám	T á r g y	M é r e t e k			Egyes ár		Egyes összeg			Munkák összege	
		Folyóméter	Négyszög-méter	Köbméter	pengő		pengő	fill.		pengő	fill.
1.	25.70x250=64.25m ² Isőzt javítása - 8db 13x16-25mm-es szarufa / faragófa / kiváltása 64.25 48m ² 1/4-es nyílás-kafelhez- hálása - anyag- és kézmű- teljesen készen -									3755	
2.	14fm. Kéményseprőjárata 14fm. 30cm-es 5/8 erős pállo Karbolénium befestéssel szükséges kézzel és szögek anyaggal készen									4980	
	14fm. Kéményseprőjárata lebonthatása										
	928 T. 14. gy.										
										42536	

Lejárt határidővel
elfogadom
PÉSZTER JÓZSEF
képesített ács-mester
SODKISAR, RUDOLF U. 20.

Aranylat

Tek.

Dr. Károlyi Károly építész úrnak,

Budapest

Resztve:

a magy. kir. Tudományos Akadémia kétszobájában;

circa 32 fm, a képtől felette régi tetőzet felbontása
is új szarvazott beiktatása, 13/18 fűrés-
selt pengőfűrés pengés és minőségi
fűrész

Pengő 4.55.165.60.

circa 15 m² 3/4 paludekka beiktatása

pengés és minőségi

m²-ként Pengő 3.20.48.00

2% forgalmi adó külön felszámítással. 213.60

Budapest, 1928. május 20.-án

Tisztelettel,

Kovács János

II. felelviz

Baranyai

Szab -

Kriszch

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Évk. 928 716.2

Krisch Fekete János

tetőfedő-mester

Budapest, I., Karolina-út 16. sz.

= Saját ház =

M. kir. postatakarékpénztári csekk számla: 42768. sz.

Telefon: József 134-11.

Cserép, Eternit és terméspala fedés.
Szakszerű tetőjavítás és karbantartás.

Költségvetés

Méltóságos Dudás Kálmán műépítész urnak
Nagyságos

Budapest.

Capsz. K

Budapest, 1928. I. 14.

Az Académia épületén teljesítendő tető-
fedő munkáról:

Az Académia épület hátsó udvari részén az
üvegtetők felőli tetőidomon teljesítendő
régli termés pala tetőzet lebontását és a
helyszínen való deponálását, a keletkező
törmelék elszállításával, ezek után I-a
kátránypapíralátétfedés készítését és való-
di hatschek féle Eternit palával való befede-
sét sötét szürke 40x44.5-ös méretű palával
vörösréz viharkapcsokkal és tűzben horganyo-
zott szegekkel minden anyag és munkával álta-
lány árban.....800.-P.
Szóval nyolcszáz Pengőért vállalom.

Szives rendeléseit kérve vagyok
Kitünő tisztelettel

KRISCH FEKETE JÁNOS

Kirsch, János
Budapest, I. Széchenyi ut. 22.
Könyvkereskedés és kiadás
Könyv- és papírkészítés
Könyv- és papírkészítés

Kollégium

1900

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Krisch Fekete János

tetőfedő-mester

Budapest, I., Karolina-út 16. sz.

= Saját ház =

M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla: 42768. sz.

Telefon: József 134-11

József 434-11

Cserép, Eternit és terméspala fedés.
Szakszerű tetőjavítás és karbantartás.

Költségvetés Méltóságos D u d á s K á l m á n műépítész urnak Nagyságos

Budapest.

Lapsz. K.

Budapest, 1927. május 24.

Az Akadémia épületén teljesítendő circa 1600m ² termés pala tető átfedési munkáiról:			
C. 1600.-m ² régi termés pala tető lebontását a deszkázat megtisztítását és a törmelék elszállítását m ² -ként 0.50 Pengő összesen.....	800.-Pengő		
ért vállalom			
C. 1300.-m ² tetőfedés készítése a lebontásból nyert gondosan válogatott terméspala anyaggal új tűzben horganyozott szegekkel teljesen készen m ² -ként 1.-Pengő összesen.....	1300.-Pengő		
C. 300.-m ² sötét szürke valódi Hatschek féle Eternit fedés Eternitfedés készítését a hiányzó terméspala helyébe minden anyag és munkával teljesen készen m ² -ként 4.20 összesen.....	1260.-Pengő		
ért vállalom.			
Meglevő Eternit fedés javítása minden anyag és munkával általány összege.....	100.-Pengő		
összesen Pengő	3460.-		
A forgalmi adót külön számítom fel.			
kitünő tisztelettel			
KRISCH FEKETE JÁNOS			

Kirsch József János

Lelepkönyv-műhely

Budapest, I. Széchenyi ut. 10. sz.

— 1894. évi —

1. A lelepkönyv-műhely működéséről

2. A lelepkönyv-műhely működéséről

3. A lelepkönyv-műhely működéséről

4. A lelepkönyv-műhely működéséről

5. A lelepkönyv-műhely működéséről

5/2

Költségvetés

Budapest, 1894. évi

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

V. Költségvetés

az 1928. év január—június hónapjaira.

I. Az <i>Akadémiai Értesítő</i> (1928. évf. 1. és 2. füzet) ---	3.200 P
II. Almanach 1928-ra ---	800 «
III. A <i>Budapesti Szemle</i> január—júniusi füzetének írói tiszteletdíjaira ---	4.800 «
IV. Hozzájárulás a <i>Budapesti Szemle</i> január—június havi füzetének nyomdai kiállításához ---	2.400 «
V. A <i>Magyar Etymologiai Szótár</i> X. füzetére és írói tiszteletdíjaira ---	8.000 «
VI. A Kazinczy Ferenc-centenarium alkalmából kiadandó ünnepi értekezés írói tiszteletdíjaira és nyomdai költségeire ---	3.000 «
VII. Tagajánlások kinyomatására ---	350 «
Összesen ---	22.550 P

A) Az I. osztály és bizottságai.

a) I. osztály.

1. Értekezések és emlékbeszédek kinyomatására ---	800 P
2. Az értekezések és emlékbeszédek írói tiszteletdíjaira ---	400 «
3. Bírálati díjakra ---	160 «
4. Segély a Körösi Csoma-Archivumban megjelenő « <i>Mittel-türkischer Wortschatz</i> » c. munka kiadási költségeihez (első részlet) ---	500 «
Összesen ---	1.860 P

b) Nyelvtudományi Bizottság.

1. Melich János: « <i>A honfoglaláskori Magyarország</i> » c. munkájának befejező része ---	3.000 P
2. Tolnai Vilmos l. t. « <i>A nyelvújítás</i> » c. m. nyomdai kiállítására (Különlenyomat a M. Nyelvtudomány Kézikönyvéből) ---	200 «
3. Az előadó úr tiszteletdíja ---	80 «
4. Bizottsági kisebb kiadásokra ---	40 «
Összesen ---	3.320 P

c) Classica Philologiai Bizottság.

1. Classica philologiai kiadványokra ---	2.000 P
(Előkészületben vannak: Csengery János r. t. <i>Pindaros</i> fordítása; továbbá a Classica Philologia Kézikönyvének következő két fülete: Lahti István: Görög-római vallástörténet és Szidarovszky János: Görög és latin nyelvtudomány.)	
2. A Classica Philologia Kézikönyvének bírálati tiszteletdíjaira ---	300 «
3. Az előadó úr tiszteletdíja ---	80 «
4. Bizottsági kisebb kiadásokra ---	16 «
Összesen ---	2.396 P

d) Irodalomtörténeti Bizottság.

1. Az <i>Irodalomtörténeti Közlemények</i> 1928. évi. 1. és 2. füzetének nyomdai kiállítására, továbbá szerkesztői és írói tiszteletdíjára	2.800 P
2. <i>Kazinczy Ferenc</i> levelezésének pótkötetéhez a Bevezetés és a Jegyzetek nyomdai kiállítására	500 «
3. Az előadó úr tiszteletdíja	80 «
4. Kisebb kiadásokra	16 «
Összesen	3.396 P
Az 1. osztály és bizottságai összesen	10.972 P

B) A II. osztály és bizottságai.

a) II. osztály.

1. Értekezések és Emlékbeszédek kinyomatására	800 P
2. Ezek írói tiszteletdíjára	400 «
3. Bírálati díjakra és postaköltségekre	400 «
Összesen	1.600 P

b) Történelmi Bizottság.

1. Szentpétery Imre l. t.: <i>Az Árpádházi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke</i> c. munka I. kötet 3. (befejező) füzetének nyomdai kiállítására és írói tiszteletdíjára	8.000 P
2. A <i>Történeti Bibliográfia</i> tiszteletdíjaira (6-ik részlet)	1.600 «
3. A <i>Hunyadiak kora</i> c. munka folytatásához levéltári kutatásokra és Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában c. munka következő kötetének nyomdai kiállítására	1.600 «
4. A <i>Történeti Szemle</i> következő kötetére (első részlet)	1.600 «
5. A Lukinich Imre l. t. szerkesztésében megjelenő <i>Kelet-európai Történettudományi Szemle</i> («Bulletin d'Information») költségeire (első részlet)	500 «
6. Az előadó úr tiszteletdíja	80 «
7. Bizottsági kisebb kiadásokra	40 «
Összesen	13.420 P

c) Hadtörténeti Bizottság.

1. Hozzájárulás a <i>Hadtörténeti Közlemények</i> 1928. évf. I. és II. füzetéhez	1.600 P
2. József főherceg tábornagy ig. és t. t. úr Ö Fensége « <i>A világ-háború, amelyennek én láttam</i> » c. műve következő kötetére	10.000 «
Összesen	11.600 P

d) Nemzetgazdasági Bizottság.

1. Teleszky János: « <i>A magyar állam pénzügyei a háború alatt</i> » c. művére (a Carnegie Endowment for the International Peace magyar kiadványainak II. kötete)	2.400 P
2. A <i>Közigazgatási Szemle</i> segélye	2.400 «

3. Az előadó úr tiszteletdíja	80 P
4. Postaköltségekre és egyéb kisebb kiadásokra	40 «
Összesen	4.920 P

e) Archaeologiai Bizottság.

1. Az <i>Archaeologiai Értesítő</i> XLII. kötetének nyomdai kiállítására, továbbá szerkesztői és írói tiszteletdíjaira (első félévi részlet)	4.000 P
2. Az előadó úr tiszteletdíja	80 «
3. Bizottsági kisebb kiadásokra	16 «
Összesen	4.096 P
A II. osztály és bizottságai összesen	35.636 P

C) A III. osztály és Bizottsága.

a) III. osztály.

1. A <i>Matematikai és Természettudományi Értesítő</i> 1928. évfolyamának nyomdai kiállítására, a belőle készülő különlenyomatokra és az írói tiszteletdíjakra (első részlet)	6.000 P
2. Fröhlich Izidor ig. és r. t.: « <i>Szétterülő fénysugarak polarizása</i> » c. m. nyomdai kiállítására	3.200 «
3. Pinzger Ferenc S. J. « <i>Hell Miksa</i> levelezése» c. m. nyomdai kiállítására (a még hátralevő részletre)	3.600 «
4. Emlékbeszédekre és írói tiszteletdíjakra	600 «
5. Bírálati díjakra és postaköltségekre	200 «
Összesen	13.600 P

b) Matematikai és Természettudományi Bizottság.

1. Szily Kálmán l. tag: « <i>Földnyomás és kohézió</i> » c. székfoglaló értekezésének nyomdai kiállítására	800 P
2. Az előadó úr tiszteletdíja	80 «
Összesen	880 P
A III. osztály és bizottsága összesen	14.480 P

Külön kiadvány.

1. Gróf Tisza István Összes munkái V. kötetének nyomdai kiállítására	2.800 P
(E munka nyomdai költségei a korábbi kötetek vételárából fedezhetők lesznek.)	
2. Klemm Antal l. t.: « <i>Magyar történeti mondattan</i> » c. m. öt ívének kinyomatására	1.500 «
Az I–III. osztály tudományos kiadványaira és a külön kiadványokra összesen	65.388 P

Könyvtár.

Folyóiratok kiegészítésére, legszükségesebb kötések költségeire és egyéb legszükségesebb kiadásokra	2.000 P
A <i>Revue des Études Hongroises et Finno-ougriennes</i> részére 1928-ra	3.200 P

A Széchenyi-Múzeum gyarapítására	500 P
Akadémiai kiadványok szétküldésének költségeire körülbelül...	1.000 «
Nagygyűlési jutalomdíjakra	6.400 «
Nagygyűlési előadások tiszteletdíjára	800 «
Centenaris előadások tiszteletdíjára és a nagy centenariumi kiadvány II. részének nyomdai költségeire	2.400 «
A Coopération Intellectuelle költségeire körülbelül	1.000 «
International Research Council (évi hozzájárulás)	150 «
Évi hozzájárulás az Union Académique Internationale költségeihez (2.000 belga frank) körülbelül	1.600 «
Előre nem látott kiadásokra	5.000 «
Összesen	24.050 P
Összes tudományos kiadásokra kb.	111.988 P

Személyzeti kiadások.

Főtitkári fizetés	1 P
A h. főkönyvtárnok úr tiszteletdíja (január-június hónapokra)	1.000 «
A főtitkári irodaszemélyzetnek (Br. Brandenstein dr. tiszteletdíja félévre, továbbá a gépirónó fizetése félévre)	1.040 «
Összesen	2.041 P

Tiszteletdíjak félévre.

A három osztálytitkár úrnak egyenként 800 pengő, összesen	2.400 P
Dr. Bánszky János ügyész	800 «
Dudás Kálmán építész	800 «
Dr. Badics László könyvelésért	800 «
Altisztek családjainak gyógykezelésére	200 «
Összesen	5.000 P

Nyugdíjak.

Az Akadémia régebb alkalmazottainak nyugdíjára és az időnként előterjesztett kérelmek alapján rendkívüli segélyekre, valamint a felemelt lakberek alapján félévi segélyekre	9.600 P
Jónás Károly nyug. gondnok három személy után.	
Dr. Trócsányi Zoltán nyug. irodaigazgató két személy után.	
Özv. Tiringier Béláné, a Könyvkiadó Hiv. vezetőjének özvegye két személy után.	
Özv. Borovszky Samuné irodaigazgató özvegye egy személy után.	
Ezenfelül minden nyugdíjas részére megszavaztatott tüzelőanyag és Jónás Károly ny. gondnok a bérház I. emeletén természetben kap lakást (3 utcai szoba és egy udvari helyiség, valamint mellékhelyiségek).	
Jónás Károly két gyermekének nevelésére félévi 320 pengőt kap.	
Pados István kapus özvegye a bérházban ingyen lakást, világítást és tüzelőanyagot kap.	
Személyzeti kiadások végösszege	16.641 P
Újévkor szokásos ajándékokra (altisztek, postások, kézbesítők)	880 P

Rendes dologi kiadások félévre.

Fűtőanyagra	1.000 P
Villamos világításra (az Akadémia palotája és a bérház lépcsőháza)	2.000 «
Vizdíj a palotában és a bérházban együtt	1.000 «
Kéményseprőnek	408 «
Ülési meghívók előállítására és borítékokra	120 «
Telefondíj	200 «
Postadíjakra kb.	400 «
Irodai kiadásokra kb.	200 «
Kézbesítő altisztek villamos költsége kb.	250 «
Adókra kb.*	11.000 «
Illeték-egyenérték	50 «
Összesen kb.	16.628 P

Rendkívüli dologi kiadások- és beruházásokra.

1. Az Akadémia palotájában a legszükségesebb szerelési, tatarozási és egyéb előre nem látható azonnali javítást kívánó munkákra	1.000 P
2. Az Akadémia bérházában a Szólári Bizottság elhelyezése végett új helyiség átalakítása és annak berendezése	4.000 «
3. Széphalom községben a Kazinczy-ingatlanok gondozására	500 «
Összesen	5.500 P
Összes kiadások kb.	151.637 P

* Az 1927. évben a palota és a bérház után kivetett adó a következőképpen oszlik meg:

A palota után a 119. fkv.-i számú adóíven az 1927. évre	
kivettelt házadó címén	4.611 P 80 f.
rokkantadó címén	230 « 59 «
útadó címén	69 « 20 «
községi póttadó címén	2.305 « 90 «
betegápolási póttadó címén	737 « 90 «
házbérkrajcár címén	345 « 90 «
szemétfuvarozási illeték címén	691 « 80 «
Összesen	8.993 P 09 f.
A bérház után a 120. sz. adóív szerint házadó címén	6.284 P 60 f.
rokkantadó címén	314 « 25 «
útadó címén	94 « 30 «
községi póttadó címén	3.141 « 30 «
betegápolási póttadó címén	1 005 « 50 «
házbérkrajcár címén	471 « 40 «
szemétfuvarozási illeték címén	942 « 70 «
Összesen	12.254 P 05 f.
A házbéradó a palota és bérház után összesen	21.247 P 14 f.

1928 első felére tehát ezen adók végösszegének felénél valamivel nagyobb összeg irányozandó elő.

Bevételek.

1. Államsegély	60.000	P
2. Házbérjövedelem kb.	21.590	«
3. Könyvek eladásából kb.	2.000	«
4. Tudományos kiadványokra tartalékban van kb.	12.000	«
5. Adományokból kb.	1.000	«
Összesen kb.	96.590	P
Pénztári maradvány 1927 december 31-én		P
Rendelkezésre áll.		«
Előrelátható hiány kb.		«

Számlák Összesítése

a Magyar Tudományos Akadémia bérházában /V.ker.,Arany János-u.1.sz./
végzett háztatarozó munkákról.

11. Krisch Fekete János	- palatetőzet javítás	800.-
12. Weisz Márton	-tető bádogos m. "	2.790.-
13. Kallos Adolf,épitm.	-utcai homlokz.tatarozás	3.500.-
14. Pucher István	" -mosókonyha "	27.32
15. Környey Bajos mázoló	m.utcai abl.mázolás	600.-
16. Almási Ferenc	" " utcai portale "	689.40
17. Ericsson vill.r.t.	fővezeték javítás	77.06
18. Diószeghy Sándor	udv.száll. vezeték jav.	17.03
19. Hirschkovitz Vilmos	átjáró kapu javítás	28.-
20. Hegyi István	utcai " "	50.-
Végösszeg		<u>8.578.81 Pengő</u>

I.félévi limit volt: 6800.-P

II.félévi limit " 2000.-"

össz. 8800.-"

Kerül amunka " 8578.81 "

-----
megtakar. 321.19 "

10 db eredeti számlát jelen ki-
mutatáshoz csatoltam.-

Budapest,1927.október 10.

D u d á s Kálmán
művezető-építésszmérnök,a
M.Tud.Akadémia műszaki ta-
nácsosa.

75261 17931:m3e.31

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Számlák összesítése.

A " - Magyar Tudományos Akadémia " - palotájában/V.ker.Akadémia-u.2.sz./

végzett háztartározó munkákról.

1. Krisch Fekete János	tető ~~javítás~~ fedőmunka . .	800	P
2. Weisz Márton	" bádógosmunka javítás	800	"
3. Kontur Alajos I.szla	tető felülvil.üveg "	319.62	"
4. " " II. " utcai törött " "		81.90	"
5. Kallos Adolf épitm. Pótszla	különféle "	486.48	"
6. Pucher István " " "		13.33	"
7. Környey Lajos festő,kapualj festés	. . . . .	75.70	"
8. Chitz Ármin kályha javit.	" 2	720.-	"
9. Szilágyi Károly lakatos,rács "		32.-	
10.Ericson vill.r.t. házi fővezeték javítás	. . . . .	16.94	

Végösszeg		3345.97	Pengő

I.félévi limit volt 3360.- P

kerül a munka 3345.97

megtakarítás ----- 14.03 P

10 drb eredeti számlát jelen kimu-
tatáshoz csatoltam

Budapest,1927.október 12.

Dudás Kálmán s.k.

művezető,építészmérnök

a M.Tud.Akadémia műszaki tanácsosa.

1990

1.15001 limit 3500.1

Ad acta

Balogh

Árzszer ülése 1927. X/24.

Ly. Linn 27 X/6

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1494/1927.sz.

Méltóságos és Főtisztelt^{Lej} Püspök Ur !

A Dunamelléki Református egyházkerületnek néhai nagynevű főgondnoka Dr. Darányi Ignác ő excellenciája emlékére rendezett emlékűnnepén Berzeviczy Albert ig. és t.t. elnök ur , aki f.hó 21-én nem lesz Budapesten, nem jelenhetik meg .

A M.Tud. Akadémia képviselőjében tehát Ilosvay Lajos másodelnök ur és az alólírt főtitkár fognak megjelenni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 14.

K. Balogh
főtitkár

KATOLAI
ALMAZÁS JOGHATÁRSÁG
1927. OKTÓBER

Méltóságos és főtisztelt

Dr R a v a s z L á s z l ó

püspök urnak

B u d a p e s t
-----

re

1494
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MITROVICS GYULA JELENTÉSE

A M. TUD. AKADÉMIA FILOZÓFIAI BIZOTTSÁGÁHOZ

BRANDENSTEIN BÉLA BÁRÓ "MŰVÉSZETFILOZÓFIA" CÍMŰ MUNKÁJÁRÓL.

(1-17. oldal)

NYELV
KÖNYVTÁR
KÖNYV
KÖNYV

Kélyen törtéti Önkosság!

Brandenstein Béla báró „Művészetfilozófia” című művétől első jelenségek a mű írásával együtt van azonosan bevezetve.

Igaz ugyan, hogy a kértetű még január végén megkapom, de a félre eladószerű elmulasztással az is sok halasztással el lehet, hogy a nagy érdeklődés megfeszítő feladatul csak a nagy műnek van tudom foglalkozni.

Írását ismételt megvált

Később (posztum) 1929. apr. 11.

Károlyi János

A M. Tud. Akadémia Filozófiai Önkosságának

Budapest.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

J e l e n t é s

Brandenstein Béla báró „Művészetfilozófia” című munkájáról.

Az emberi tudás részeknek egymást kiegészítő egészet kell alkotniok. Ennek nemcsak a szükségét, de lehetőségét is igazolja a logikának ama tanítása, hogy az igazságok kapcsolatosak és egymást ki nem zárhatják. Érvényes igazságból tehát már tapasztalás nélkül is következtethetünk helyesen alkalmazott és véghezvitt eszműveletek által más igazságra. Ebből következők, hogy minden egyes tudománynak — legmagasabb pontján — bele kell kapcsolódnia a tudományos világkép egészébe. Mennél közelebb áll tárgyánál és céljánál fogva, valamely tudomány a bölcsülethez, annál szigorúbban áll fenn rá nézve ez a követelmény. Vizsgálódásait máskülönben esetleges és széthulló részletkutatások maradnak, vagy, ami még ennél is rosszabb lehet, dilettáns próbálkozások.

Az esztétika magyar művelői erről a szempontról igen sok esetben feledkeznek meg. Még a legjelesebbek is nem egyszer egészen elejtik a kötelező filozófiai szempontokat. Ennek a fejlődési, helyesebben visszafejlődési iránynak az eredménye az, hogy nálunk a köztudatban esztétikáról és esztétikusról egészen téves felfogás alakult ki. Mindenki esztétikus, aki irodalmi vagy művészeti alkotásokkal bizonyos mértékben kritikai szempontokból foglalkozik. Éppen azért nagy elismerés illeti a szerzőt, hogy művében biztosítja az esztétika helyét a szoros értelemben vett bölcsületi tudományok sorában.

Az előbbi szempontnál nem kisebb a jelentősége annak sem, hogy tiszteletben tartsuk az egyes tudományok határvonalait is. A differenciálódás mértéke és tartozéka a tudományok fejlettségének. Ebben a kérdésben jut el a nagyérdemű szerző olyan ponthoz, ahova nem tudnók fenntartás nélkül követni. Ha helyesen ítélem meg, nem egyszer olvasztja be az esztétika anyagát a metafizikába s nem egy ponton bontja le a határokat más felől metafizika és theológia között.

Féltreértés kikerülése végett föl kell említenem, hogy a hitélet, egyebeket nem említve, épp úgy a valóság eleme, mint érzéseink, mely utóbbiak éppen tapasztalati tudománynak, ~~sőt~~ pszichológiának,

a tárgyai . Ennek következtében kimeríthetetlen anyagot nyújt már csak ezen a réven is a tudományos vizsgálat számára. Ha szabad subjectiv dolgokat is érintenem, ez számomra különösen rokonszenves területe a szellemi életnek. Én magam behatóbban is foglalkoztam vele - világi létemre - , különösen akkor, mikor édes atyám irodalmi hagyatékát rendeztem , bevezetéssel és jegyzetekkel, sajtó alá . (M. Gy. Összegyűjtött Papi Dolgozatai. I.—VII. Debrecen, 1906-1913.) . Nem is kívánok szerzőnk amaz eredményeivel vitázni, amelyek a theológia fogalmi körébe nyulnak át, hiszen azok igen nagy részét magamévá teszem. Kifogásom csak az, hogy fejtegetéseinek ez a része - igénytelen felfogásom szerint - nem tartozik ide.

Egyáltalában tárgykörét, úgy gondolom, szükségen túl kiterjeszti, holott az elnevezését, művészetfilozófia, inkább az ellenkezőre engedne következtetést. Művészet alatt az emberi szellemnek azt a törekvését értve, hogy a természet útmutatásával, saját emelkedett gyönyörűségére, szép műveket alkosson, s abban megvalósítsa a szép ideálját - azt hinnők: ~~NAAN~~ eme műalkotás és műélvezés principiumait keresi. E helyett szerzőnk a „művészetfilozófia” kifejezéssel az esztétika régi elnevezését akarja kicserélni, tehát, a régi elnevezéssel szólva, esztétikát ad, a tudomány körét a lehető legtágabban értelmezve. Művészet alatt sem az emberi szellem műalkotását érti csupán, mert művészetet, helyesebben műalkotása, nem csak embernek van, - szerzőnk terminológiája szerint a másodrangú szellemnek - hanem van a világészlemnek, Istennek is. Sőt van képzőművészete is. Ezt tudva, meg fogjuk érteni, hogy szerző álláspontján a művészetek bölcselete túlterjeszkedik az ember ^{alkotta} ~~szép~~ művek értelmezésén és ^{azok} törvényszerűségeik ^{nel} kutatásán. De még ennél is tovább megy. Mivel nagyon helyesen - a műalkotást és műélvezést az érzelmek sajátos tevékenységeként magyarázza, ez alkalmat nyújt szerzőnknek arra, hogy az alapul szolgáló érzelmeknek egész elméletét kifejtse; természetesen ismét annak az ideológiának alapján, melyből egész bölcselete kiindul. Így tágul ki a Brandenstein művészetfilozófiája az érzelmek elméletévé. ^(de nem pszichológiájává) Azért a könyv tárgykörét és tartalmát jobban tüntetné föl ez a cím: „Az érzelmek metafizikája” ; esetleg ezzel a hozzáadással: „Tekintettel a művészetek bölcseletére” . Mennyire így van ez, mutatja utolsó

Praxis

1495

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Báró Brandenstein Béla dr. egyetemi ^{tanár} "Művészet-
filozófia" c. dolgozata kéziratának első részletét azzal a kéressel
mutatta be, hogy azt a m. t. II. osztály bírálóknak kiadni és a jövő
félévben Akadémiánk filozófiai kiadványai közé felvenni méltóztassék.

Szerencsém van a kéziratnak 1-90 lapjait további
illetékes intézkedés végett Méltóságodhoz tisztelettel áttenni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 15.

K. Balogh
főtítkár

Financz osztály
első. hivatal
B

7495

RDT

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Mr.

a, a

DAL 1496/1927

ld.

K 1563-ban a Könyvt. Bizotts. jegyzék. kereti
1927. okt. 11.

1497 / 1007

MASTAK
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kegyetemes Uram .

Mély tisztelettel kérem Mag-
méltóságodat, hogy kegyelmedre felvilágosítás-
sal szolgáljak, hogy vajon az 1918-ban a
Magy. Tud. Akadémián kiadásában meg-
jelent „Szerb történelmi Repertoriumot” meg-
nek ha jól emlékszem dr. Margalits Ede
a szerzője, — hol kaphatnám meg, s hány
kötetben jelent meg e mű, s mi lehet
ennek a bolti ára. —

Ugyanis ezen Magméltóságodhoz
dr. Hódinka professor úr önméltóságod
utaltott, hogy információjok ezen mű
iránt, amek aránt volna szükséges, hogy

az ottan felült valószínűt már a bír-
tollamban levő forrásainkat alap-
ján megírharom a szerb-ség bevan-
dolását a legrégibb időktől fog-
va Magyarországra. —

Abban a reményben, hogy
Magyarországot szerb keresseme-
ket méltóztat adni, maradott Mag-
yarországon kívül kisérletem és
magyarbecsítésen nyilvánítása mel-
lett szolgálataim mindentek késem

Munkács, 1827. október 12.

alásztos szolgálja:

Székfőnök
gör. kat. felkisz

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtitzt urnak

Kérem küldje meg Margalits Ede: Szerb
történeti repertorium " c.munkájának I.kötetét: "

Nagyságos és főtitztelendő

Dr. Dákits Mihály

gör.kel.lelkész urnak

Mohács

Dr. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

14912
1000

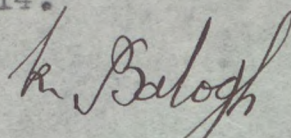
Főtisztelendő Lelkész Ur !

F.hó 12-én kelt és most kapott nagybecsű levele alapján egyidejűleg intézkedtem az iránt, hogy Dr.Margalits Ede : " Szerb történeti repertorium" c. műve I.kötetéből egy tiszteletpéldányt Akadémiánk főtitkári hivatala elküldjön Főtisztelendő Ur címére.

Köszönettel fogjuk venni, ha a becses levele-
ben említett történelmi munkájának elkészülte után annak egy példányát Akadémiánk Történettudományi Bizottsága részére szives lesz Nagyságod megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 14.

főtitkár

Nagyságos és Főtisztelendő

Dr Dákits Mihály

gör.kel.lelkész urnak

M o h á c s

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1497
1007

2

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Az Akadémiai Értesítő 1926-27.évfolyamának
számait a következő cím alatt küldje el:

Horthy Miklós-Kollegium Társasköre

Budapest,

I.Budaörsi-ut 59.sz.

112.sz.póstafiók

Vegye előjegyzésbe, hogy az említett Társaskör-
nek az Akadémiai Értesítő későbbi füzetei is megküldendők
lesznek.

Budapest, 1927. október 14.

exp. Balogh

1498 / 1998

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Hegyelmes Urane!

Társaskörünk nevében azon tiszteltetés kérelmével
fordulok Excellenciájához, hogy a munkássága alatt
a „Akadémiai Értesítő” c. kiad. munkájában
kegyeskedjék egy grátis példányt küldeni Körünk
népére -

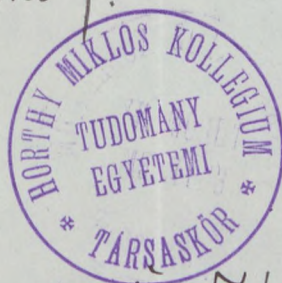
Társaskörünknek igen sok megismerő és tanulmányi
tanácsjellel és ösztönzőleg ható tagja van - akik igen mi-
nősen hasznosak a mi lapot -

Kérésre megismerésével és közreműködés kifeje-
zésével maradtam

Kiváló Tiszteltetés

Gaál Aladár
~ élők ~

Budapest. 1927. okt. 9.

Cím: Horthy Miklós-Kollegium Társasköre, Bpest.

I. Budaörsi-út 59. 112. postafiók

1498

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest 1927. X. 19.

Kedves Uram!

Amidőn feleke meglistázott
értesítését (14 99/1927. sz.) kálázan
megköszöném, Van Kerecsén
egyben az „Inst. Internat. de
Coopér. Intelect.” Phámmára
küldött 2 példányát „Az
elmebetegségek szb” című tan-
könyvemmel teljes letellel
megküldem.

Kedves Uramnak

Köszönettel

Dr. Papp

Ad ~~1499~~
1927

Ad acta

Balogh

d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Az Akadémia kebelében alakított Coopération Intellectuelle Magyar Nemzeti Bizottság "Az erkölcsi norma természete" c.b.művedet felvette az Institut de Coopération Intellectuelle által kiadandó kiváló munkák jegyzékébe. Kérlek, légy szives e munkának két példányát az Institut könyvtára részére megküldhetés végett az Akadémia főtitkári hivatalába eljuttatni.

Igaz nagyrabecsüléssel és őszinte szerencsekívánataim kifejezésével

Budapest, 1927. október 13.

tisztelő barátod

K. Balogh
Horváth Barna
Hugo

1499 / 1907

Ad. acta

Balogh

7570

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Tagtárs Ur !

A M.Tud.Akadémia által a nemzetközi értelmi együttműködés ügyeinek intézésére alakított Magyar Nemzeti Bizottság az Institut International de Coopération Intellectuelle megkeresése alapján az 1926. évre a kiváló munkák jegyzékébe felvette Angyal Dávid egyetemi tanár r.t. urnak: Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél elkobzott levelezése " ex/megjelent a Történelmi Társulat kiadásában/ című munkáját.

Mint hogy az Institut igazgatója az intézet könyvtára részére mindazoknak a műveknek, amelyeket a kiváló munkák jegyzékében ki fognak nyomtatni két-két példányát kéri, szerencsém van Méltóságodat tisztelettel megkeresni, szíveskedjék Angyal Dávid öméltóságának "Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél elkobzott levelezése" című munkáját két példányban a főtítkári hivatalba megküldeni.

Megjegyzem, hogy a M.Tud.Akadémia kiadásában megjelent és a kiváló munkák jegyzékébe szintén felvett öt mű két-két példányát már megküldöttem az Institut könyvtára részére és így kívánatos lesz, hogy a többi munkák szintén gyorsan megküldessenek.

Kiváló tisztelettel és előre is meleg köszönettel.

Budapest, 1927. október 17.

K. Balogh
a M.N.Biz. előadója

Méltóságos

I. Lukinich Imre l.t. urnak

II. Tomcsányi Lőrinc,

III. Magyar Zoltán

IV. Schaffner Károly

B u d a p e s t

Angyal Dávid

1499
1927

Méltóságos Tagtárs Ur !

Méltóságodnak

I. "A magyar közigazgatás alapintézményei"

I. "Teljesített magybecsű művét"

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

I. Méltóságos Tomcsányi Mór i c
egyetemi tanár urnak

Budapest

a